

UNICEF Norge

Kommuneanalysen 2019

*Store forskjeller i barnas oppvekstvilkår:
Barna blir taperne i flere norske kommuner*

Forbehold om trykkfeil og endringer

UNICEF Norge *Kommuneanalysen 2019* er basert på kommunenes egen statistikk for 2018. Kommunene innrapporterte statistikken til Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennom Kommune-Stat-Rapportering (KOSTRA) i løpet av første halvdel av 2019. UNICEF Norge hentet ut statistikken 17. juni 2019.

Kommunenes statistikk endres med jevne mellomrom, og små justeringer kan ha skjedd i løpet av perioden UNICEF Norge har jobbet med analysen (juni til august 2019). Leseren anbefales å ha dette i mente når rapporten leses.

Vi tar forbehold om eventuelle trykkfeil og skrivefeil.

Innhold

Kapittel 1: Innledning

1.1	Alle barn i Norge har rett på likeverdige oppvekstvillkår	6
1.2	Om UNICEF Norge Kommuneanalysen	7
1.3	Utvalgte funn	8

Kapittel 2: Topp 10 og Bunn 10

2.1	Innledning	12
2.2	Totalrangering	13
2.3	Rangering etter sektorer	14
2.4	Fellestrekk Topp 10	15
	Fellestrekk Bunn 10	16

Kapittel 3: Sektoranalyse

3.1	Innledning	18
3.2	Barnehage	19
3.3	Grunnskole	21
3.4	Barnevern	23
3.5	Helsetjeneste	24
3.6	Kulturtilbud	25

Kapittel 4: Sammenligning av utvalgte kommunegrupper

4.1	Innledning	28
4.2	Overordnet sammenligning	29
4.3	De fire største byene	30
4.4	De største kommunene	50
4.5	De rikeste kommunene	70
4.6	De små kommunene	90
4.7	De mellomstore kommunene	110

Innhold

Kapittel 5: Metodikk

5.1	Utvalgte sektorer og variabler	131
5.2	Datagrunnlag	132
5.3	Rangeringssystem	133
5.4	Budsjettanalyse	133
5.5	Begrensninger	134
5.6	Endringer	135

Kapittel 6: Vedlegg

6.1	Vedlegg 1: Totalrangering	137
6.2	Vedlegg 2: Kommuner som er utelatt fra totalrangeringen	149
6.3	Vedlegg 3: KOSTRA-grupper	154
6.4	Vedlegg 4: FNs Barnekomité's merknader til Norge	156

Kapittel 1

Innledning

1.1 Alle barn i Norge har rett på likeverdige oppvekstvilkår

Det bærende prinsippet i FNs barnekonvensjon er at alle barn har lik rett til å vokse opp og utvikle seg til sitt fulle potensiale.

For barn som vokser opp i Norge betyr det i praksis at deres rettigheter etter FNs barnekonvensjon skal respekteres og at alle barn som vokser opp i Norge skal sikres likeverdige oppvekstvilkår. Dette gjelder uavhengig av hvor i landet en bor og hvor lenge en har bodd i Norge.

I Norge følger kommunen barna fra de er født til de blir myndige, og det er kommunen som leverer de tjenestene som er grunnleggende for oppfyllelsen av barns rettigheter. UNICEF Norge pleier derfor å si at nest etter familien er kommunen den viktigste arenaen for oppfyllelsen av barns rettigheter.

Dessverre avdekker Kommuneanalysen år etter år at det er store forskjeller i barns oppvekstvilkår i Norge. Dette skyldes at kommunene i ulik grad prioriterer å bruke penger på de tjenestene som er viktigst for barna og at kvaliteten på tjenestene som leveres er ulik. Kommuneanalysen viser imidlertid at det ikke er slik at de rike kommunene automatisk gjør det bra og de fattige automatisk gjør det dårlig.

UNICEF Norges hovedkonklusjon er derfor at penger alene ikke er tilstrekkelig for å levere et tilfredsstillende tilbud som etterlever barnas rettigheter. Det er avgjørende at kommunene gjør tøffe prioriteringer på vegne av barna og sørger for tett oppfølging av de tjenestene som tilbys for å sikre kvaliteten i det tilbudet som gis barna.

All kommunepolitikk skal være i tråd med FNs barnekonvensjon. Slik sikrer vi barnevennlige kommuner hvor barna våre vokser opp og utvikler seg til sitt fulle potensiale.

I år er det kommunevalg, og lokalpolitikere over hele landet har mulighet til å sette barns rettigheter øverst på dagsorden. UNICEF Norges Kommuneanalyse kan være et verktøy for å finne ut hvor skoen trykker i din kommune. Målet er ikke å henge ut enkelte kommuner, men å starte en debatt om forskjellene i tilbudet som gis barna våre. De som snart tar plass i kommunestyret rundt om i Norge må finne ut hvorfor forskjellene er så store og hva som kan gjøres for å endre dette.

Hvis forskjellene skyldes nasjonale prioriteringer, som for eksempel de statlige overføringene, må dette diskuteres. Utgangspunktet for diskusjonene må uansett være at Barnekonvensjonen gir alle barn som vokser opp i Norge rett til de samme oppvekstvilkårene.

UNICEF Norges appell til de politikerne som blir valgt er at de må ta barns rettigheter på alvor og ta innover seg at politiske beslutninger og prioriteringer som gjøres i kommune-Norge får reelle konsekvenser for barna våre.

1.2 Om UNICEF Norges Kommuneanalyse

I 2010 ropte FNs barnekomité varsku over geografisk forskjellsbehandling av barn i Norge. Komitéen påpekte at alle barn som vokser opp i Norge må sikres de samme oppvekstvilkårene, uavhengig av kommunenes økonomiske rammevilkår. I 2018 gjentok komitéen kritikken og oppfordret norske myndigheter til å øremerke midler til tjenester til barn.

UNICEF Norge deler barnekomitéens bekymring. I 2014 begynte vi derfor med en årlig kartlegging og rangering av kommunenes tilbud og tjenester til barna i det som heter *Kommuneanalysen*.

Datagrunnlaget for Kommuneanalysen baserer seg utelukkende på tall kommunene selv rapporterer til Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennom Kommune-Stat-Rapportering (KOSTRA).

Kommuneanalysen vurderer kommunene basert på både en budsjettanalyse og på en sektoranalyse. I budsjettanalysen ser vi på hvor mye penger hver kommune har i brutto driftsutgifter per barn 0-20 år og på hvor stor andelen av en kommunes driftsutgifter som går til barn. I sektoranalysen ser vi på fem tjenestesektorer hvor kommunen møter barna direkte:

- Barnehage
- Grunnskole
- Barnevern
- Helsetjeneste
- Kulturtilbud

For hver enkelt kommune beregnes en score for sektorene isolertsett og samlet. Scoren er beregnet med utgangspunkt i utvalgte variabler innenfor hver sektor. Eksempelvis for sektoren Barnevern ser vi på variablene «Brutto driftsutgifter per barn 0-17 år», «Stillinger med fagutdanning per 1000 barn 0-17 år» og «Andel undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder». Tallmaterialet for hver variabel er et resultat av gjennomsnittet for innrapporterte tall for de siste tre årene. For årets analyse tilsvarer dette 2018, 2017 og 2016.

Den enkelte kommunen sin score beskriver nivået av tjenestene som leveres til barn sammenlignet med de andre kommunene. Det vil si at kommunene med lavest score ikke nødvendigvis leverer uforsvarlige tjenester til barna, men at nivået på tjenestene er lavere sammenlignet med de andre kommunene.

Når kommunene innrapporter til SSB inndeles de i KOSTRA-grupperer. Disse gruppene er basert på kommunenes innbyggertall, bundne kostnader og frie disponible inntekter. Basert på innbyggertallet betegnes kommunene som små, middels/mellosomstore og store. I Kommuneanalysen har vi valgt å ta utgangspunkt i disse for sammenligning mellom kommuner. Ved å sammenligne kommuner som har lik størrelse og like økonomiske rammevilkår og forutsetninger kan vi studere hvordan ulike økonomiske rammebetingelser kan gi utslag for de ulike områdene kommunene yter tjenester til barn og unge på. For enkelhets skyld kaller vi de ulike inndelingene for «kommunegrupper».

Kommuneanalysen er ikke ment som en årsak/virknings-analyse, og tallmaterialet er begrenset. Vår viktigste intensjon er at Kommuneanalysen kan være et utgangspunkt for å skape debatt om prioritering av barn og unge på kommunenivå i Norge, og et grunnlag for videre analyse.

1.3 Utvalgte funn

Kommuneanalysen viser at det er store forskjeller både i hvor mye kommune-Norge bruker på tjenester til barn og unge og hvor god kvalitet tjenestene har.

Overordnet finner vi at små kommuner gjennomgående scorer høyere enn større kommuner. Samtidig avdekker Kommuneanalysen at det mellom de små kommunene også er store forskjeller i hvordan enkelt kommuner prioriterer barn og unge. Videre ser det ut til at kommuner med store driftsbudsjetter i gjennomsnitt leverer bedre tjenester til barna i kommunene enn kommunene med lave driftsbudsjetter.

Samtidig viser Kommuneanalysen at de økonomiske rammevilkårene til en kommune ikke nødvendigvis er avgjørende for om de scorer bra eller ikke. Et eksempel er Sunndal kommune i Møre og Romsdal. Den er på 5.plass på den totale rangeringen av kommunene, men hele 146 kommuner bruker mer penger enn dem.

Det er lett å tenke seg at kommuner med de samme økonomiske rammevilkår i utgangspunktet burde gjøre det likt, men realiteten er ikke nødvendigvis slik. Sunndal kommune tilhører samme kommunegruppe som blant annet Luster og Meløy. Disse kommunene bruker noe mer enn Sunndal per barn i sine kommuner, men haver likevel på 158. og 159.plass på totalrangeringen.

Oppsummert indikerer Kommuneanalysen at mer penger til kommunene er et godt utgangspunkt for å sikre gode tjenester til barna, men det finnes tilfeller hvor mye penger ikke har gitt gode tjenester og motsatt. Det betyr at penger alene ikke er avgjørende for godt innhold, og at det er politikken som føres som er avgjørende om barna får de tjenestene de har krav på.

1.3 Utvalgte funn

Her presenteres et utvalg av de funnene som er gjort i årets statistikk. For ytterligere detaljer, se kapittel 2, 3 og 4 eller søk opp tallene på UNICEF Norges nettsider.

Budsjettfunn:

Alle kommuner plikter å ivareta barns rettigheter når kommunenes budsjett forhandles og vedtas. Det er et påfallende stort spenn mellom hvor mye penger kommunene bruker på barna i sin kommune og hvor stor andel dette utgjør av en kommunes budsjett. En kan stille spørsmålstegn ved om dette store spennet sikrer den likebehandling barn i Norge har krav på.

For 2018 ser nøkkeltallene for kommunenes budsjett slik ut:

- I gjennomsnitt gikk 32 prosent av kommunenes totale budsjett til tjenester til barn og unge gjennom driftsutgifter til barnehage, barnevern, kommunehelsetjeneste, grunnskole og kulturtilbud.
- Kommunene brukte 125 607 kroner i gjennomsnitt per barn,
- Disse tallene er representativ for landsgjennomsnittet de siste seks årene.
- I 2018 brukte norske kommuner mellom 18 og 49 prosent av sitt totale budsjett på tjenester til barn og unge.
- Budsjettspennet tilsvarer en variasjon i kroner fra 225 643 kroner per barn i Utsira, til 96 478 kroner per barn i Hornindal.

Sektorfunn:

Barn tilbringer mye tid i [barnehagen](#) og det stilles krav til barnas pedagogiske tilbud.

- I barnehagene i Åseral kommune er det syv ganger flere pedagoger enn i barnehagene i Evenes.
- Det er 38 kommuner som innrapporterer at andelen pedagoger i barnehagen er under 30 prosent. Av disse ligger 27 av kommunene i Nordland, Troms og Finnmark.

Retten til utdanning betyr ikke bare rett til [grunnskoleutdanning](#), men også at innholdet må være av en viss kvalitet.

- Det er nesten bare små kommuner som har en andel fagutdannede lærere under 70 prosent. Men også de mellomstore kommunene Rælingen og Andøy har en pedagog-tetthet på under 70 prosent.
- I Bergen, Trondheim og Stavanger er andelen lærer med pedagogisk utdanning på omtrent 85 prosent. I Oslo er andelen 70.
- 26 av landets kommuner har pedagog-tetthet på over 90 prosent.

1.3 Utvalgte funn

I Norge skal **helsetjenesten** komme på hjemmebesøk til alle nyfødte innen to uker etter hjemkomst. Dette er et viktig virkemiddel for å avdekke vold og overgrep i en tidlig fase og for å følge opp foreldre og barn som trenger særlig veiledning. Tilbudet kan redde liv.

- I 21 av landets kommuner får under 60 prosent av de nyfødte hjemmebesøk innen det er gått to uker.
- Av de tre Mjøsbyene gjennomfører Lillehammer og Gjøvik hjemmebesøk til nesten 100 prosent av de nyfødte innen to uker, mens Hamar kommune kun gjør det til 44 prosent.
- I Oslo får 74 prosent av nyfødte hjemmebesøk innen to uker, mens helsetjenesten i Bergen gjennomfører dette til 96 prosent av de nyfødte.

For å sikre at barn beskyttes mot vold og overgrep skal **barnevernet** undersøke bekymringsmeldinger innen tre måneder.

- I løpet av de siste tre årene er det kun seks kommuner som har klart å overholde tre-måneders fristen i 100 prosent av sakene. Disse er Grane i Nordland, Fusa i Hordaland, Åseral i Vest-Agder, Kvalsund i Finnmark, Gulen og Balestrand i Sogn og Fjordane. Samtlige av kommunene tilhører kategorien små kommuner.
- Syv av landets kommuner har i løpet av de siste tre årene overholdt fristen i under 50 prosent av sakene. Av disse ligger tre kommuner i Finnmark (Vardø, Porsanger og Alta), to ligger i Nordland (Hamarøy og Tysfjord), én ligger i Hordaland (Etne) og én ligger i Rogaland (Vindafjord).

Alle barn har rett på hvile og fritid og til å delta i lek og fritidsaktiviteter. Derfor er **kulturtilbudet** som tilbys barn i kommunene også en viktig del av FNs Barnekonvensjon.

- Det er de små og mellomstore kommunene som kommer best ut på målingen av kulturtilbud. I snitt er det 0,5 plasser i kulturskolen per barn i kommunen. Til sammenligning er det kun 0,07 plasser per barn i kulturhusene i de kommunene som kommer dårligst ut.
- På bunnplassering innenfor kulturtilbud finner vi syv store kommuner, mens vi på topp-listen finner ingen.

Kapittel 2

Topp 10 og bunn 10

2.1 Innledning

I dette kapitlet rangerer vi de ti kommunene som samlet sett anses å gjøre det best og de ti kommunene som anses å gjøre det dårligst innenfor barnehage, grunnskole, barnevern, helsetjenester og kulturtilbud.

Kommunene rangeres etter en poengscore fra 1 til 5, hvor 5 anses som best og 1 anses som dårligst.

Som redegjort for i punkt 1.2, så beskriver scoren en kommune får nivået på tjenestene som leveres til barn sammenlignet med de andre kommunene. Det vil si at kommunene med lavest score ikke nødvendigvis leverer uforsvarlige tjenester til barna, men at nivået på tjenestene er lavere sammenlignet med de andre kommunene.

For hver enkelt kommune beregnes en score for hver av de fem sektorene isolertsett og samlet. Scoren er beregnet med utgangspunkt i utvalgte variabler innenfor hver sektor. Disse studeres nærmere i kapittel 3.

2.2 Total rangering

TOPP 10

Plass	Kommune	Størrelse	Fylke	Gruppe	Score
1	1832 Hemnes	Liten	Nordland	3	4,08
2	1936 Karlsøy	Liten	Troms	6	3,84
3	0826 Tinn	Middels	Telemark	12	3,77
4	0633 Nore og Uvdal	Liten	Buskerud	6	3,70
5	1563 Sunndal	Middels	Møre og Romsdal	12	3,67
6	0834 Vinje	Liten	Telemark	3	3,66
7	1938 Lyngen	Liten	Troms	6	3,58
8	5044 Namsskogan	Liten	Trøndelag	6	3,57
9	5011 Hemne	Liten	Trøndelag	2	3,56
10	0619 Ål	Liten	Buskerud	3	3,55

BUNN 10

Plass	Kommune	Størrelse	Fylke	Gruppe	Score
312	1532 Giske	Middels	Møre og Romsdal	11	1,48
311	1111 Sokndal	Liten	Rogaland	1	1,51
310	0627 Røyken	Stor	Buskerud	13	1,55
309	1529 Skodje	Liten	Møre og Romsdal	1	1,56
308	1441 Selje	Liten	Sogn og Fjordane	1	1,65
307	1251 Vaksdal	Liten	Hordaland	3	1,68
306	1243 Os	Middels	Hordaland	8	1,69
305	0235 Ullensaker	Stor	Akershus	13	1,70
304	0101 Halden	Stor	Østfold	13	1,71
303	0123 Spydeberg	Middels	Østfold	11	1,77

2.3 Rangering etter sektor

TOPP 10*

Plass	Kommune	BH	GS	BV	HT	KT
1	1832 Hemnes	3,90	3,81	3,91	5,00	3,87
2	1936 Karlsøy	3,17	4,32	4,22	4,64	3,13
3	0826 Tinn	3,90	2,35	4,64	4,00	4,47
4	0633 Nore og Uvdal	3,98	3,73	4,22	3,11	3,56
5	1563 Sunndal	4,13	3,37	3,11	3,91	3,94
6	0834 Vinje	4,57	3,02	2,88	5,00	3,31
7	1938 Lyngen	2,30	4,57	2,88	4,31	4,47
8	5044 Namsskogan	4,16	3,02	2,71	3,42	5,00
9	5011 Hemne	2,83	3,17	3,30	4,64	4,16
10	0619 Ål	3,29	3,29	3,56	4,22	3,50

BUNN 10*

Plass	Kommune	BH	GS	BV	HT	KT
312	1532 Giske	1,43	1,64	1,00	1,82	1,68
311	1111 Sokndal	1,32	1,89	1,59	1,00	2,00
310	0627 Røyken	1,43	1,43	2,00	1,44	1,50
309	1529 Skodje	1,64	1,64	2,29	1,26	1,19
308	1441 Selje	1,25	2,64	2,92	1,26	1,00
307	1251 Vaksdal	1,52	3,06	1,82	1,00	1,57
306	1243 Os	1,52	1,52	1,44	1,26	3,31
305	0235 Ullensaker	2,17	1,43	1,59	1,00	2,91
304	0101 Halden	2,17	1,82	1,44	1,26	2,06
303	0123 Spydeberg	1,78	1,32	2,15	1,44	2,38

*BH = Barnehage, GS = Grunnskole, BV = Barnevern, HT = Helsetjeneste, KT = Kulturtilbud

2.4 Fellestrekk: Topp 10

Hva kjennetegner de kommunene som scorer høyest?

Felles for de 10 kommunene som kommer best ut i årets Kommuneanalyse er en gjennomgående høy score på alle variablene som undersøkes. I gjennomsnitt scorer topp 10-kommunene aller best innenfor helsetjenester og kulturtilbud.

Når det gjelder helsetjenester er gruppegjennomsnittet for topp 10-kommunene 4,23 poeng, mens landsgjennomsnittet er 2,80 poeng. Innen kulturtilbud er gruppegjennomsnittet 3,94 poeng, mens landsgjennomsnittet er 2,76 poeng.

8 av 10 kommuner på topp 10-listen kategoriseres som små kommuner. Det betyr at innbyggertallet er på under 4 999. To av kommunene kategoriseres som mellomstore, og har innbyggertall på under 19 999. Det er ingen store kommuner på årets topp 10-liste.

En annen fellesnevner for disse kommunene er at de har høye frie disponible inntekter. Dette gjelder 9 av 10.

Samtlige av kommunene som rangeres på topp 10-listen bruker mer penger per barn i kommunen sin enn hva som er tilfelle for kommunenes samlede gjennomsnitt: For mens landsgjennomsnittet er på 126 507 kroner per barn, bruker topp 10-kommunene i gjennomsnitt 150 242 kroner per barn.

Men selv om faktiske kroner brukt per barn er høyere enn landsgjennomsnittet viser Kommuneanalysen at topp 10-kommunene i gjennomsnitt bruker en lavere andelen av kommunenes totale driftsbudsjett på barn enn det som er tilfelle for landsgjennomsnittet: I gjennomsnitt bruker norske kommuner 32 prosent på tjenester til barn, mens topp 10-kommunene bruker 28 prosent. Dette sier oss at kommunene på topp 10-listen i gjennomsnitt har et større driftsbudsjett enn gjennomsnittskommunen.

Som nevnt i kapittel 1 er det imidlertid ikke slik at en kommune må ha et relativt stort driftsbudsjett for å levere gode tjenester.

Sunndal kommune kommer på 5.plass av alle landets kommuner, men ligger svært nærme gjennomsnittet både når det gjelder faktiske kroner brukt per barn og når det gjelder andelen av kommunens driftsbudsjett som brukes på barn. Dette forteller oss at de ikke har bedre økonomiske forutsetninger enn gjennomsnittskommunen, men scorer likevel svært godt.

Av kommunene vi har tall på er det hele 142 kommuner som bruker mer penger på barn enn Sunndal kommune, men som likevel gjør det dårligere enn Sunndal totalt sett. Sunndal kommune er et godt eksempel på at kommunene må se på hvordan de bruker pengene, ikke nødvendigvis bare hvor mye penger de bruker.

2.4 Fellestrekk: Bunn 10

Hva kjennetegner de kommunene som scorer lavest?

Felles for de 10 kommunen som kommer dårligst ut i årets Kommuneanalyse er en gjennomgående lavt score på alle variablene som undersøkes.

Innenfor samtlige av de fem sektorene kommunene måles på, er det kun to tilfeller av at noen av kommunene scorer mer enn mellom 1 og 2 poeng. Dette gjelder Vaksdal innenfor grunnskole og Os kommune innenfor kultur.

Vi finner både små, middels og store kommuner på bunn 10-listen.

Samtlige av kommunene som scorer på bunn 10 bruker mindre penger per barn i kommunen sin enn landsgjennomsnittet. I gjennomsnitt utgjør differansen 20 000 kroner. Men selv om penger brukt per barn er lavere enn landsgjennomsnittet er andelen av det totale budsjettet brukt på barn høyere enn landsgjennomsnittet, og utgjør 37 prosent. Det kan dermed se ut til at disse kommunene i gjennomsnitt prioriterer barn og unge, men mangler midler.

Selv Giske kommune, som setter av hele 44 prosent av kommunenes driftsbudsjett på barn og unge, bruker kun 105 419 kroner per barn og unge.

Det er verdt å merke seg at med unntak av Røyken har samtlige av kommunene som rangeres som dårligst i 2018 hatt en vedvarende negativ utvikling siden 2015. Det betyr at 9 av 10 av kommunene som rangeres lavest i år blir relativt dårligere i å levere tjenester til barn sammenlignet med resten av landets kommuner.

Kapittel 3

Sektoranalyse

3.1 Innledning

Da FNs barnekomité i 2010 uttrykte bekymring over geografisk forskjellsbehandling av barn i Norge var dette begrunnet med at innholdet i tjenestene som kommunen tilbyr barn varierer fra kommune til kommune.

I dette kapittelet ser vi nærmere på forskjellene innenfor kommunenes satsing på barnehage, grunnskole, barnevern, helsetjenester og kulturtilbud. Dette gjøres ved å presentere minimumstallene og maksimumstallene for hver variabelene i hver sektor.

Det vil si at det laveste tallet en kommune har innrapportert på en variabel blir satt opp mot det høyeste tallet som er innrapportert for samme variabel. I tillegg vises differansen mellom disse motpolene, og landsgjennomsnittet.

Fordi dette kapittelet har en sektor-tilnærming og kun ser på topp- og bunnprestasjoner innenfor de ulike variabelene vil de tidvis store forskjellene i kommune-Norge komme tydelig frem. Denne presentasjonen tar ikke hensyn til at ulike gruppekommuner har ulike økonomiske og befolkningsmessige rammevilkår. Dette ser vi nærmere på i kapittel 4.

Under sektoren barnehage kartlegges og rangeres kommunen etter følgende variabler:

- Brutto driftsutgifter per barn 1-5 år
- Brutto investeringsutgifter per barn 1-5 år
- Andel barn 1-5 år med barnehageplass
- Leke- og oppholdsareal per barn i barnehage (m²)
- Andel ansatte med pedagogisk utdanning

Under sektoren grunnskole kartlegges og rangeres kommunen etter følgende variabler:

- Brutto driftsutgifter per barn 6-15 år
- Brutto investeringsutgifter per barn 6-15 år
- Andelen lærere med universitets-/høyskoleutdanning og pedagogisk utdanning
- Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1-10.årstrinn
- Elever per lærer

Innenfor sektoren barnevern kartlegges og rangeres kommunen etter følgende variabler:

- Brutto driftsutgifter per barn 0-17 år
- Stillinger med fagutdanning per 1000 barn 0-17 år
- Andel undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder

Innenfor sektoren helsetjenester kartlegges og rangeres kommunen etter følgende variabler:

- Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år
- Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst
- Antall årsverk per 1000 barn 0-20 år

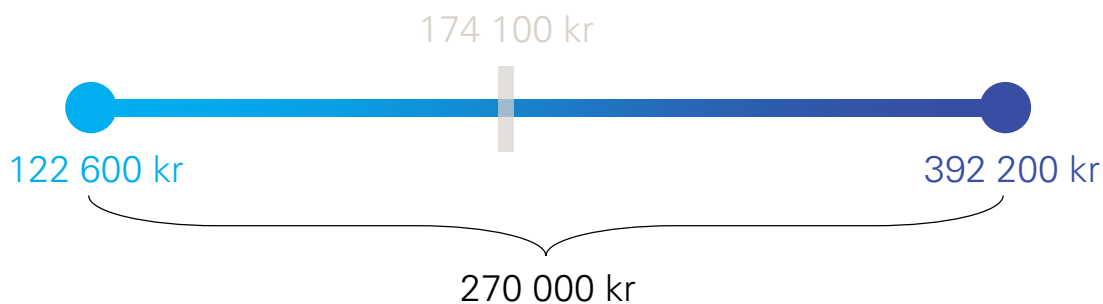
Innenfor sektoren kulturtilbud kartlegges og rangeres kommunen etter følgende variabler:

- Brutto driftsutgifter aktivitetstilbud per barn 6-20 år
- Brutto driftsutgifter idrett per 6-20 år
- Timer åpent årlig per 1000 barn 6-20 år, kommunale fritidssenter
- Antall plasser i kulturskolen per barn 6-15 år

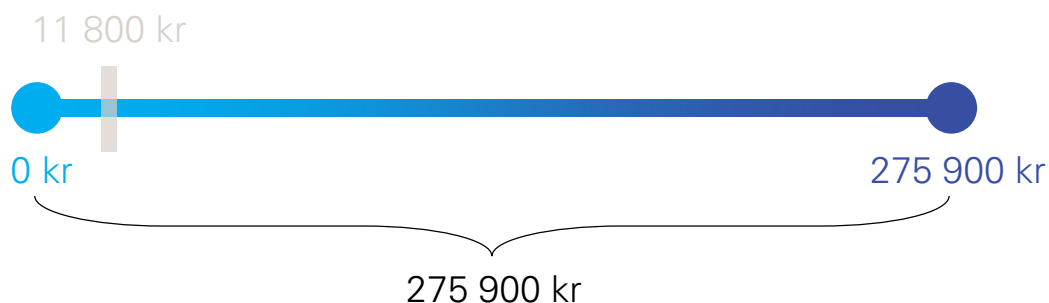
3.2 Barnehage

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse

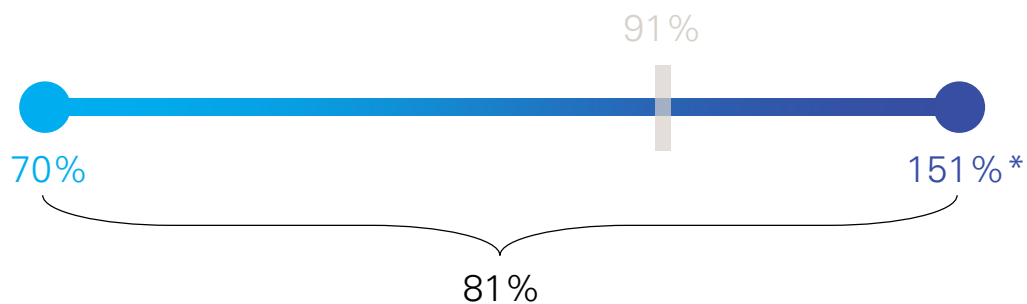
Brutto driftsutgifter per barn 1-5 år

Brutto investeringsutgifter per barn 1-5 år

Andel barn 1-5 år med barnehageplass

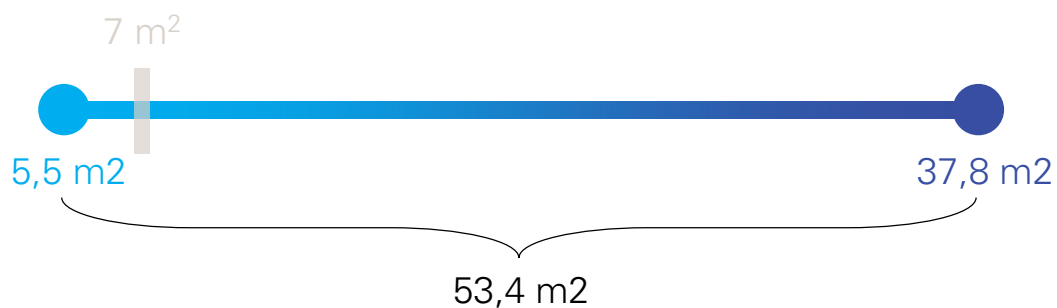

**Noen kommuner oppgir andeler på over hundre prosent. Dette skyldes at kommunene tilbyr barnehageplasser til barn med bostedsadresse utenfor sin kommune.*

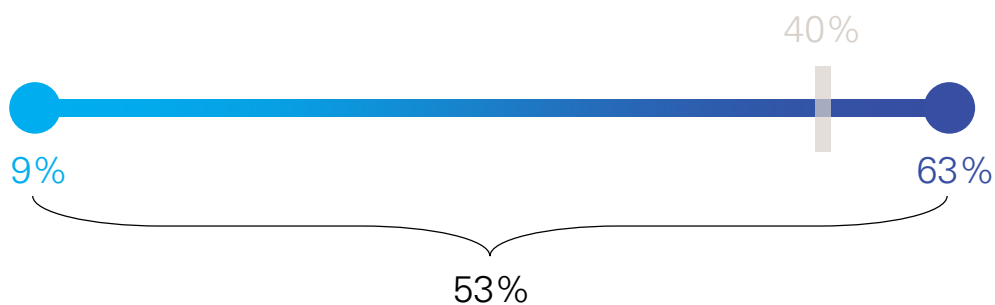
3.2 Barnehage

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse

Leke og oppholdsareal per barn i barnehage (m²)

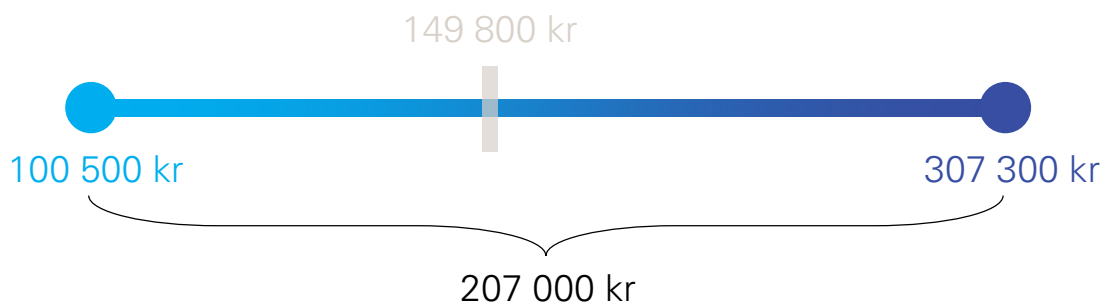

Andel ansatte med pedagogisk utdanning

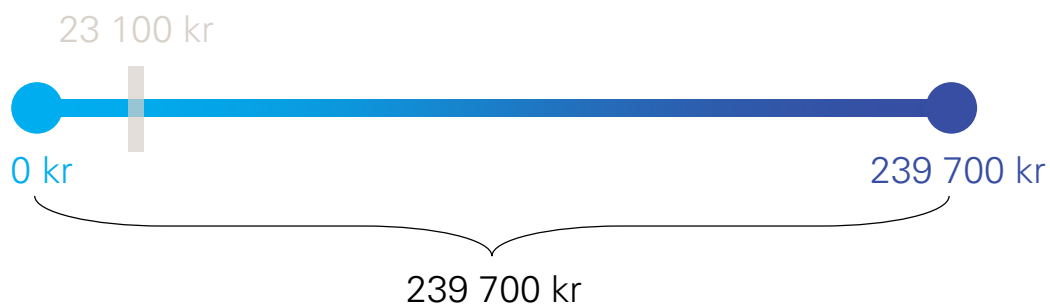

3.3 Grunnskole ● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse

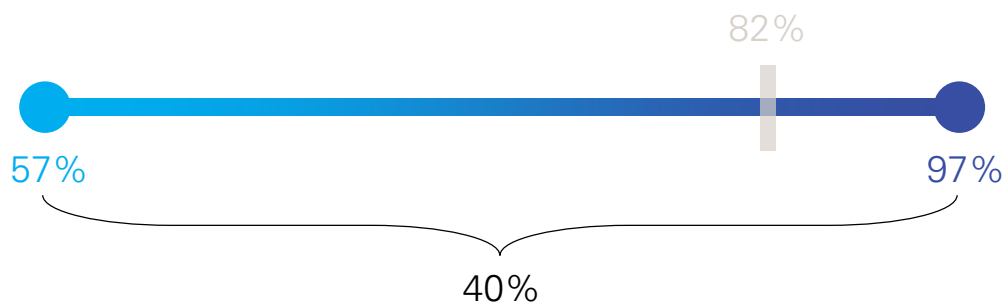
Brutto driftsutgifter per barn 6-15 år

Brutto investeringsutgifter per barn 6-15 år

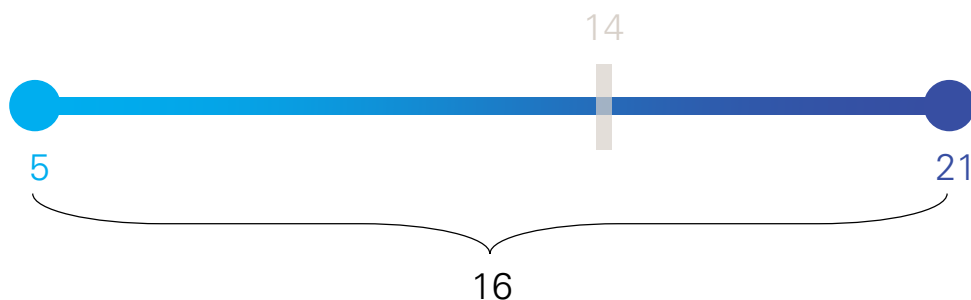

Andelen lærere med pedagogisk utdanning

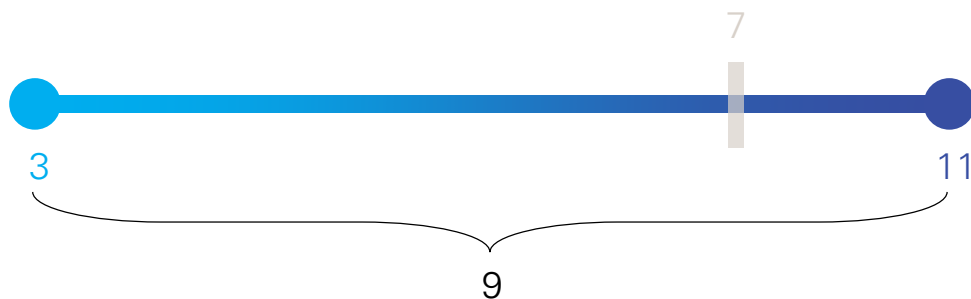

3.3 Grunnskole ● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse

Gjennomsnittlig gruppestørrelse (1-10. trinn)*

Elever per lærer

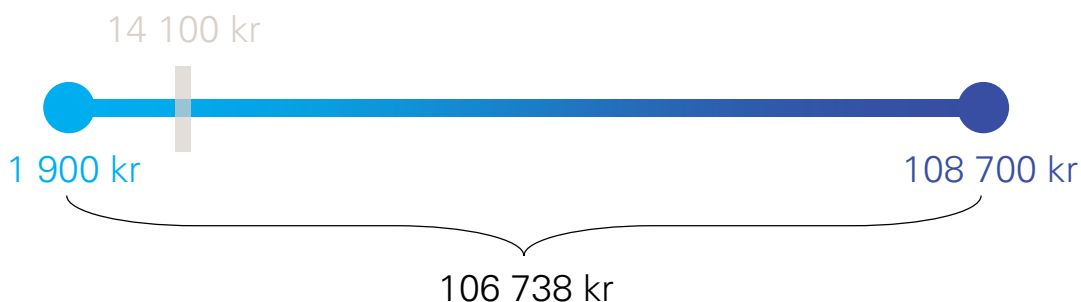
**Det er verdt å være oppmerksom på at når vi ser på variablene gjennomsnittlig gruppestørrelse 1-10. årstrinn og elever per lærer så er det lave tall som anses som best.*

Her kan det stilles spørsmål ved om det går en grense for hvor små gruppestørrelser bør være før det kan virke kontraproduktivt på elevens læringsmiljø. Kommuneanalysen tar ikke stilling til dette og gir dermed konsekvent en høyere poengscore jo lavere antall elever det er i en gruppe.

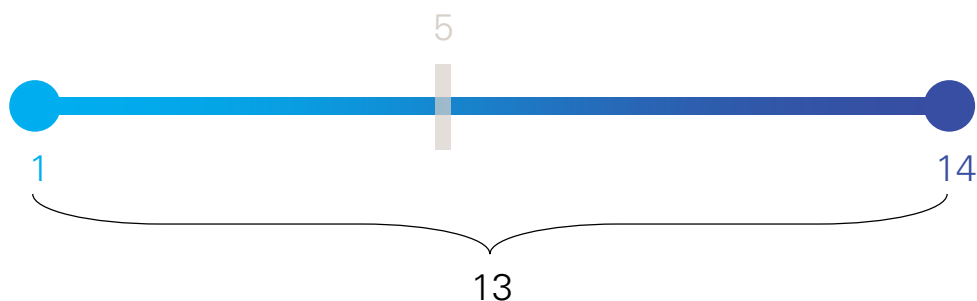
3.4 Barnevern

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse

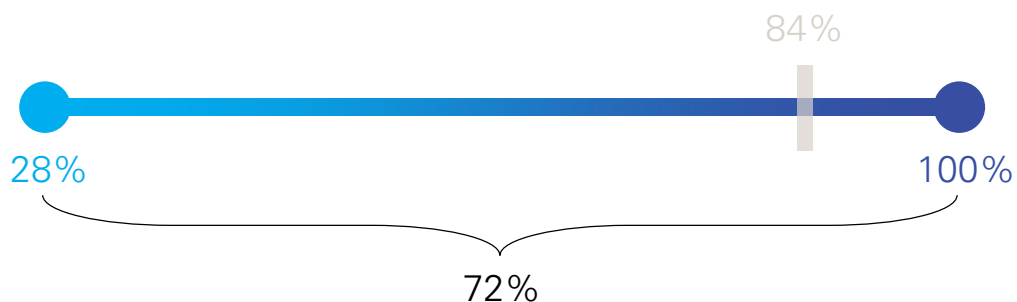
Brutto driftsutgifter per barn 0-17 år

Antall stillinger med fagutdanning per 1000 barn 0-17 år

Andel undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder*

**Dersom en kommunene rapporterer inn statistikk for tre saker eller mindre vil disse ikke bli offentliggjort i SSBs database. Årsaken er at tallet er så lavt at en kan stå i fare for å gi ut informasjon som kan knyttes til enkeltsaker. I praksis betyr dette at dersom en kommune har tre eller færre undersøkelsessaker i løpet av et år, så vil Kommuneanalysen ikke ha statistikken for om kommunene overholder tremånedersfristen eller ikke. Når vi ikke har tall for kommunenes overholdelse av tre-måneders fristen kan kommunen heller ikke inkluderes i den totale rangeringen. For 2018 gjelder dette totalt 79 kommuner.*

3.5 Helsetjeneste

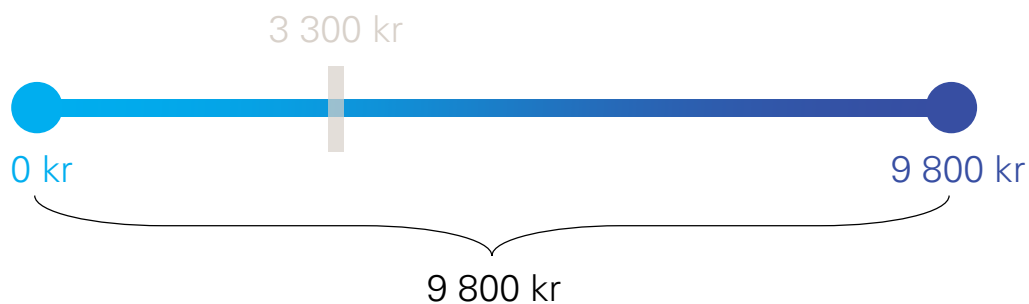
● Min

| Gjennomsnitt

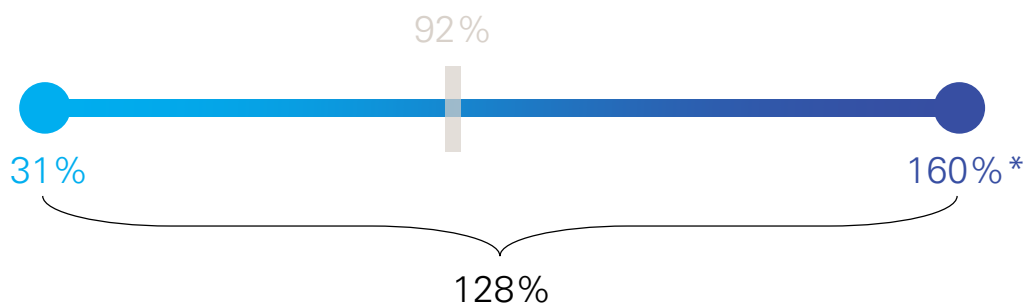
● Maks

} Differanse

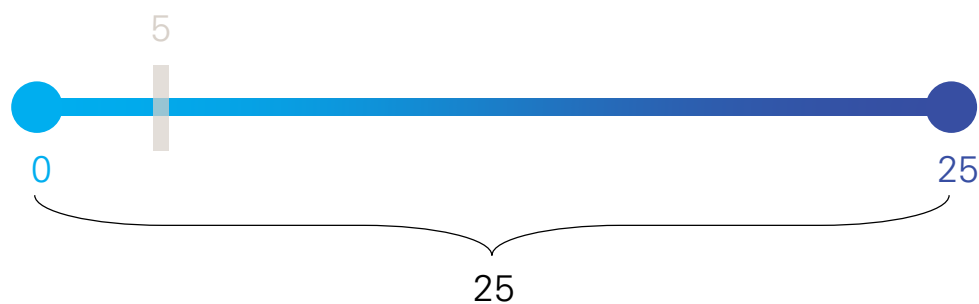
Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år

Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker

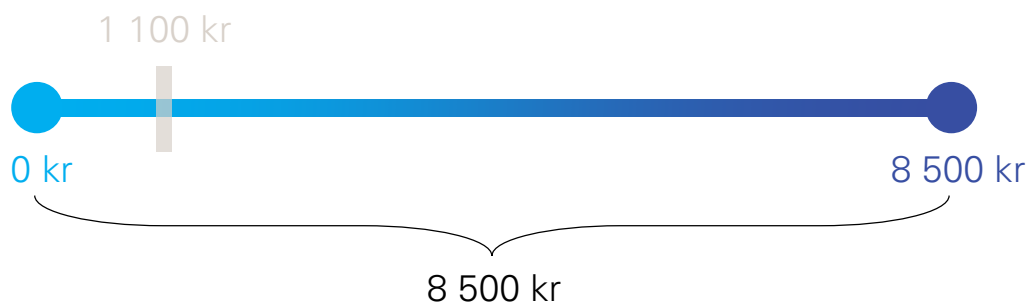
Antall årsverk per 1000 barn 0-20 år

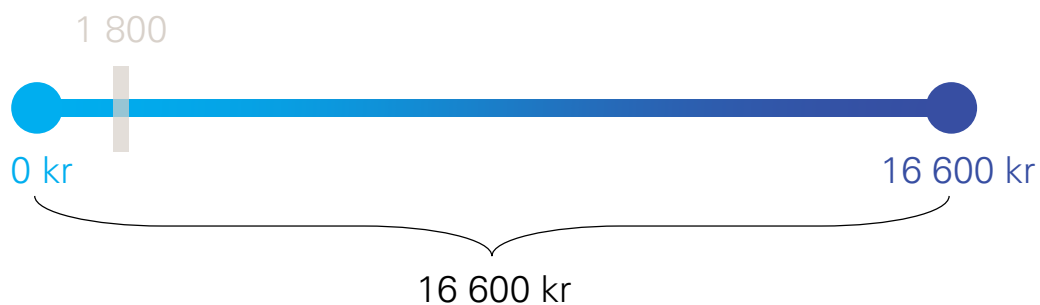
**Noen kommuner oppgir andeler på over hundre prosent. Dette kan skyldes at enkelt nyfødte har fått mer enn ett hjemmebesøk eller at kommunen tilbyr tjenesten til barn med bostedsadresse utenfor sin kommune.*

3.6 Kulturtilbud ● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse

Brutto driftsutgifter aktivitetstilbud per barn 6-20 år

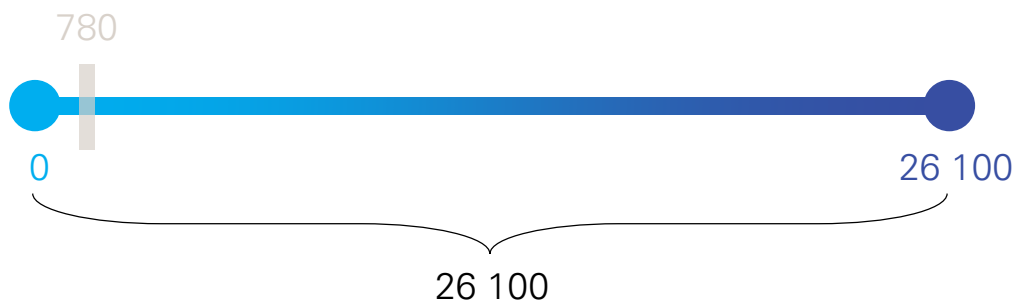
Brutto driftsutgifter idrett per barn 6-20 år

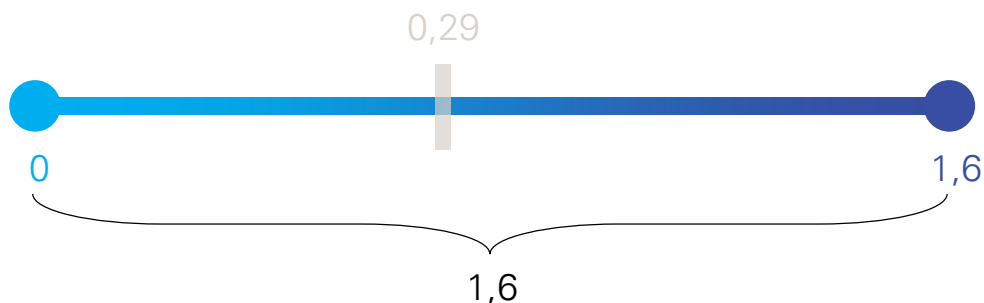
3.6 Kulturtilbud

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse

Timer åpent årlig per 1000 barn 6-20 år*

Antall plasser i kulturskolen per barn 6-15 år**

*Kommunale fritidssenter

**Mange kommuner deler kulturhus og det er derfor viktig å undersøke nærmere hvis en ser at en kommune oppgir å ha null skoleplasser på en kulturskole. Da kan det godt hende at barna i kommunen med null plasser har god tilgang til kulturhusplasser i nabokommunen. Et eksempel er Hyllestad kommune, som oppgir å ha 1,57 plasser, mens nabokommunen Fjaler oppgir å ha null. I Kommuneanalysen får Hyllestad hele 5 av 5 mulige poeng, mens Fjaler får null. I realiteten heter Kulturhuset faktisk Hyllestad og Fjaler kulturskule og tilbyr plasser til barn i begge kommunene.

Kapittel 4

Sammenligning av utvalgte kommunegrupper

4.1 Innledning

Hvilke kommuner sammenligner vi og hvorfor?

I det følgende kapittelet gjøres en nærmere studie av følgende fem utvalgte kommunegrupper (med KOSTRA-gruppetall i parentes)

Kommunene Oslo, Bergen, Stavanger og Trondheim (14 og 15)

Rike kommuner (16)

Små kommuner (3)

Mellomstore kommuner (12)

Store kommuner (13)

Se vedlegg 3 *KOSTRA-grupper* for definisjonen av hver KOSTRA-gruppe.

For å illustrere at det er store forskjeller både i kommunenes økonomiske forutsetninger og i deres økonomiske prioritering av barn, presenteres først en sammenligning av gjennomsnitt brutto driftsutgifter per barn 0-20 år og gjennomsnitt andel av driftsutgiftene i en kommune. I sammenligningen ser vi på de fem utvalgte kommunegruppene og landsgjennomsnittet.

Deretter sammenligner vi kommuner som tilhører samme kommunegruppe ved å se nærmere på hvordan de leverer innenfor hver tjenestesektor. I tillegg ser vi på kommunenes prioritering av barna på kommunebudsjettet.

Ved å sammenligne kommuner som har lik størrelse og like økonomiske rammevilkår og forutsetninger kan vi studere hvordan ulike økonomiske rammebetingelser kan gi utslag for de ulike områdene kommunene yter tjenester til barn og unge på. Dette kan danne grunnlag for å si noe om potensialet enkelt kommuner har for å levere bedre innhold i tjenestene som tilbys barna. Det kan også belyse om rammebetingelsene setter begrensninger som kommunen selv eller staten må gå aktivt inn for å endre.

Det er flere grunner til at vi ser på de fem utvalgte kommunegruppene.

For det første ser vi på kommunegruppen med Oslo, Bergen, Stavanger og Trondheim fordi det bor flest barn der. Prioriteringene som gjøres i disse kommunene påvirker altså flest barn. Vi ser på de rikeste kommunene fordi disse kommunene har høyest frie disponible inntekter per innbygger og således står relativt fritt til å prioritere barna. Videre ser vi på små, middels og store kommuner fordi vi håper at dette vil vise noe av bredden av kommunene i Norge.

Mye kan sies om samtlige av kommunegruppene som vi i år velger å sette under lupen. Vår intensjon er ikke å gjøre en analyse av forholdene som gjør at en gitt kommune scorer som den gjør eller hvorfor det er store forskjeller mellom to kommuner i samme kommunegruppe. Det har vi ikke grunnlag for.

Vi ønsker imidlertid å trekke frem noen forhold som vi mener er egnet til å skape videre debatt om forskjeller i barns oppvekstvilkår i Norge.

4.2 Overordnet sammenligning

Sammenligning av pengebruk

FNs Barnekomité erkjenner at det kommunale selvstyret i Norge har stor verdi. Samtidig er komitéen betenkt over kommunenes økonomiske evne til å oppfylle sine forpliktelser til å gjennomføre barns rettigheter.

Senest i 2018 anbefalte derfor FN's barnekomité at norske myndigheter tildeler øremerkede midler til lokale myndigheter istedenfor å gi rammetilskudd, for å sikre at midler tiltenkt realiseringen av barns rettigheter brukes på en adekvat måte, til det tiltenkte formålet.

For å illustrere at det er store forskjeller både i kommunenes økonomiske forutsetninger og i deres økonomiske prioritering av barn, presenterer vi her tall for kommunenes brutto driftsutgifter per barn og andel av en kommunes totale driftsutgiftene som brukes på barn i en kommune. I sammenligningen ser vi på de fem utvalgte kommunegruppene og landsgjennomsnittet.

Kommunegruppe	Andel utgifter ¹⁾	Utgifter per barn ²⁾
De fire største byene <i>Kommunegruppe 14 og 15</i>	35%	113 200 kr
De største kommunene <i>Kommunegruppe 13</i>	36%	106 500 kr
De ti rikeste kommunene <i>Kommunegruppe 16</i>	26%	179 000 kr
Små kommuner <i>Kommunegruppe 3</i>	30%	132 500 kr
Mellomstore kommuner <i>Kommunegruppe 12</i>	31%	125 300 kr
Hele landet	32%	126 500 kr

1) Brutto driftsutgifter er per barn 0-20 år i sektorene: Barnehage, grunnskole, barnevern, helsetilbud, og kulturtilbud.

2) Andel av totale brutto driftsutgifter brukt i sektorene: Barnehage, grunnskole, barnevern, helsetilbud, kulturtilbud.

4.3 De fire største byene

Kommunegruppe 14 og 15

Antall kommuner: 4
Antall barn 0 – 20 år: 299 860

I denne kommunegruppen finner vi Norges fire største byer: Oslo, Stavanger, Trondheim og Bergen.

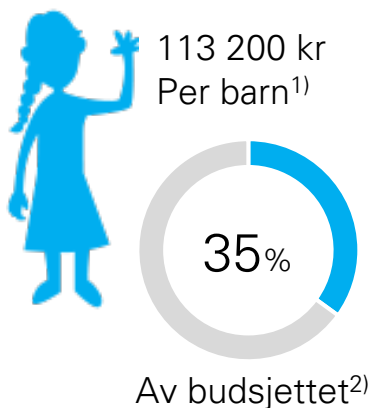
På den totale rangeringen av kommunene får de fire største kommunen følgende plasseringer og poeng:

- Trondheim: 111.plass med 2,78 poeng
- Oslo: 208.plass med 2,33 poeng
- Bergen: 213.plass med 2,32 poeng
- Stavanger: 246.plass med 2,19 poeng

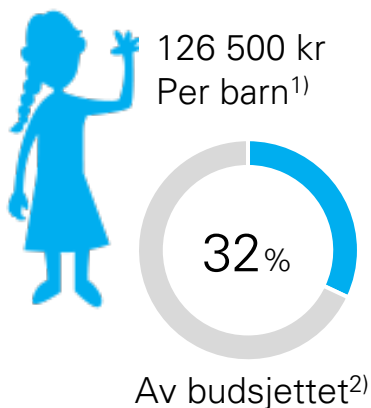
Rangeringen viser at Trondheim gjør det klart best av de fire største byene. Det er nesten hundre plasser som skiller Trondheim med den neste store byen, som er Oslo. Vi ser også at det skiller nærmere 130 plasser mellom Trondheim og Stavanger.

Videre skal vi se på et utvalg av tallmaterialet som kan forklare hvorfor Kommuneanalysen rangerer disse fire kommunene slik den gjør.

De største kommunene

Landsgjennomsnittet

1) Brutto driftsutgifter er per barn 0-20 år i sektorene: Barnehage, grunnskole, barnevern, helsetilbud, og kulturtilbud.

2) Andel av totale brutto driftsutgifter brukt i sektorene: Barnehage, grunnskole, barnevern, helsetilbud, kulturtilbud.

4.3 Budsjettanalyse

De fire største byene (14 og 15)

Mens Trondheim bruker den største andelen av kommunens budsjett på barn, totalt 38 prosent, så bruker kommunen ikke mest i faktiske kroner. Her er det Oslo som topper listen med sine 119 300 kroner per barn. Til sammenligning bruker Trondheim 114 800 kroner per barn.

Til tross for at Trondheim ikke bruker mest kroner per barn i kommunen scorer Trondheim likevel bedre enn Oslo innenfor barnehage, grunnskole, barnevern og kulturtilbud. Oslo scorer bare høyere innenfor helsetjenester.

Vi skal likevel merke oss at Oslo kommune, fra å ha ligget stabilt på den interne 4. plassen siden 2015, i år rangeres på den interne 2. plassen. Det vil si at Oslo kommune har gått fordi både Stavanger og Bergen. Dette ser ikke ut til å skyldes budsjettmessige forhold ettersom samtlige av disse fire kommunene bruker omtrent like mye på barn i 2018 som de gjorde i 2017.

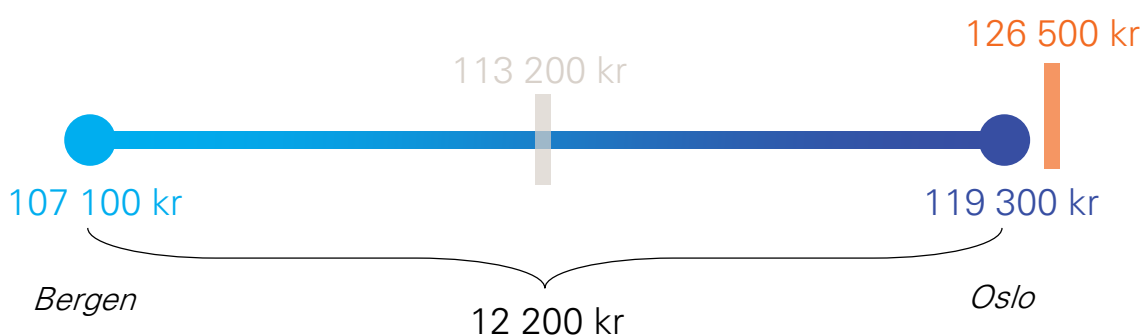
Videre er det verdt å merke seg at selv om det er mellom Bergen kommune og Oslo kommune det er størst forskjell i antall kroner bruk per barn, så er det mellom disse to kommunene vi ser minst forskjell i totalrangering og i total poengscore.

4.3 Budsjettanalyse

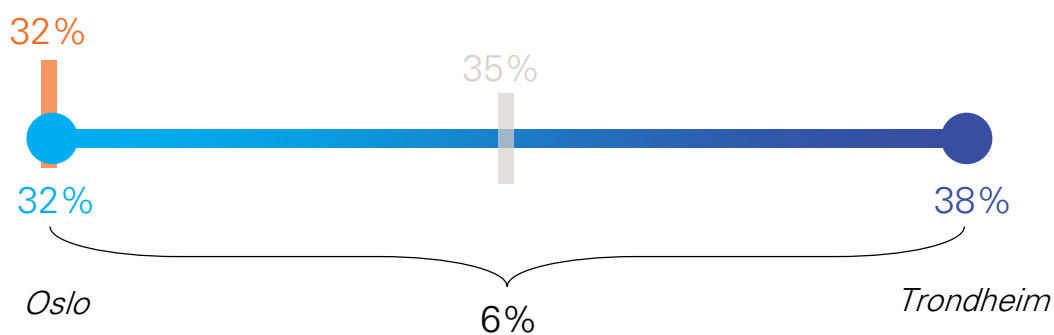
De fire største byene (14 og 15)

Brutto driftsutgifter er per barn 0-20 år på barn*

Andelen av totale brutto driftsutgifter brukt på barn*

*«På barn» representerer sektorene: Barnehage, grunnskole, barnevern, helsetilbud og kulturtilbud.

4.3 Sektoranalyse: Barnehage

De fire største byene (14 og 15)

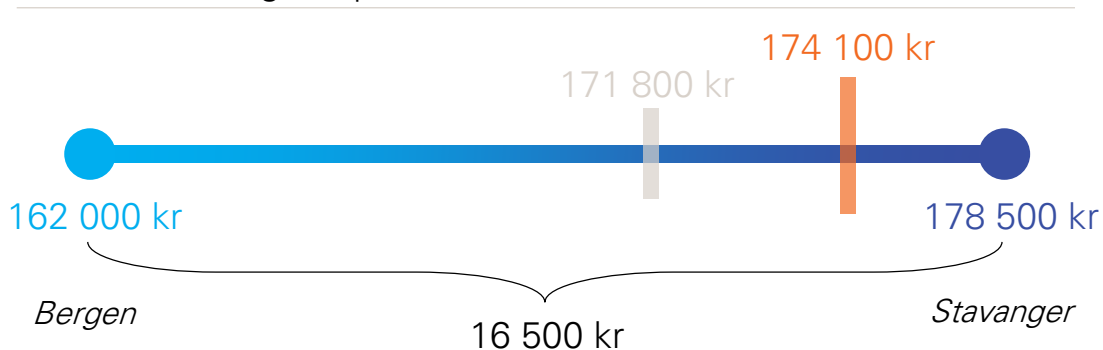
Innenfor barnehage leverer de fire største byene forholdsvis likt. Den største forskjellen mellom kommunen innenfor denne sektoren er at Oslo kommune i 2018 hadde 14 700 kroner i investeringsutgifter per barn fra 1 til 5 år, mens Stavanger kommune hadde 4 000 kroner. Kanskje Oslos høye investeringsbudsjett i fremtiden vil kunne gjøre noe med det faktum at kommunen har lavest barnehagedekning i denne sammenligningsgruppen, på 88 prosent. Stavanger kommune bruker mest kroner per barn fra 1 til 5 år i driftsutgifter (178 500 kroner), men har likevel den laveste andelen grunnbemanning med pedagogisk utdanning i barnehagene sine.

4.3 Sektoranalyse: Barnehage

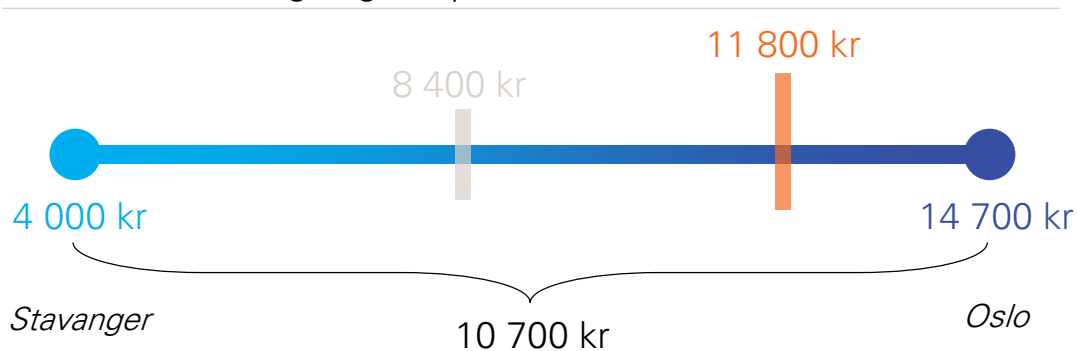
De fire største byene (14 og 15)

Brutto driftsutgifter per barn 1-5 år

Brutto investeringsutgifter per barn 1-5 år

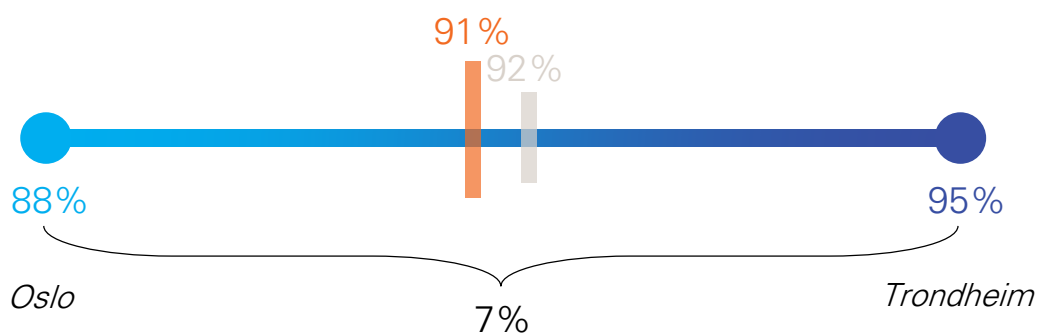

4.3 Sektoranalyse: Barnehage

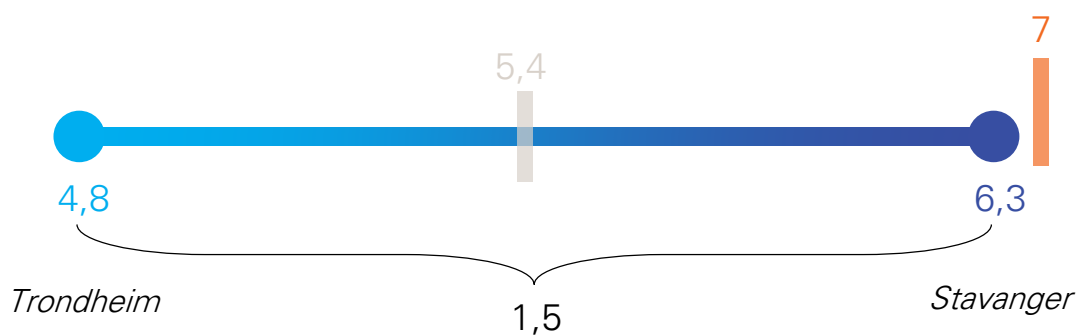
De fire største byene (14 og 15)

Andel barn 1-5 år med barnehageplass

Leke og oppholdsareal per barn i barnehage (m2)

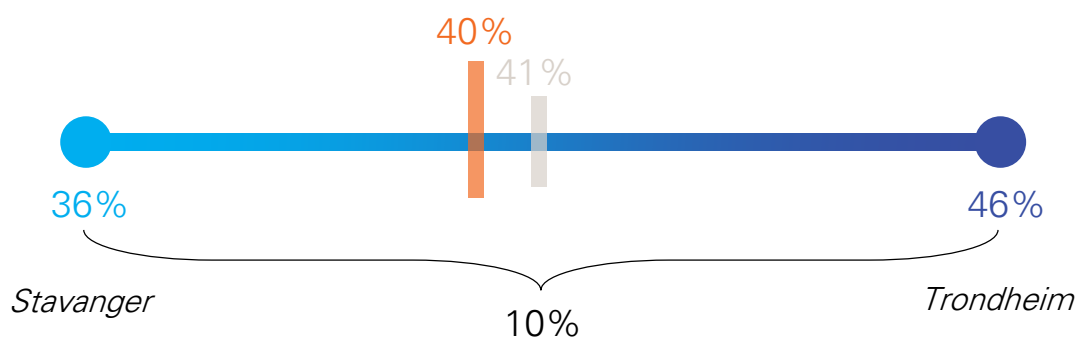

4.3 Sektoranalyse: Barnehage

De fire største byene (14 og 15)

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse | Landsgjennomsnitt

Andel ansatte med pedagogisk utdanning

4.3 Sektoranalyse: Grunnskole

De fire største byene (14 og 15)

Det er i grunnskolesektoren at de fire største byene samlet sett scorer dårligst, i gjennomsnitt 1,66. Til sammenlikning er landsgjennomsnittet på 2,65.

Når det gjelder investeringer i grunnskolen, så bruker Oslo betydelig mer enn Stavanger. Mens Oslo investerte 24 700 kroner per barn i grunnskolen, investerte Stavanger 9 000 kroner per barn. Oslo kommune bruker også mest penger per barn i grunnskolen, men har likevel den laveste andelen ansatte i grunnskolen med pedagogisk utdanning, med 70 prosent. Her scorer Bergen best, med 87 prosent. Og mens Bergen bruker 115 400 kroner per barn i grunnskolen, bruker Oslo 123 770 kroner.

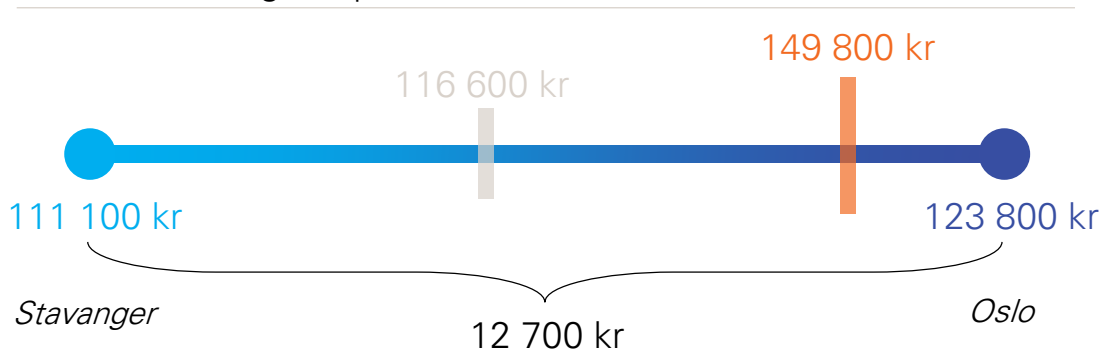
Selv om Oslo er den av de fire største byene som bruker mest på grunnskole, så er det verdt å merke seg at Oslo brukte mindre på grunnskole i 2018 enn det som ble gjort i 2017. Faktisk sank summen Oslo brukte på grunnskolen med nesten 40 000 kroner per barn.

4.3 Sektoranalyse: Grunnskole

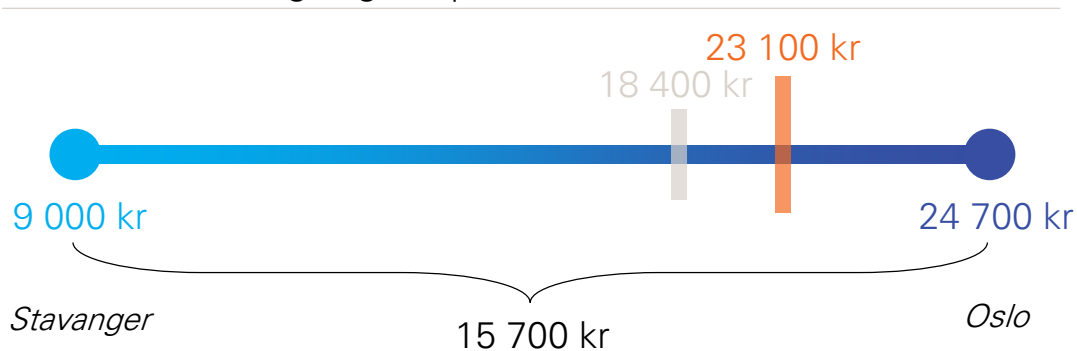
De fire største byene (14 og 15)

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse | Landsgjennomsnitt

Brutto driftsutgifter per barn 6-15 år

Brutto investeringsutgifter per barn 6-15 år

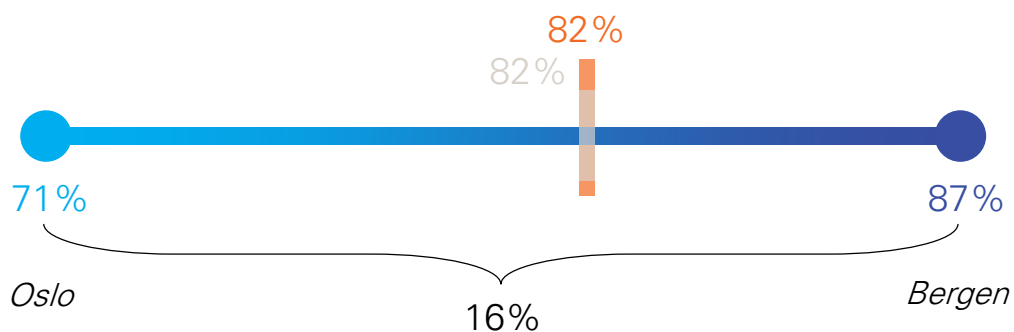

4.3 Sektoranalyse: Grunnskole

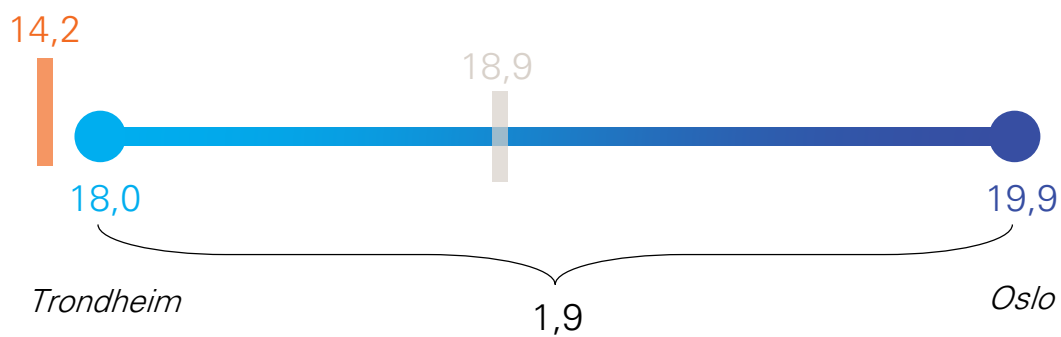
De fire største byene (14 og 15)

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse | Landsgjennomsnitt

Andelen lærere med pedagogisk utdanning

Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1.-10.trinn

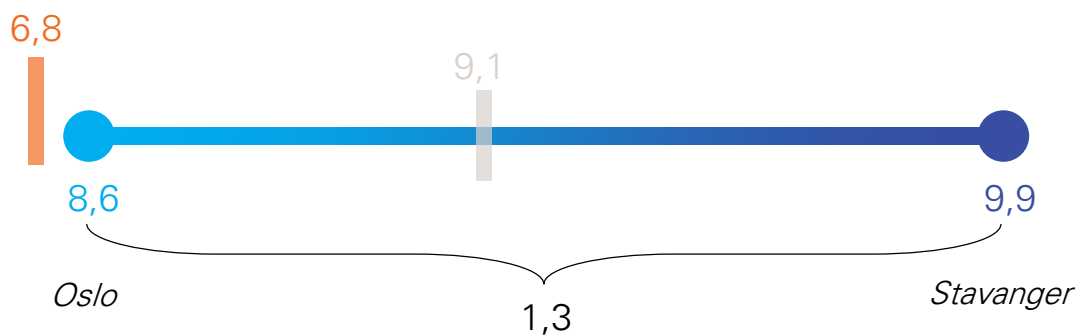

4.3 Sektoranalyse: Grunnskole

De fire største byene (14 og 15)

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse | Landsgjennomsnitt

Antall elever per lærer

4.3 Sektoranalyse: Barnevern

De fire største byene (14 og 15)

Innenfor barnevern scorer Trondheim best både når det gjelder hvor mye penger som brukes per barn fra 0 til 17 år og når det gjelder antall stillinger med fagutdannet personell per barn (8,63). I 9 av 10 tilfeller klarer også Trondheim kommune å gjennomføre undersøkelser innenfor tremånedersfristen. Oslo kommune gjennomfører undersøkelser innen fristen i 93 prosent av tilfellene, noe som er betydelig bedre enn Stavanger som klarer dette i 81 prosent av tilfellene.

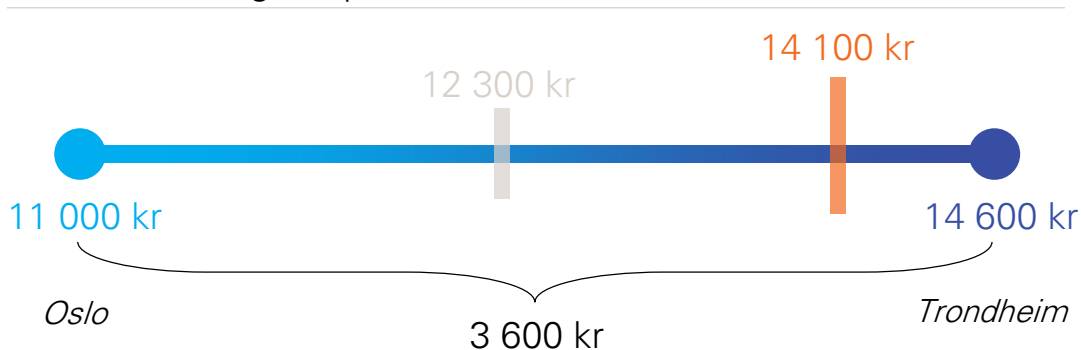
Oslo kommune gjør det altså bedre enn Stavanger når det gjelder fristoverholdelse, til tross for å bruke noe mindre kroner per barn (11 000 kroner vs. 11 800 kroner) og bare ha 0,73 flere ansatte med fagutdannelse per barn. Det er innenfor barnevern at forskjellene mellom kommunene i denne gruppen er størst, hvor de scorer mellom 4,31 (Trondheim) til 2,29 (Stavanger).

4.3 Sektoranalyse: Barnevern

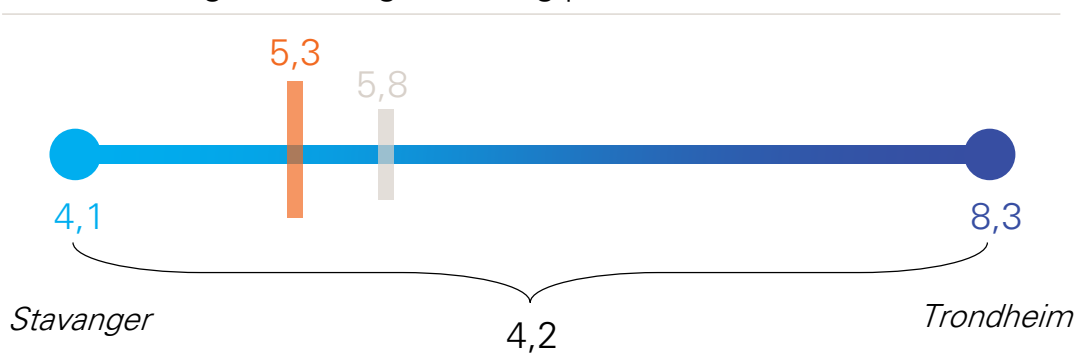
De fire største byene (14 og 15)

Brutto driftsutgifter per barn 0-17 år

Antall stillinger med fagutdanning per 1000 barn 0-17 år

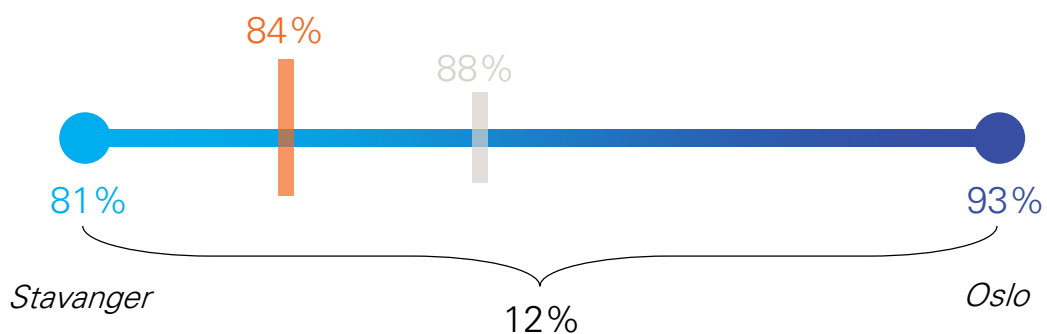

4.3 Sektoranalyse: Barnevern

De fire største byene (14 og 15)

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse | Landsgjennomsnitt

Andel undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder

4.3 Sektoranalyse: Helsetjeneste

De fire største byene (14 og 15)

Dette er den eneste sektoren hvor ikke Trondheim scorer best totalt. Oslo kommune blir rangert best innenfor levering av helsetjenester, men det er verdt å merke seg at de største byene jevnt over scorer lavt, i gjennomsnitt 1,80. Til sammenlikning er landsgjennomsnittet på 2,80.

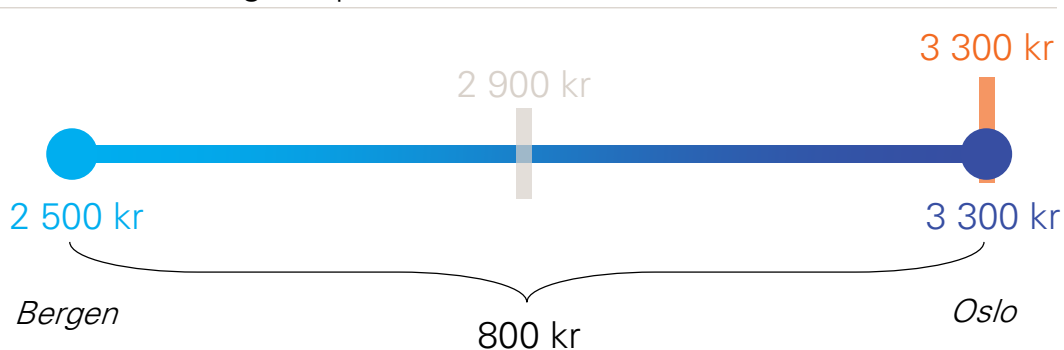
Oslo kommune klarer bare å gjennomføre hjemmebesøk innen to uker til 75 prosent av alle nyfødte, mens Bergen klarte dette i 97 prosent av tilfellene. Dette til tross for at Bergen kommune bruker minst på helsetjenester per barn, mens Oslo kommune bruker mest (2 500 kr vs. 3 3000 kroner).

4.3 Sektoranalyse: Helsetjeneste

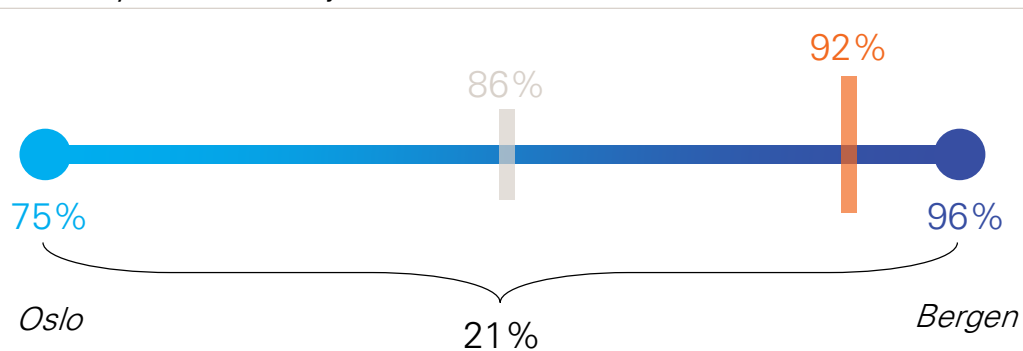
De fire største byene (14 og 15)

Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år

Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker

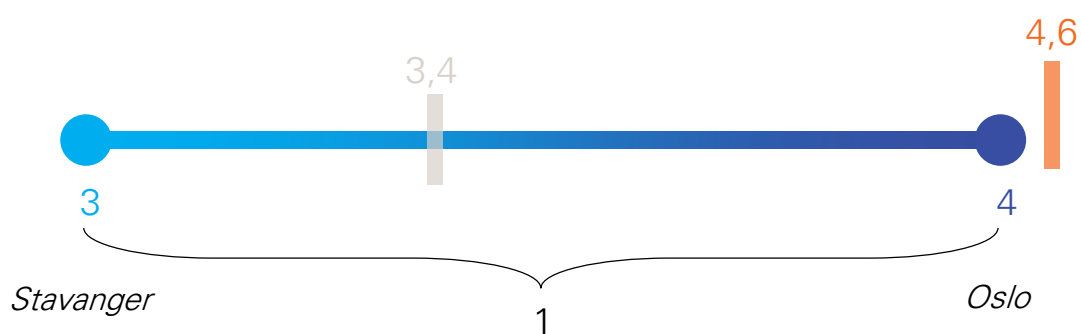

4.3 Sektoranalyse: Helsetjeneste

De fire største byene (14 og 15)

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse | Landsgjennomsnitt

Antall årsverk per 1000 barn 0-20 år

4.3 Sektoranalyse: Kulturtilbud

De fire største byene (14 og 15)

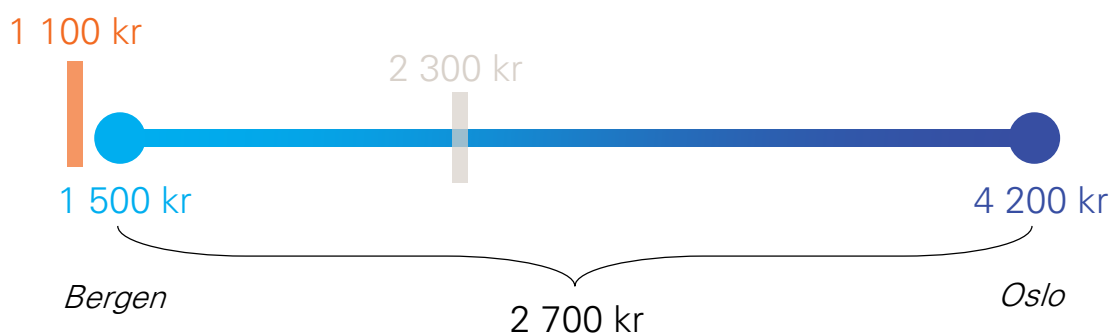
I gjennomsnitt scorer kommunene forholdsvis godt på denne sektoren, og får samlet sett 3,16 poeng. Oslo kommune skiller seg ut ved å bruke 4 000 kroner på aktivitetstilbud per barn fra 6 til 20 år, hvorav de andre kommunene ligger mellom 1 500 kroner (Bergen) og 1 800 kroner (Trondheim). Videre tilbyr Oslo betydelig flere timer med åpent kommunalt fritidssenter til barn og unge i sin kommune (940). Til sammenligning tilbyr Trondheim 290,33 timer.

4.3 Sektoranalyse: Kulturtilbud

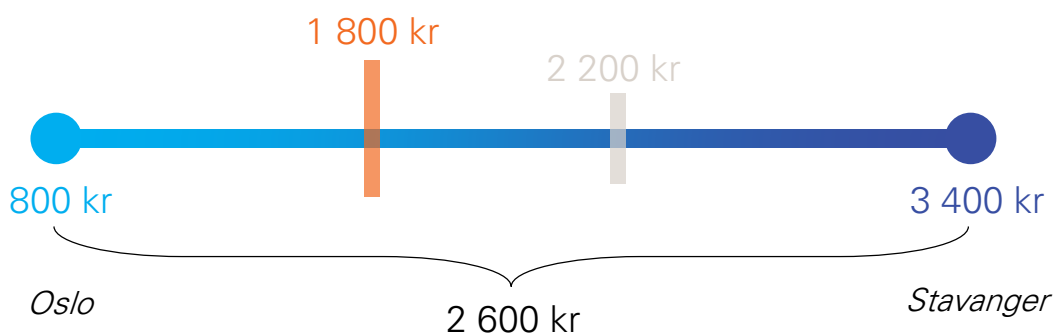
De fire største byene (14 og 15)

Brutto driftsutgifter aktivitetstilbud per barn 6-20 år

Brutto driftsutgifter idrett per barn 6-20 år

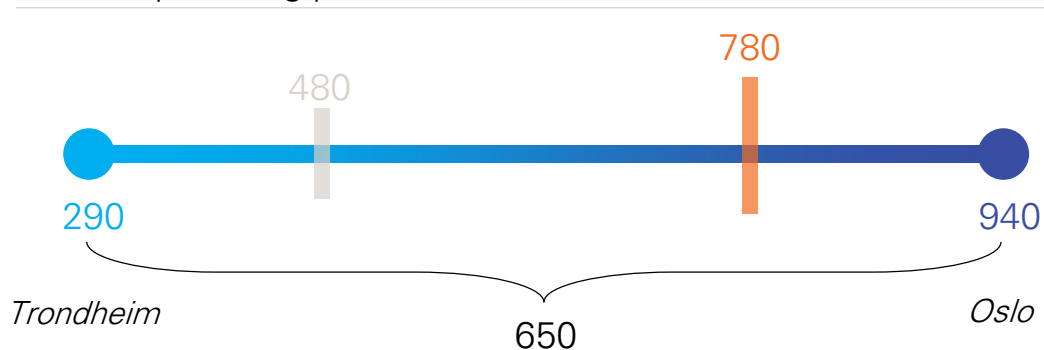

4.3 Sektoranalyse: Kulturtilbud

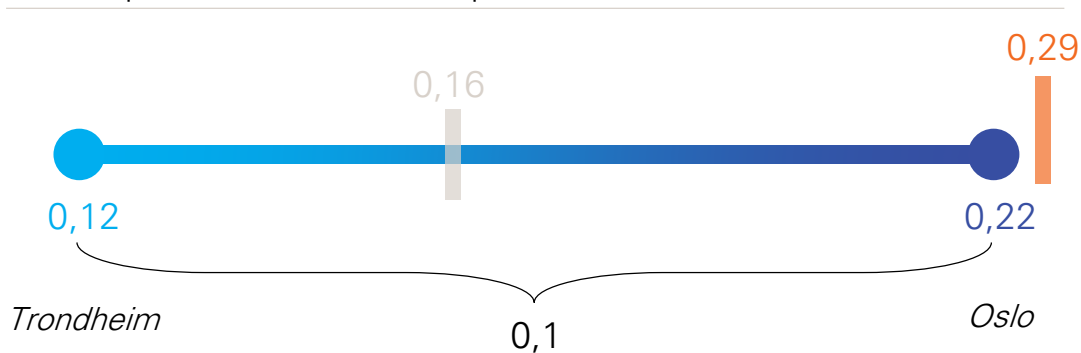
De fire største byene (14 og 15)

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse | Landsgjennomsnitt

Timer åpent årlig per 1000 barn 6-20 år*

Antall plasser i kulturskolen per barn 6-15 år

*Kommunale fritidssenter

4.4 De største kommunene

Kommunegruppe 13

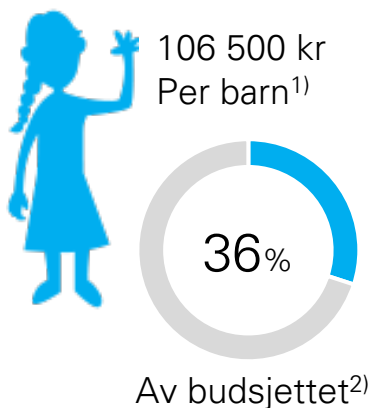
Antall kommuner: 49
Antall barn 0 – 20 år: 509 607

Dette er den største kommunegruppen og inneholder alle kommuner med mer enn 20 000 innbygger, med unntak av Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger.

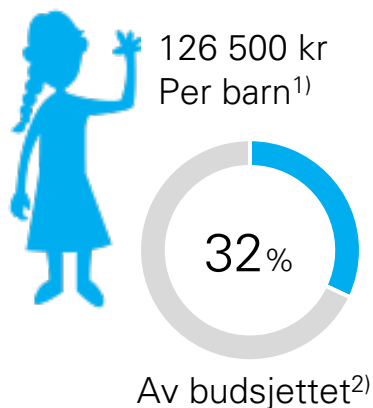
På årets bunn 10-liste finner vi tre kommuner som tilhører denne gruppen. Disse er Røyken, Ullensaker og Halden og får henholdsvis 1,55, 1,70 og 1,71 poeng i den totale rangeringen av kommunene.

Best i denne kommunegruppen er Porsgrunn, Hamar og Lillehammer, som totalt får henholdsvis 3,02, 2,96 og 2,94 poeng. Spennet i denne kommunegruppen er altså stort.

De største kommunene

Landsgjennomsnittet

1) Brutto driftsutgifter er per barn 0-20 år i sektorene: Barnehage, grunnskole, barnevern, helsetilbud, og kulturtilbud.

2) Andel av totale brutto driftsutgifter brukt i sektorene: Barnehage, grunnskole, barnevern, helsetilbud, kulturtilbud.

4.4 Budsjettanalyse

De største kommunene (13)

De store kommunene bruker i gjennomsnitt 106 533 kroner per barn i kommunen, noe som er nesten 16 prosent mindre enn landsgjennomsnittet.

Faktisk bruker de store kommunene mindre kroner per barn sammenlignet med landsgjennomsnittet innenfor alle sektorene Kommuneanalysen kartlegger.

I faktiske kroner er det Kongsberg som bruker mest penger per barn i sin kommune, totalt 117 730 kroner. Dette er under landsgjennomsnittet på 126 507 kroner, noe som forteller oss at samtlige kommuner i denne sammenligningsgruppen bruker under landsnittet. I gjennomsnitt bruker likevel denne gruppen en noe større andel av det totale kommunebudsjettet på barn og unge enn det som er tilfelle for landsgjennomsnittet. Den totale gjennomsnittsandelen for alle Norges kommuner er 32 prosent, mens gjennomsnittsandelen for kommunegruppen store kommuner er 36 prosent.

Kommunene i denne gruppen har dermed noe trangere økonomiske rammevilkår enn de norske kommunene samlet sett. Det ser ut til at noen av kommunene i denne gruppen likevel gjør tøffe prioriteringer på vegne av barna; Fjell kommune bruker hele 49 prosent av kommunenes driftsbudsjett på barn og unge. Også Eidsvoll, Nedre Eiker, Ullensaker, Nittedal, Sola og Askøy bruker alle over 40 prosent av kommunenes driftsbudsjett på barn og unge. Likevel bruker disse kommunene 20 000 kroner mindre per barn enn landsgjennomsnittet.

I den andre enden av skalaen finner vi Hamar, som bruker denne kommunegruppens laveste andel på barn, nemlig 30 prosent. Sandnes kommune bruker minst i faktiske kroner per barn, 97 446 kroner.

Vi ser altså store forskjeller i hvor mye penger kommunene bruker på barn. Spørsmålet er hvordan dette påvirker innholdet i tjeneste disse kommunene leverer til barna. For å illustrere at penger ikke nødvendigvis sikrer en god score når det gjelder kvaliteten på tjenester som leveres til barna, kan vi se på Kongsberg og Hamar; Kongsberg bruker som nevnt mest penger på barn i denne sammenligningsgruppen, med sine 117 730 kroner. Hamar følger rett etter, og bruker 117 495 kroner. Det er altså kun 235 kroner som skiller de to kommunene. I total poengscore er det imidlertid et betydningsfullt skille mellom de to kommunene der Hamar kommer på 2. plass i den interne rangeringen, mens Kongsberg ligger nede på 12. plass.

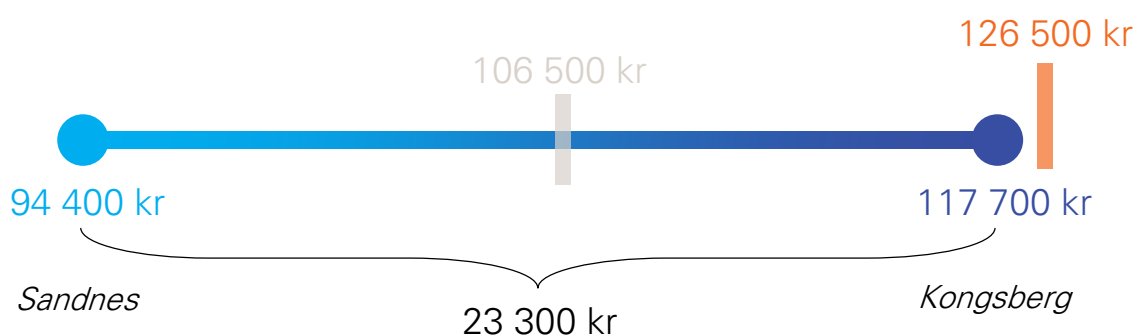
For å forstå forskjellene internt i denne kommunegruppen, skal vi nå se nærmere på hvordan kommunene leverer innenfor de fem tjenestesektorene.

4.4 Budsjettanalyse

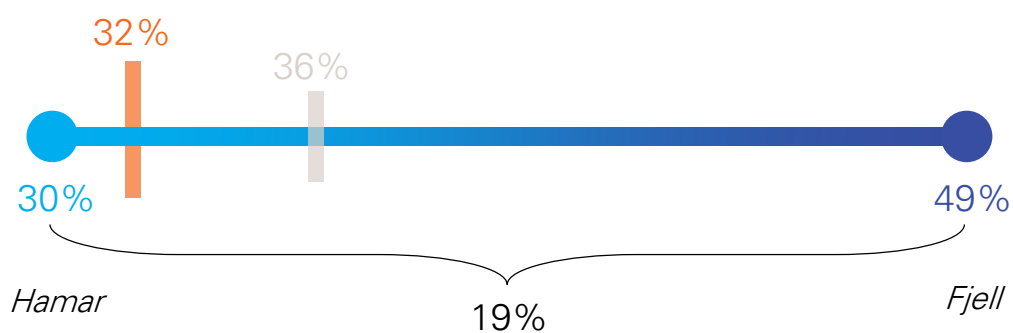
De største kommunene (13)

Brutto driftsutgifter er per barn 0-20 år på barn*

Andelen av totale brutto driftsutgifter brukt på barn*

*«På barn» representerer sektorene: Barnehage, grunnskole, barnevern, helsetilbud og kulturtilbud.

4.4 Sektoranalyse: Barnehage

De største kommunene (13)

Innenfor barnehage er det Hamar som gjør det desidert best, og oppnår hele 4,13 poeng ut av 5 mulige. På bunn finner vi Røyken, med 1,43 poeng. Da er det kanskje ikke så overraskende at vi finner Røyken på bunnplassering i denne sammenligningsgruppen når vi ser at denne kommunen bruker minst på barnehage, nemlig 142 08137 kroner per barn. Til sammenligning er landsgjennomsnittet 174 050 kroner.

Av figuren ser vi at det skiller hele 40 000 kroner mellom Røyken og den kommunen som bruker mest med sine 183 057 kroner, nemlig Kongsberg. Dette kan være en av årsakene til at Røyken har denne gruppens laveste barnehagedekning, på 86 prosent. Sola gjør det best, med sine 97 prosent.

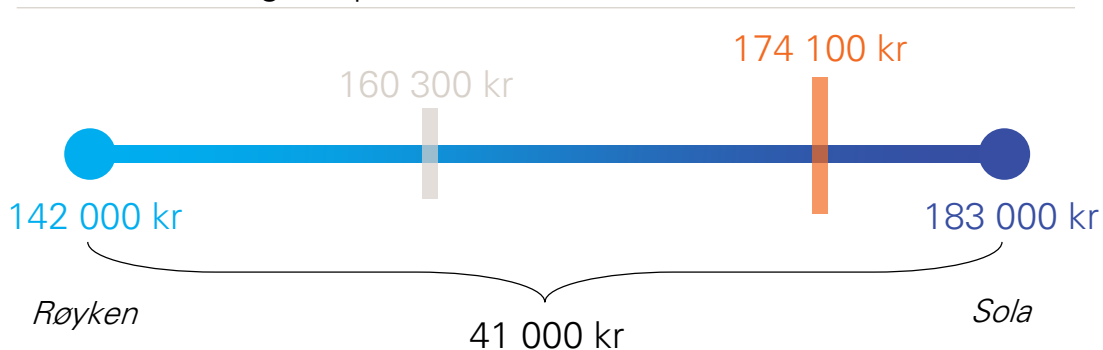
Det største spennet i kommunenes pengebruk ser vi imidlertid i kommunenes investering i barnehage, hvor det skiller hele 55 000 kroner mellom Kristiansund på topp og Rana på bunn. Et annet stort skille ser vi i andelen ansatte med relevant utdanning, hvor det er 48 prosent som har det i Gjøvik, mens det kun er 33 prosent som har det i Ullensaker.

4.4 Sektoranalyse: Barnehage

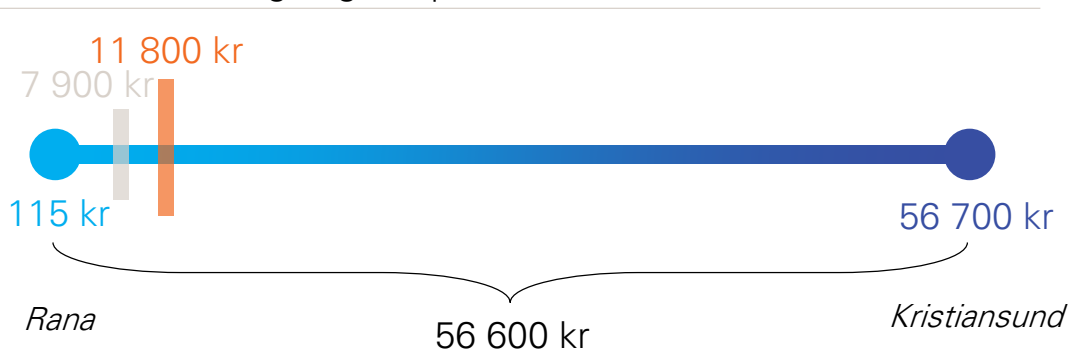
De største kommunene (13)

Brutto driftsutgifter per barn 1-5 år

Brutto investeringsutgifter per barn 1-5 år

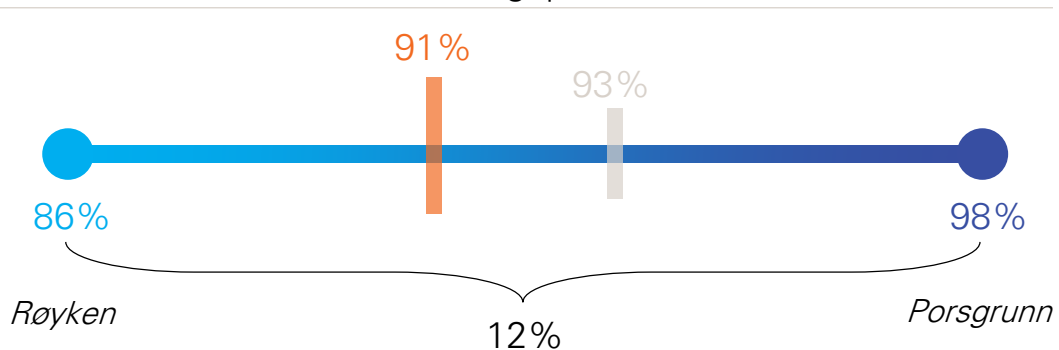

4.4 Sektoranalyse: Barnehage

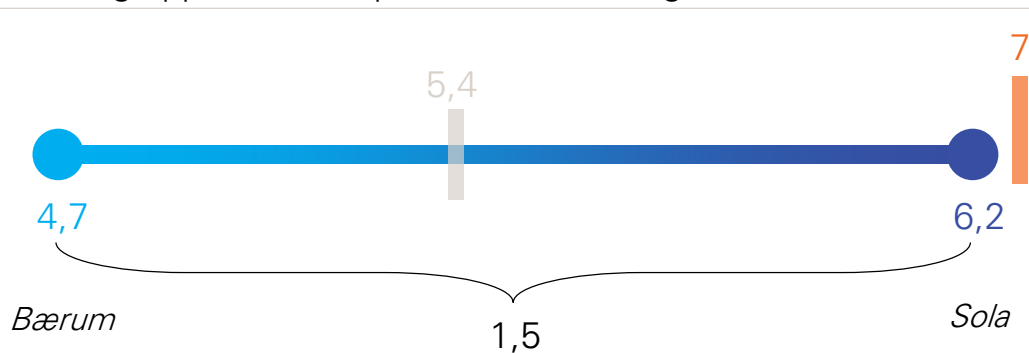
De største kommunene (13)

Andel barn 1-5 år med barnehageplass

Leke og oppholdsareal per barn i barnehage (m2)

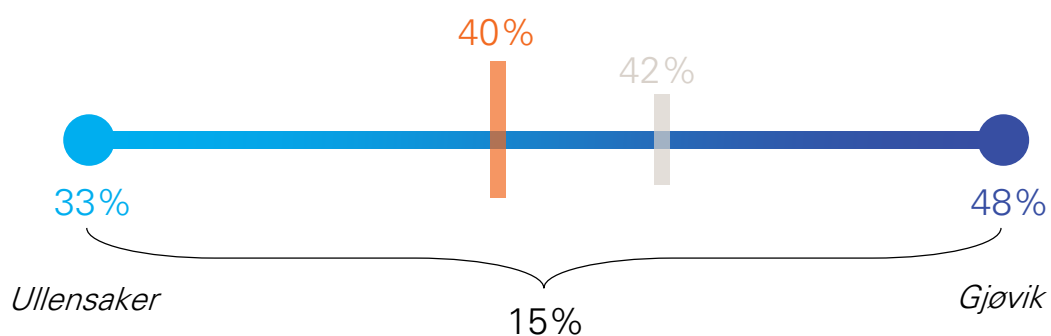

4.4 Sektoranalyse: Barnehage

De største kommunene (13)

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse | Landsgjennomsnitt

Andel ansatte med pedagogisk utdanning

4.4 Sektoranalyse: Grunnskole

De største kommunene (13)

Innenfor grunnskole er det Ringsaker som scorer best med 3,06 poeng. Det er den eneste kommunen som får over 3 poeng. Skien scorer dårligst, med 1,32 poeng.

Til tross for at Ringsaker scorer best innenfor grunnskole totalt sett, er det ikke denne kommunen som bruker mest penger på barna i denne sektoren. Det er det Steinkjer som gjør med 130 809 kroner noe som utgjør omtrent 25 prosent mer enn Oppegård, som bruker minst med sine 100 495 kroner. Oppegårds lave forbruk på grunnskolen ser ut til å gi utslag på de andre variablene, hvor kommunen scorer relativt dårlig når det gjelder andel ansatte med pedagogisk utdanning (79 prosent), gjennomsnittlig gruppestørrelse (18,23) og antall elever per lærer (9,55). Motsatt ser vi at Steinkjer gjør det relativt godt innenfor hver variabel.

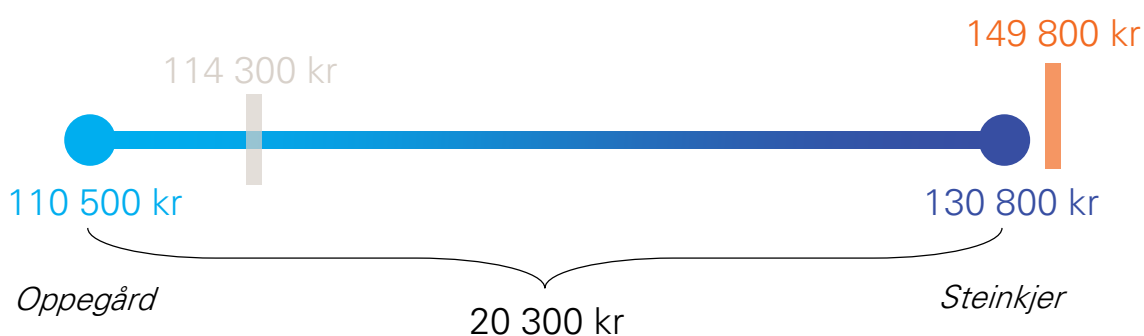
Kongsberg har høyest andel ansatte med pedagogisk utdanning (93 prosent), mens tilsvarende tall er 75 prosent for Eidsvoll. Samtidig har Kongsberg et høyt antall elever per lærer (9,34) og mange elever i hver undervisningsgruppe (17,33). Bildet er altså ikke utelukkende positivt.

4.4 Sektoranalyse: Grunnskole

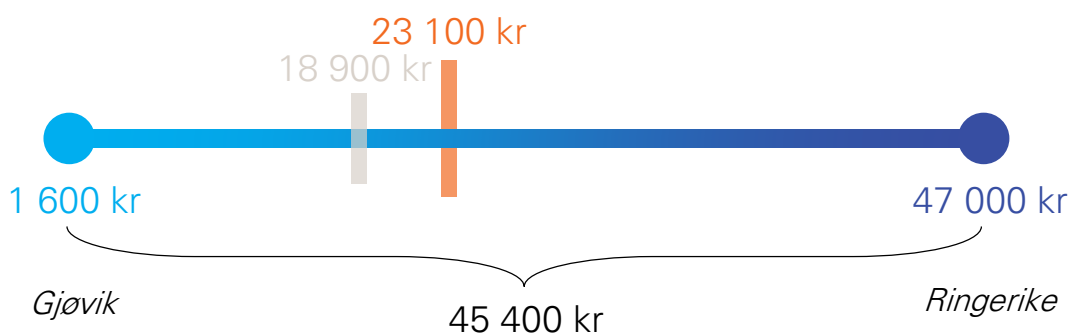
De største kommunene (13)

Brutto driftsutgifter per barn 6-15 år

Brutto investeringsutgifter per barn 6-15 år

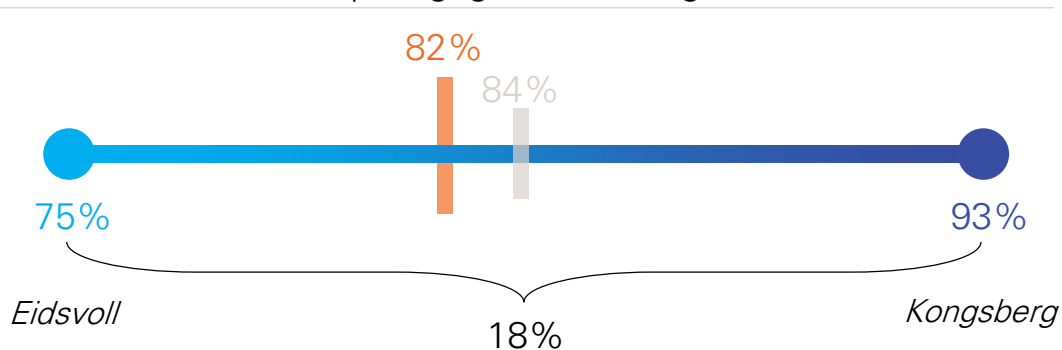

4.4 Sektoranalyse: Grunnskole

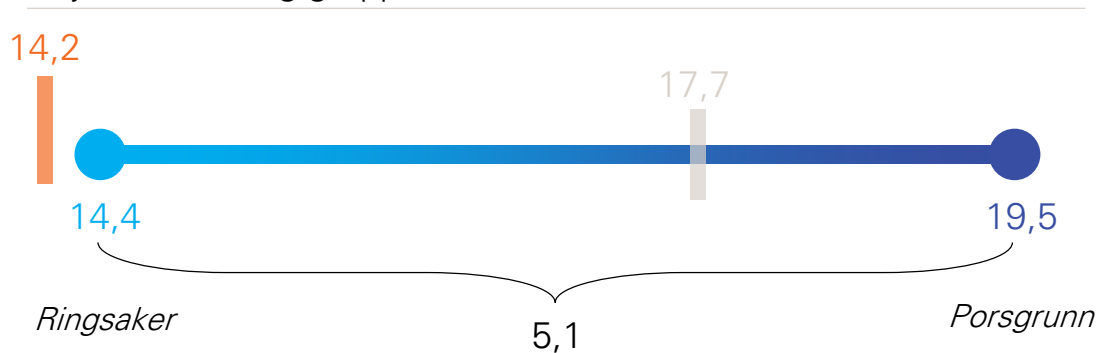
De største kommunene (13)

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse | Landsgjennomsnitt

Andelen lærere med pedagogisk utdanning

Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1.-10.trinn

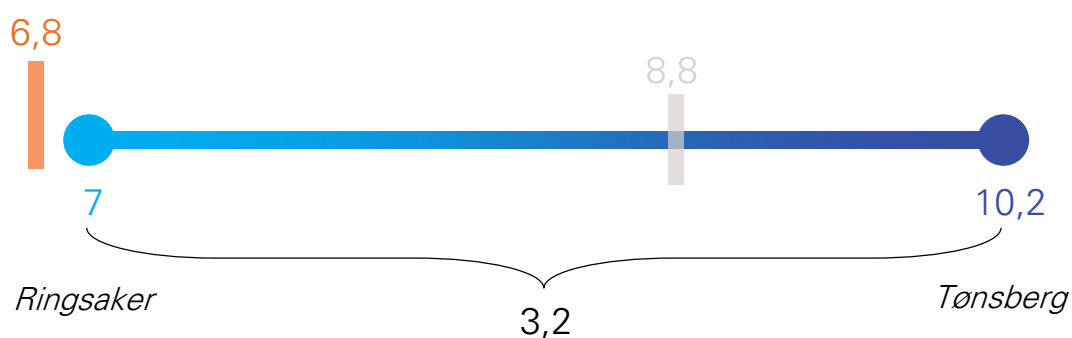

4.4 Sektoranalyse: Grunnskole

De største kommunene (13)

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse | Landsgjennomsnitt

Antall elever per lærer

4.4 Sektoranalyse: Barnevern

De største kommunene (13)

Innenfor barnevern er det Porsgrunn som kommer best ut, og scorer 4,64 av 5. Faktisk kommer Porsgrunn på 4. plass i den totale landsrangeringen av kommunene innenfor barnevernet. Dette sier oss at de store kommunene også har mulighet til å levere godt innhold i tjenestene sine, dersom de er villige til å prioritere barna.

Halden og Grimstad får bunn plassering, begge med 1,44 poeng.

Grimstads dårlige plassering skyldes at kommunen har denne kommunegruppens laveste andel stillinger med fagutdannede per 1000 barn, bare 3,30. I Porsgrunn, som scorer best, hadde barna i kommunen tre ganger så stor sjanse for å treffe en barnevernsansatt med fagutdanning, hvor det var hele 9,03 årsverk per 1000 barn. Grimstad leverer heller ikke godt når det gjelder overholdelse av undersøkelsesfristen, og bryter denne i 3 av 10 saker. Enda dårlige ut kommer imidlertid Kristiansund, som bare klarer fristen i 64 prosent av sakene. Dette til tross for at kommunen bruker 14 083 kroner per barn, noe som er like under landsgjennomsnittet.

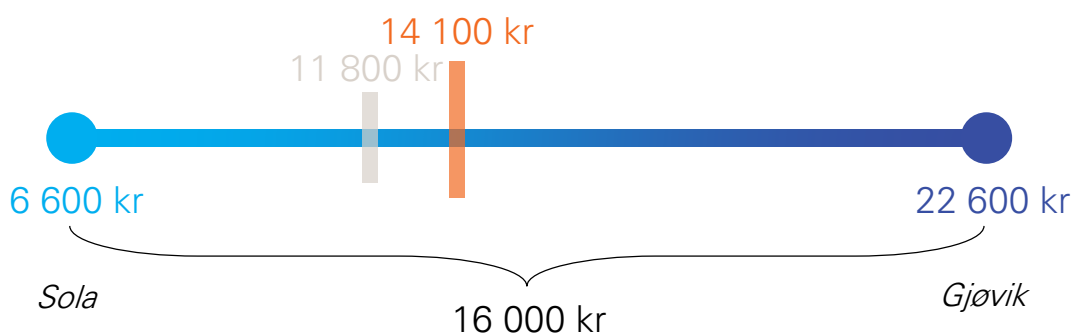
Bare 19 av kommunene i denne gruppen overholder undersøkelsesfristen i 9 av 10 tilfeller. Tønsberg er den eneste kommunen som klarer det lovpålagte kravet i 10 av 10 saker. Det er interessant å bite seg merke i at Gjøvik, som bruker desidert mest penger på barnevernstjenesten blant gruppen (22 561 kroner), klarer kun fristen i 80 prosent av sakene. Videre ser det ikke ut til å være en direkte sammenheng mellom å levere sterke resultater på undersøkelsestid og høy pengebruk. Dette kan fortelle oss at mer penger ikke nødvendigvis er løsningen for de kommunene som scorer dårlig på dette punktet.

4.4 Sektoranalyse: Barnevern

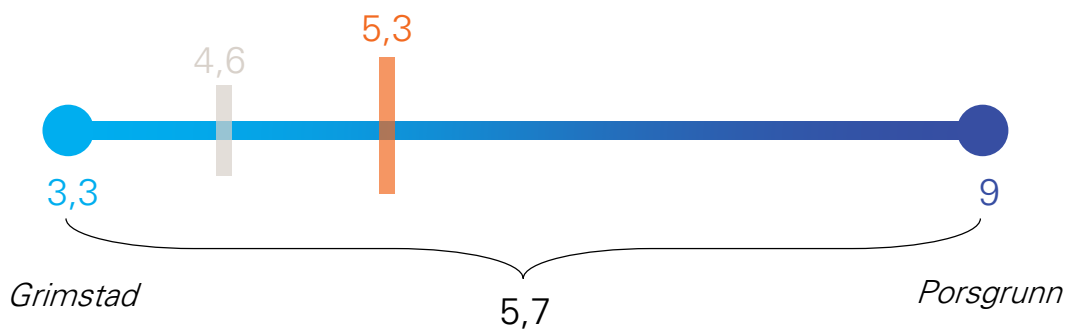
De største kommunene (13)

Brutto driftsutgifter per barn 0-17 år

Antall stillinger med fagutdanning per 1000 barn 0-17 år

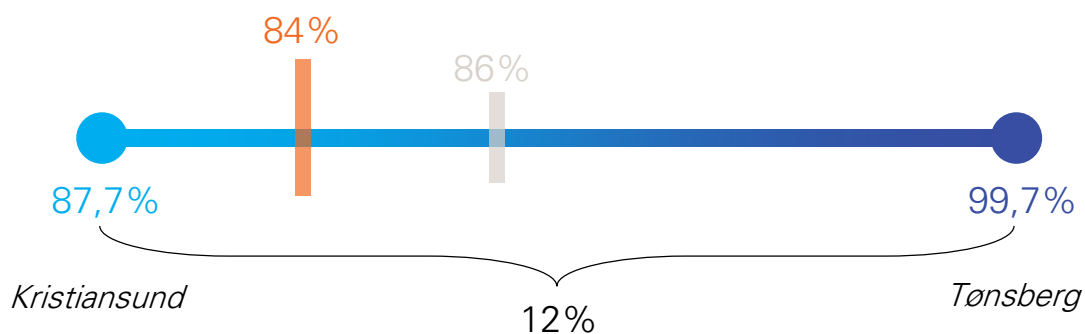

4.4 Sektoranalyse: Barnevern

De største kommunene (13)

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse | Landsgjennomsnitt

Andel undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder

4.4 Sektoranalyse: Helsetjeneste

De største kommunene (13)

Ringerike best, med 4,31 poeng. Dårligst ut kommer Ullensaker og Ski, med 1,0.

Kristiansund bruker mest på helsetjenesten til barn (4 038 kroner) og mer enn dobbelt så mye per barn enn Steinkjer (1 707 kroner). Selv om Steinkjer bruker relativt lite per barn i helsetjenesten, så er andelen nyfødt med hjemmebesøk innen to uker på hele 94 prosent, kun noen få prosentpoeng lavere enn Kristiansund. Videre ser vi at det er flere årsverk per 1000 barn i Steinkjers helsetjeneste, med 5,27, altså mer enn tiffellet i Kristiansund, hvor tallet er 4,18.

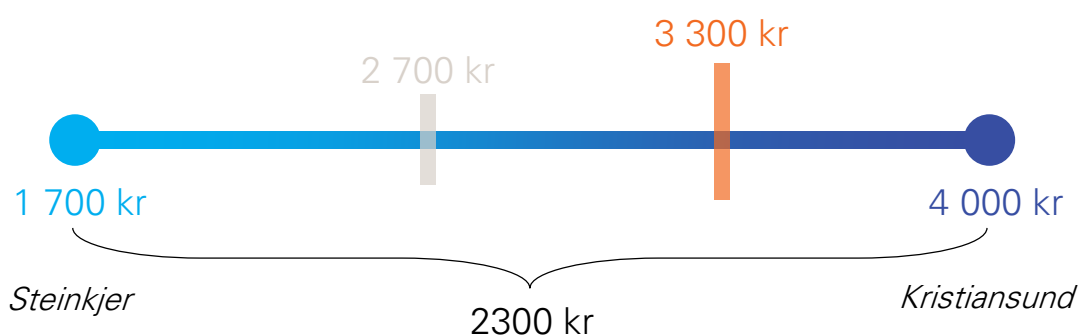
Den laveste andelen hjemmebesøk finner vi i Eidsvoll kommune, hvor bare 4 av 10 nyfødte får den anbefalte oppfølgingen. Det er interessant å sammenligne Eidsvoll med Sarpsborg, fordi begge kommunene bruker omtrent 2 100 kroner per barn i helsetjenesten. Likevel klarer Sarpsborg kommune å gjennomføre hjemmebesøk til nesten 10 av 10 nyfødte. Dette til tross for at det kun er ansatt 0,30 prosent flere per 1000 barn.

4.4 Sektoranalyse: Helsetjeneste

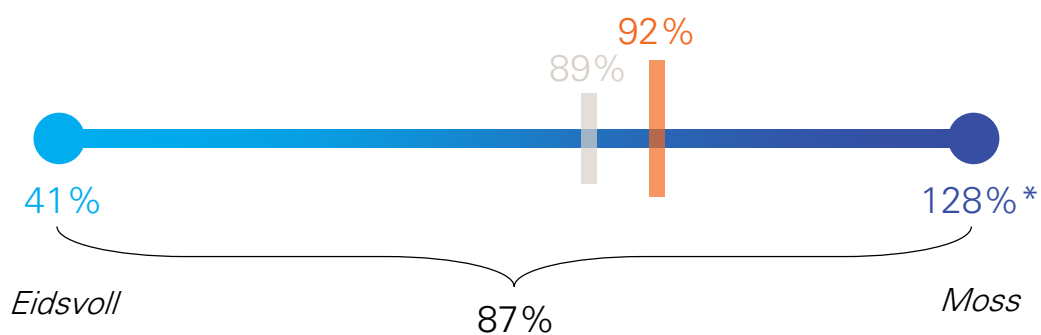
De største kommunene (13)

Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år

Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker

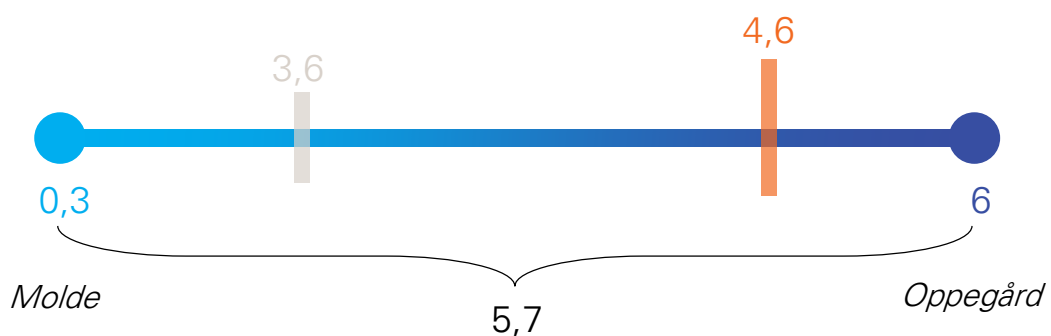
*Noen kommuner oppgir andeler på over hundre prosent. Dette kan skyldes at enkelt nyfødte har fått mer enn ett hjemmebesøk eller at kommunen tilbyr tjenesten til barn med bostedsadresse utenfor sin kommune.

4.4 Sektoranalyse: Helsetjeneste

De største kommunene (13)

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse | Landsgjennomsnitt

Antall årsverk per 1000 barn 0-20 år

4.4 Sektoranalyse: Kulturtilbud

De største kommunene (13)

Lier kommuner er best på kulturtilbud til barn (3,94), mens Røyken er dårligst (1,50).

Røyken scorer lavest både på penger brukt på aktivitetstilbud til barn (0 kroner) og på antall timer åpent kommunalt fritidssenter (0 timer). I motsatt ende av skalaen finner vi Tromsø, som bruker 2 479 kroner på aktivitetstilbud per barn og Haugesund som har hele 1 980,33 timer åpent fritidssenter åpent per 1000 barn i året.

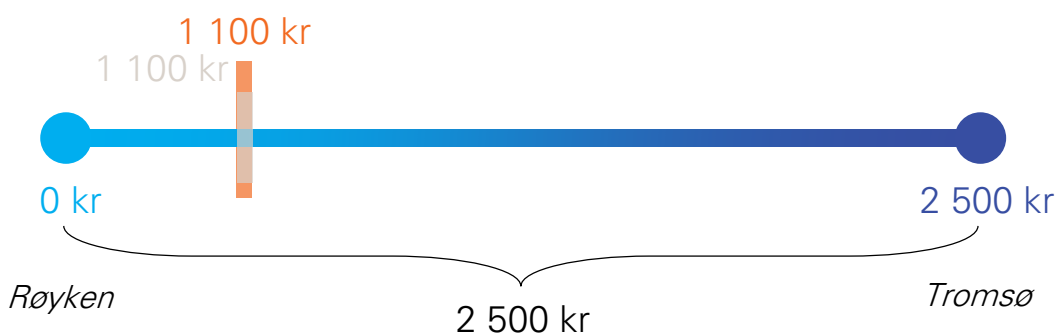
I Skedsmo kommune brukes det bare 303,47 kroner på idrett per barn, mens det bruker 6 831 kroner i Hamar. Dette utgjør en stor forskjell.

4.4 Sektoranalyse: Kulturtilbud

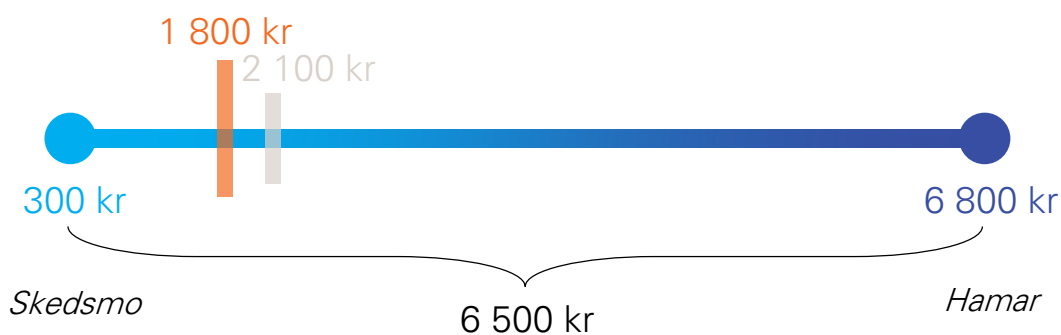
De største kommunene (13)

Brutto driftsutgifter aktivitetstilbud per barn 6-20 år

Brutto driftsutgifter idrett per barn 6-20 år

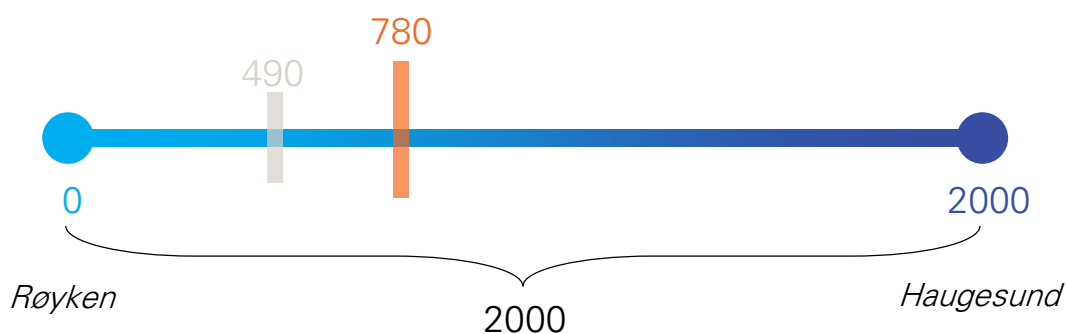

4.4 Sektoranalyse: Kulturtilbud

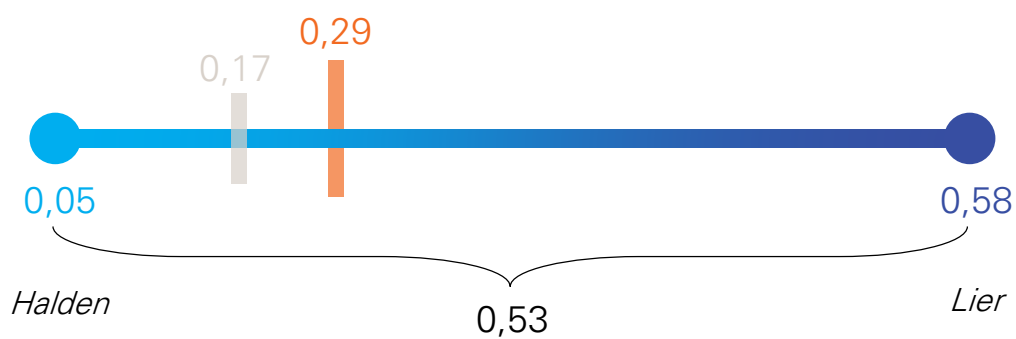
De største kommunene (13)

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse | Landsgjennomsnitt

Timer åpent årlig per 1000 barn 6-20 år*

Antall plasser i kulturskolen per barn 6-15 år

*Kommunale fritidssenter

4.5 De rikeste kommunene

Kommunegruppe 16

Antall kommuner: 10
Antall barn 0 – 20 år: 4 472

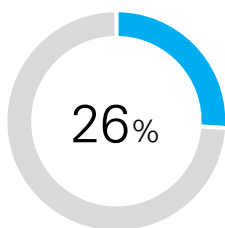
I denne kommunegruppen finner vi de ti kommunene som betegnes som de rikeste kommunene i Norge. Disse kategoriseres ikke etter innbyggertall, men er i en særskilt gruppe fordi de har landets høyeste frie disponible inntekter per innbygger.

På årets rangering finner vi ingen av de rikeste kommunene på topp 10. Dette kan skyldes det faktum at vi mangler tall innenfor noen sektorer på de kommunene som tradisjonelt har gjort det godt på rangeringen. Grunnet mangel på tall kan vi ikke foreta en total rangering av alle kommunene. Vi har likevel tall innenfor flere sektorer, som er interessante å se nærmere på.

De største kommunene

179 000 kr
Per barn¹⁾

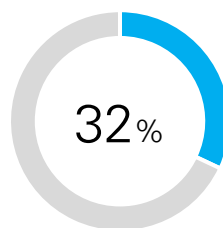

Av budsjettet²⁾

Landsgjennomsnittet

126 500 kr
Per barn¹⁾

Av budsjettet²⁾

1) Brutto driftsutgifter er per barn 0-20 år i sektorene: Barnehage, grunnskole, barnevern, helsetilbud, og kulturtilbud.

2) Andel av totale brutto driftsutgifter brukt i sektorene: Barnehage, grunnskole, barnevern, helsetilbud, kulturtilbud.

4.5 Budsjettanalyse

De rikeste kommunene (16)

Det er denne kommunegruppen som totalt sett bruker mest penger på tjenester til barn og unge. Det er også i denne kommunegruppen vi finner de største interne forskjellene i hvor mye penger kommunen bruker på barn.

Det er iøynefallende at Bykle kommune på den ene siden bruker mest penger per barn (224 717 kroner) i denne kommunegruppen, og samtidig er den kommunen som bruker lavest andel av kommunenes driftsbudsjett (18 prosent) på barn og unge. Faktisk er dette også den laveste andelen på landsbasis, og den nest høyeste faktiske pengebruken per barn. Bykle er bare slått av Utsira kommune når det gjelder antall kroner av kommunenes utgifter som går til barn (225 643 kroner).

Aukra er den kommunen som bruker høyest andel (34 prosent) av kommunenes driftsbudsjett på barn og unge, og som faktisk er den eneste kommunen i gruppen som bruker over landsgjennomsnittet når det gjelder andel. Likevel er det Aukra som bruker minst i faktisk kroner (147 334 kroner) av kommunene i denne gruppen. Det skiller altså 80 000 kroner mellom hvor mye Utsira bruker på barna i sin kommune og det Aukra bruker på barna i sin.

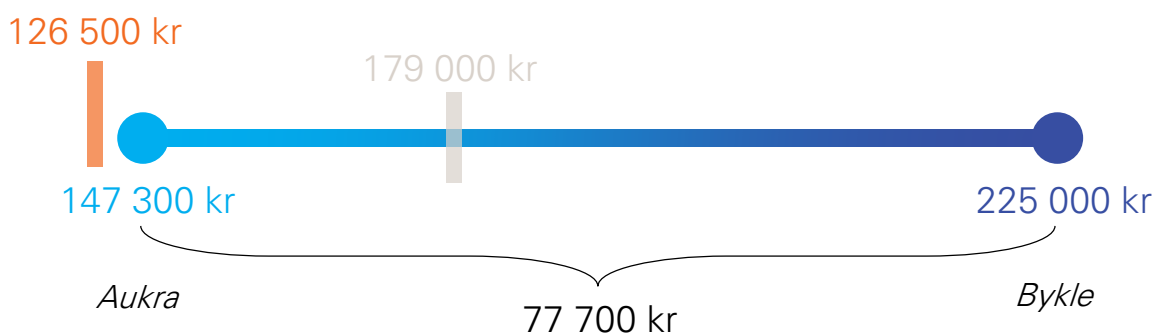
Hvis en ser på landsoversikten over hvilke kommuner som bruker mest penger innenfor hver sektor, er det kommuner fra denne gruppen som topper tre av fem; barnehage (Modalen), grunnskole (Bykle) og helsetjenester (Sirdal). Det er derfor oppsiktsvekkende at Modalen, til tross for å tilhøre gruppen av de rikeste kommunene, topper landsoversikten over kommunene som bruker minst på barnevern.

4.5 Budsjettanalyse

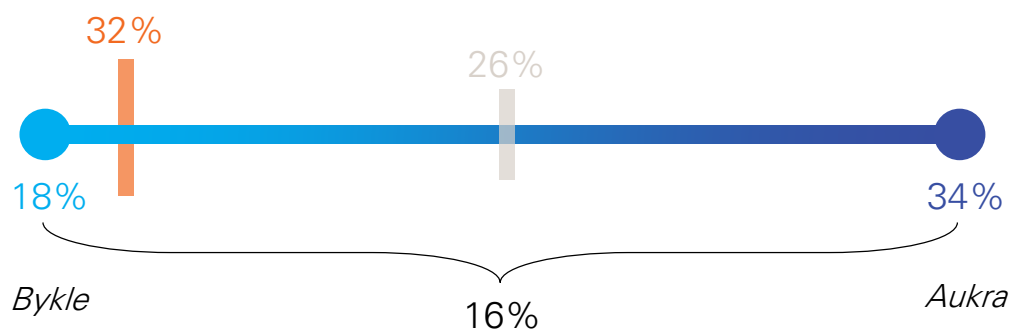
De rikeste kommunene (16)

Brutto driftsutgifter er per barn 0-20 år på barn*

Andelen av totale brutto driftsutgifter brukt på barn*

*«På barn» representerer sektorene: Barnehage, grunnskole, barnevern, helsetilbud og kulturtilbud.

4.5 Sektoranalyse: Barnehage

De rikeste kommunene (16)

I denne sektoren gjør Eidfjord og Modalen det like godt, som begge scorer 4,78 poeng. Dette plasserer kommunene ikke bare på topp innenfor egen kommunegruppe, men også på landsbasis (henholdsvis 1. og 2.plass). Sirdal og Aurland scorer begge 2,27 poeng og tar bunnplasseringene innenfor denne kommunegruppen.

Som nevnt innledningsvis bruker Modalen mest penger på barnehage, også på landsbasis, med sine 392 155 kroner. Dette utgjør mer enn dobbelt så mye av det Forsand kommune bruker per barnehagebarn, som ligger på 175 611 kroner. Når det gjelder investering i barnehage, så er det Eidsfjord kommune som bruker mest (192 174 kroner). Det er et enormt gap til Aurland, som hadde under 1 prosent av dette i investeringsutgifter.

I Modalen er alle barn sikret barnehageplass, mens kun 8 av 10 barn i Forsand kan si det samme. Og i både Modalen og Bykle er andelen ansatte med pedagogisk utdanning godt over hva de øvrige kommunene i gruppen klarer å levere, på henholdsvis 62 prosent og 61 prosent. I bunn finner vi Aukra, hvor bare 27,43 av de ansatte har pedagogisk utdanning.

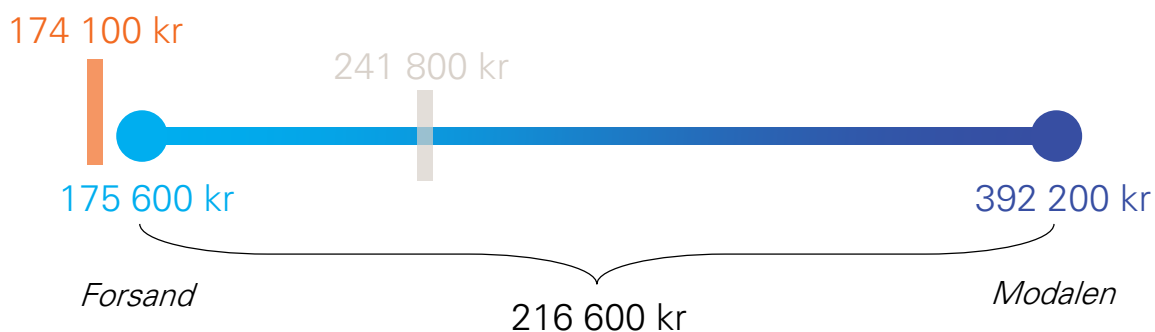
Vi ser altså store forskjeller i hva de rikeste kommunene både bruker og leverer innenfor barnehagetilbudet til barn.

4.5 Sektoranalyse: Barnehage

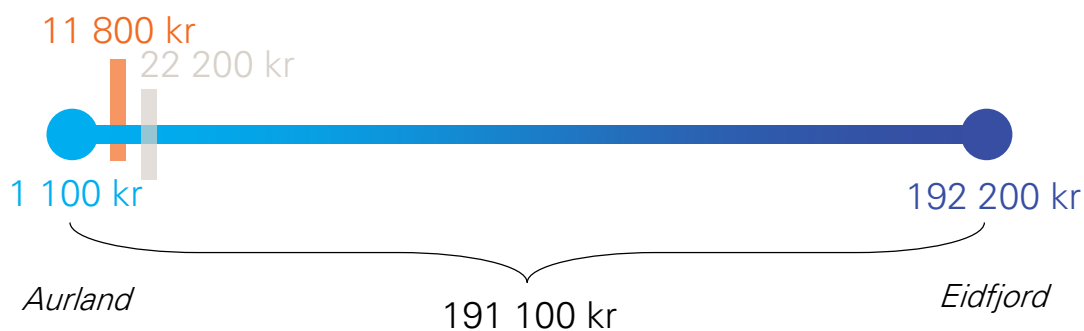
De rikeste kommunene (16)

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse | Landsgjennomsnitt

Brutto driftsutgifter per barn 1-5 år

Brutto investeringsutgifter per barn 1-5 år

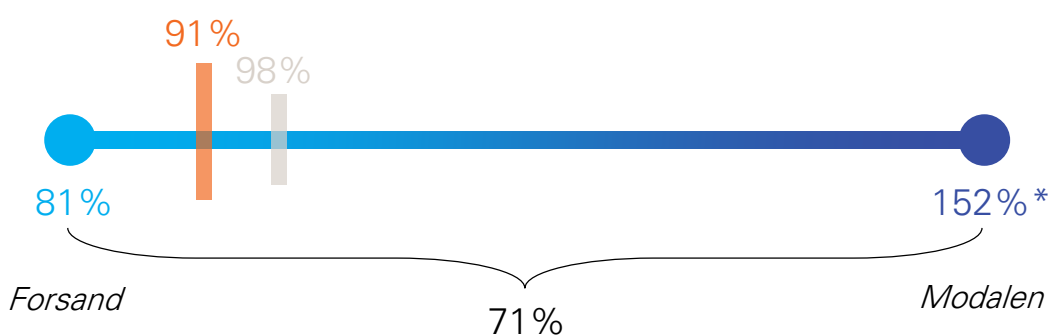

4.5 Sektoranalyse: Barnehage

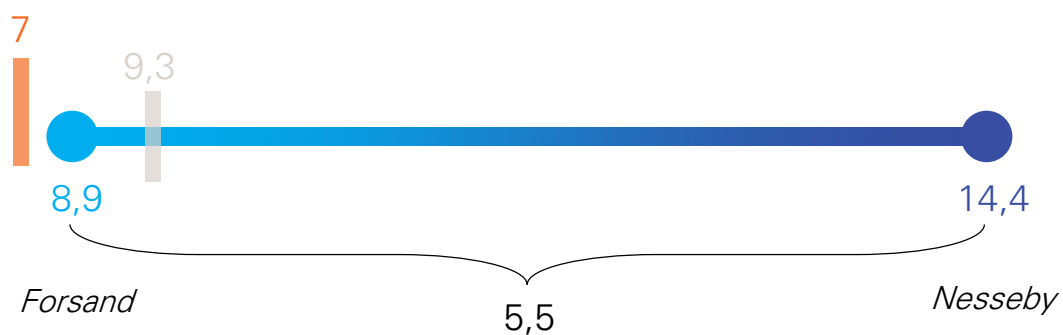
De rikeste kommunene (16)

Andel barn 1-5 år med barnehageplass

Leke og oppholdsareal per barn i barnehage (m2)

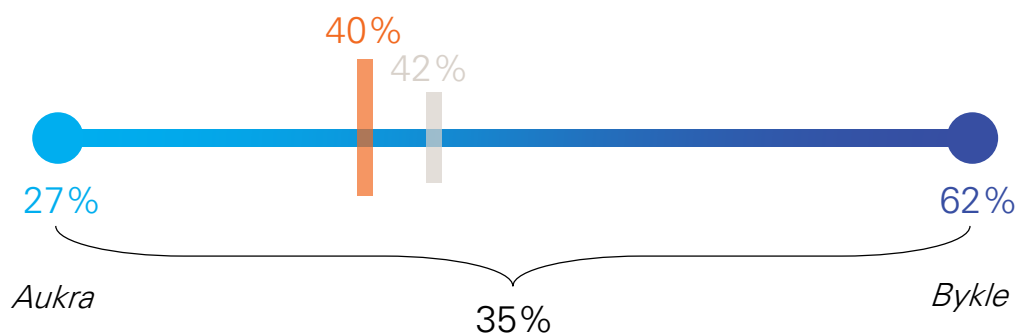
*Noen kommuner oppgir andeler på over hundre prosent. Dette skyldes at kommunene tilbyr barnehageplasser til barn med bostedsadresse utenfor sin kommune.

4.5 Sektoranalyse: Barnehage

De rikeste kommunene (16)

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse | Landsgjennomsnitt

Andel ansatte med pedagogisk utdanning

4.5 Sektoranalyse: Grunnskole

De rikeste kommunene (16)

Innenfor grunnskole er det Sirdal som gjør det best, med 3,31 poeng. På grunnskole mangler vi dessverre tall på andel ansatte med pedagogisk utdanning for Bykle, Unjárga-Nesseby, Aurland, Eidfjord og Modalen. Basert på tallene vi har kan vi imidlertid slå fast at det også innenfor denne sektoren er noen forskjeller det er verdt å merke seg.

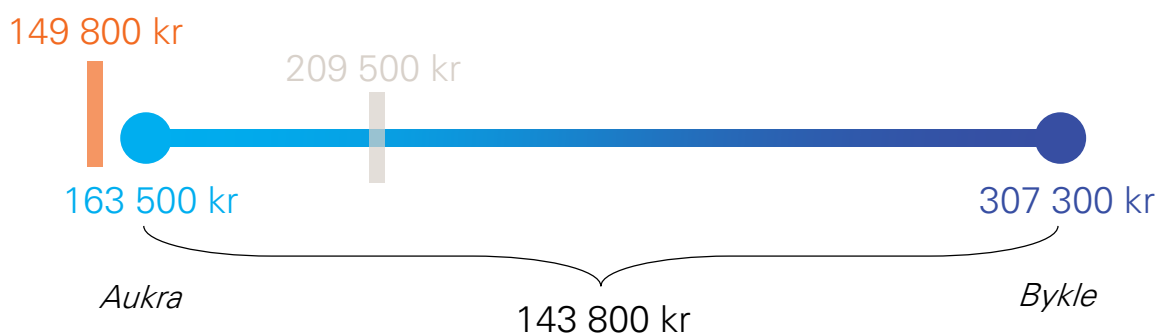
Blant annet er det et stort spenn mellom den kommunen som bruker mest på grunnskole og den som bruker minst; for mens Bykle bruker 307 296,44 kroner per barn, bruker Aukra 163 534 kroner. Det vil si at det brukes dobbelt så mye på skolegangen til barna som vokser opp i Bykle sammenlignet med barna som vokser opp i Aukra. I Aukra kommune er det nesten dobbelt så mange elever per lærer som det er i Unjárga-Nesseby.

4.5 Sektoranalyse: Grunnskole

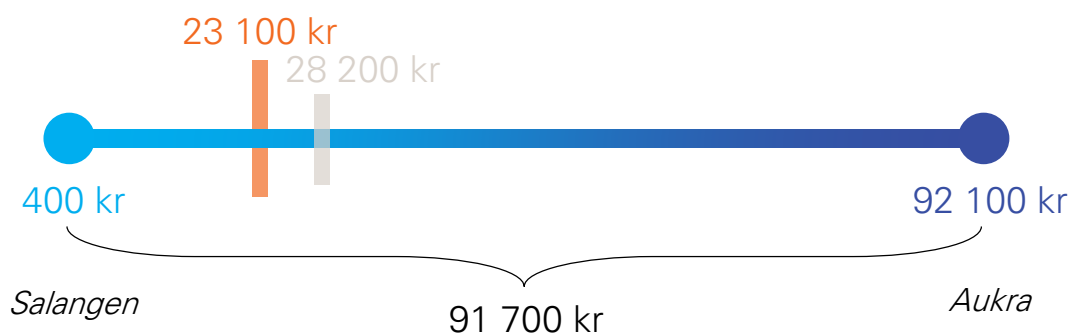
De rikeste kommunene (16)

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse | Landsgjennomsnitt

Brutto driftsutgifter per barn 6-15 år

Brutto investeringsutgifter per barn 6-15 år

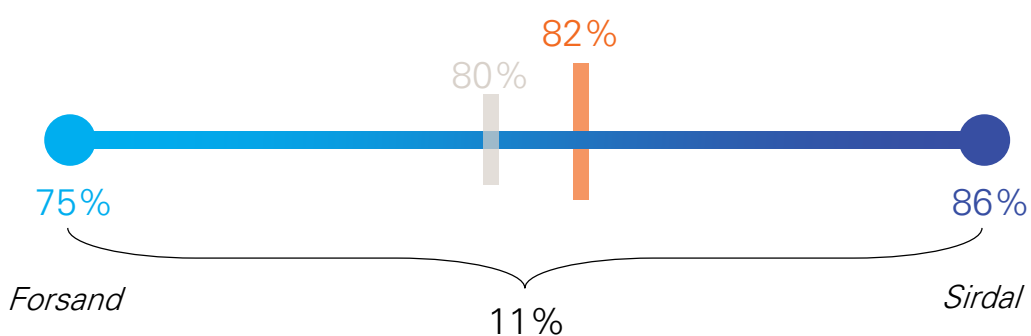

4.5 Sektoranalyse: Grunnskole

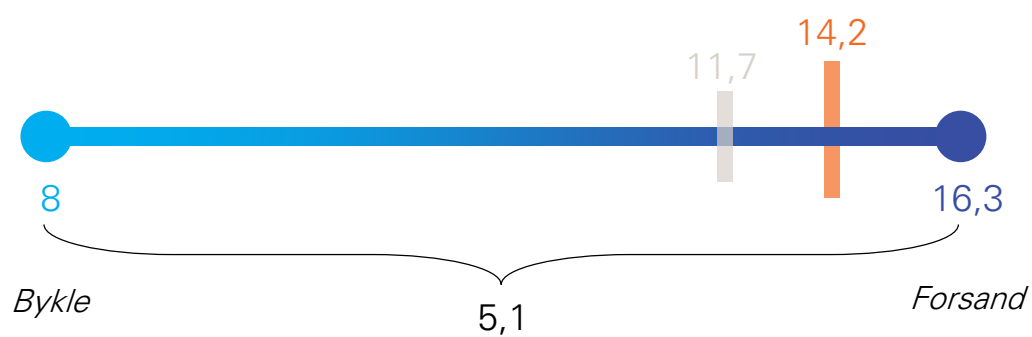
De rikeste kommunene (16)

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse | Landsgjennomsnitt

Andelen lærere med pedagogisk utdanning

Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1.-10.trinn

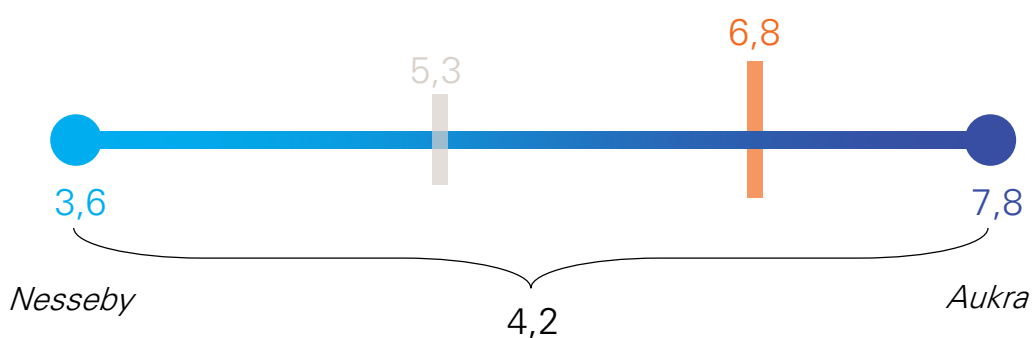

4.5 Sektoranalyse: Grunnskole

De rikeste kommunene (16)

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse | Landsgjennomsnitt

Antall elever per lærer

4.5 Sektoranalyse: Barnevern

De rikeste kommunene (16)

I sin kommunegruppe er det Unjárga-Nesseby som scorer best i denne sektoren, med 4,64 poeng. Det gir kommunen en 8.plass når alle landets kommuner rangeres innenfor barnevernstjenestene til barn.

Mens Unjárga-Nesseby bruker relativt mye på barnevern med sine 46 925 kroner, bruker Salangen desidert mest, med 68 490,86 kroner. Holdt opp mot Modalen, som bruker 1 923 kroner, ser vi at det er svært store forskjeller i denne kommunegruppen.

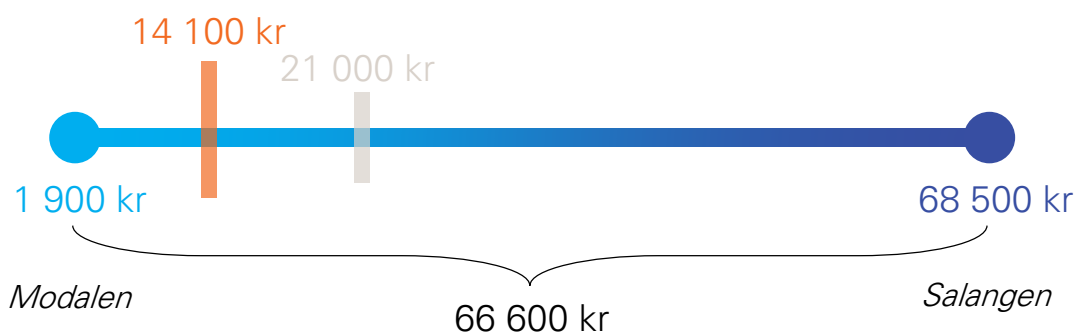
I Modalen jobber det én fagutdannet i barnevernet per 1000 barn, mens det tilsvarende tallet for Salangen er 14. Barnevernskompetansen som tilbys barna som vokser opp i Modalen er derfor en helt annen enn den som barna i Salangen får erfare. Til tross for at Salangen gjør det best både når det gjelder ressurser og kompetanse innenfor barnevernet, så er det likevel denne kommunen som gjør det dårligst når det gjelder behandlingstid i undersøkelsessaker. Salangen klarer nemlig tre-måneders fristen i 7 av 10 saker, mens Aurland er best i gruppen, og klarer det 9 av 10 ganger.

4.5 Sektoranalyse: Barnevern

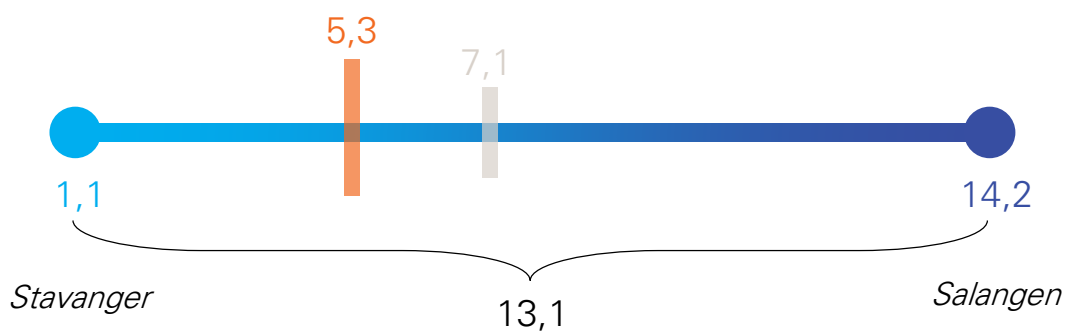
De rikeste kommunene (16)

Brutto driftsutgifter per barn 0-17 år

Antall stillinger med fagutdanning per 1000 barn 0-17 år

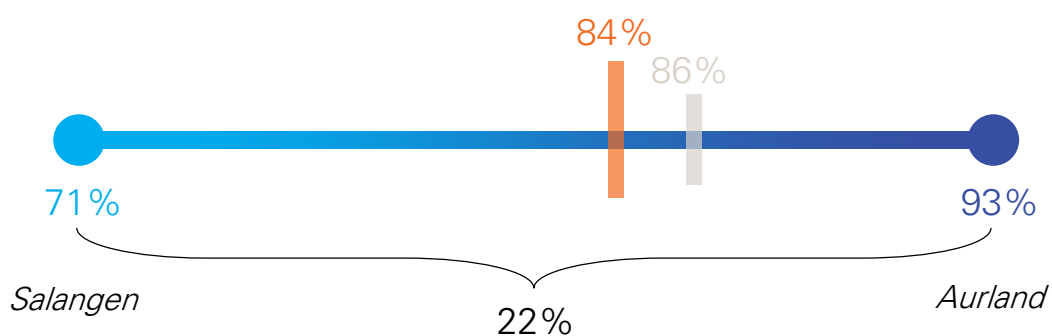

4.5 Sektoranalyse: Barnevern

De rikeste kommunene (16)

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse | Landsgjennomsnitt

Andel undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder

4.5 Sektoranalyse: Helsetjeneste

De rikeste kommunene (16)

Innenfor helsetjenester er det merkbare forskjeller blant de rikeste kommunene. Salangen og Bykle scorer begge 5 poeng, mens Modalen er nede i 1,59 poeng.

I Sirdal brukes det 75 prosent mer på helsetjenester per barn enn i Eidfjord. Sirdal ligger nemlig på topp med 9 766 kroner, mens Eidfjord på bunn bruker 2 395 kroner. Også Bykle bruker betydelig mer på barnas helsetjenester enn resten av kommunene i denne gruppen, med 9 196 kroner.

Til tross for å bruke minst på helsetjenester til barn i denne gruppen, klarer likevel Eidfjord å gjennomføre hjemmebesøk til alle nyfødte innen to uker, mens dette kun er tilfelle for 3 av 10 nyfødte i Modalen og 5 av 10 i Aurland.

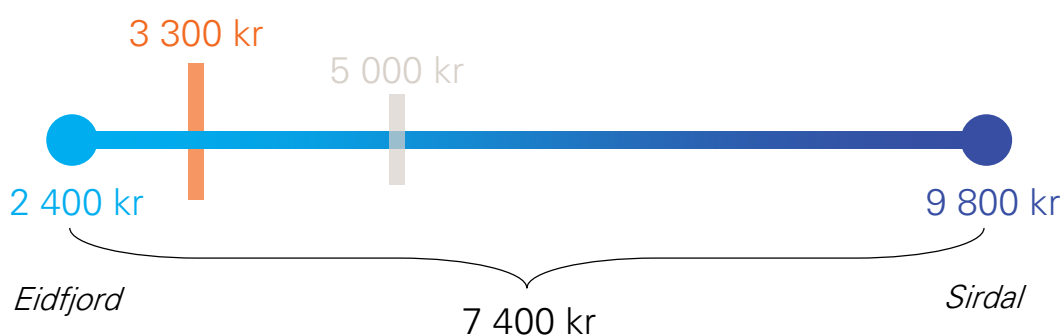
Bykle har flest årsverk per barn, nesten 19, mens Modalen har 1,23. Det er noe oppsiktsvekkende at Sirdal, som bruker mest på helsetjenesten i denne gruppen, likevel kun har 2,72 årsverk per 1000 barn. Dette er nest lavest i kommunegruppen og langt under landsgjennomsnittet. Helsekompetansen per barn er altså svært ulik fra kommune til kommune i denne kommunegruppen, til tross for at det er snakk om landets rikeste kommuner.

4.5 Sektoranalyse: Helsetjeneste

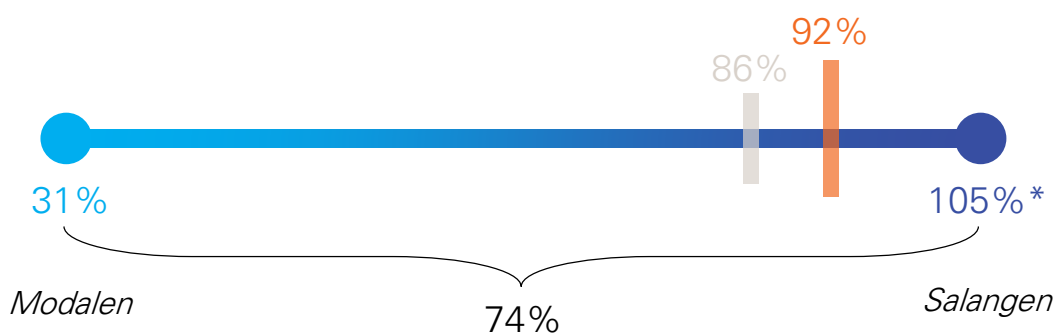
De rikeste kommunene (16)

Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år

Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker

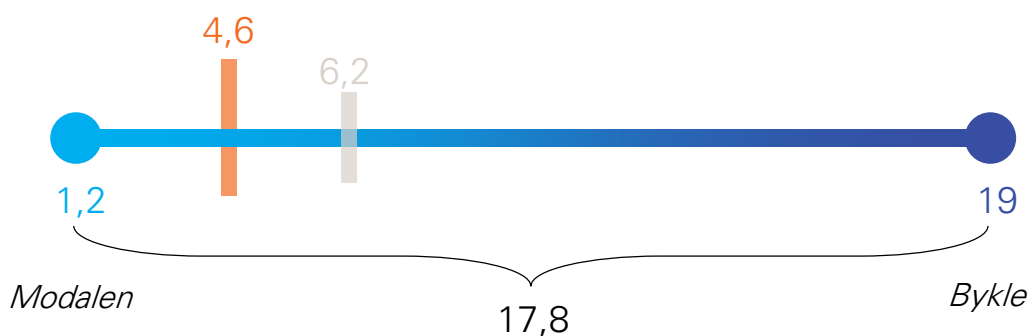
*Noen kommuner oppgir andeler på over hundre prosent. Dette kan skyldes at enkelt nyfødte har fått mer enn ett hjemmebesøk eller at kommunen tilbyr tjenesten til barn med bostedsadresse utenfor sin kommune.

4.5 Sektoranalyse: Helsetjeneste

De rikeste kommunene (16)

Antall årsverk per 1000 barn 0-20 år

4.5 Sektoranalyse: Kulturtilbud

De rikeste kommunene (16)

Bykle er best på kulturtilbud til barn, og scorer 5 poeng. På bunn i kommunegruppen er Salangen, med 2,34 poeng. Dette betyr at også innenfor kulturtilbudet til barn er det store forskjeller mellom disse sammenlignbare kommunene.

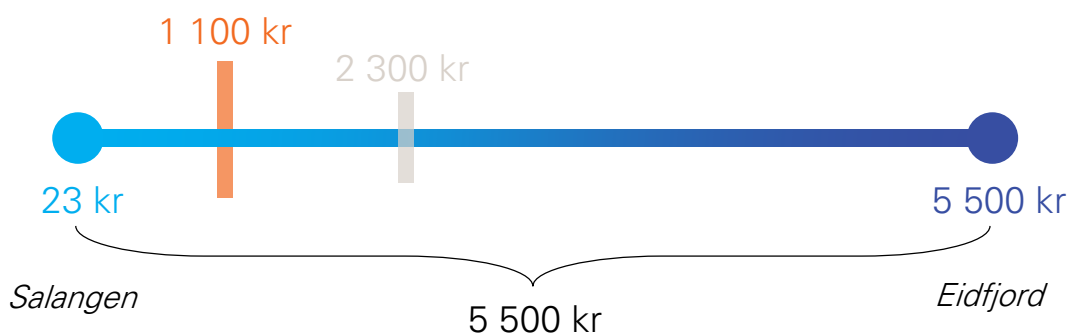
Mens Salangen rapporterer å ha brukt 23 kroner på aktivitetstilbud per barn i kommunen, oppgir Eidsfjord å ha brukt 5 528 kroner. Eidfjord er også best når det kommer til pengebruk på idrett, og bruker 8 514 kroner. Forsand bruker 74 kroner. Det skiller altså mange tusen kroner i kommunenes bruk både på aktivitetstilbudet og idrettstilbudet til barna i disse kommunene. Samtidig er det verdt å merke seg at alle kommunene utenom Modalen og Salangen bruker over landsgjennomsnittet på kulturtilbud til barna.

4.5 Sektoranalyse: Kulturtilbud

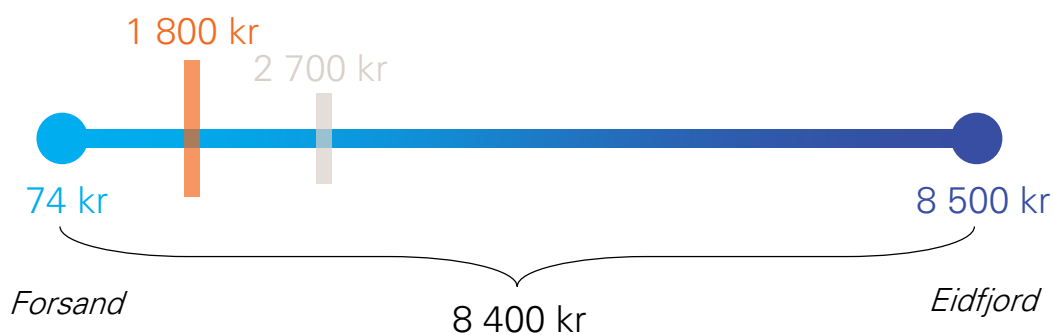
De rikeste kommunene (16)

Brutto driftsutgifter aktivitetstilbud per barn 6-20 år

Brutto driftsutgifter idrett per barn 6-20 år

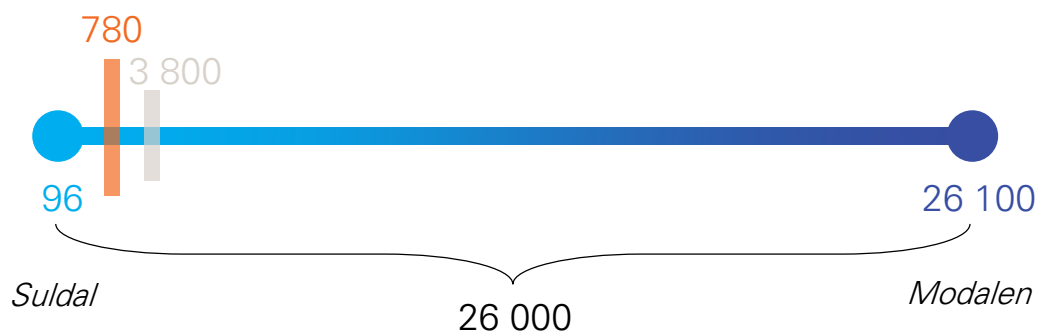

4.5 Sektoranalyse: Kulturtilbud

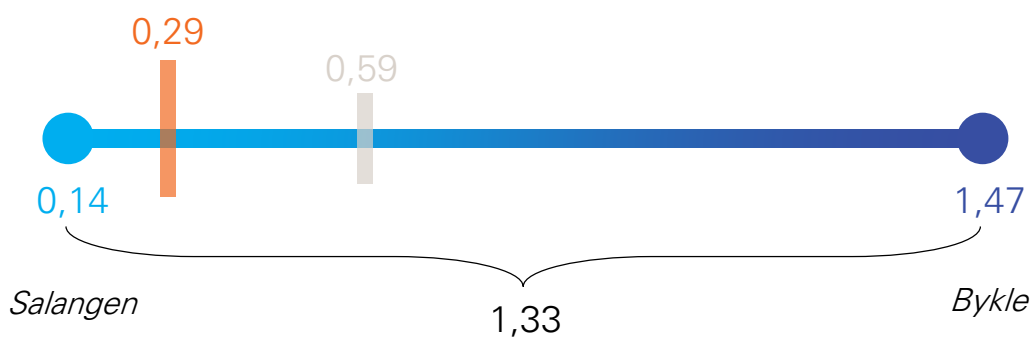
De rikeste kommunene (16)

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse | Landsgjennomsnitt

Timer åpent årlig per 1000 barn 6-20 år*

Antall plasser i kulturskolen per barn 6-15 år

*Kommunale fritidssenter

4.6 De små kommunene

Kommunegruppe 3

Antall kommuner: 35
Antall barn 0 – 20 år: 28 570

I denne kommunegruppen finner vi kommuner som plasseres både på topp og bunn 10-listen.

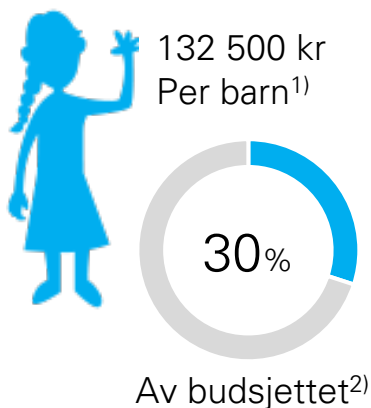
Hemnes, Vinje og Ål kommer på henholdsvis 1., 6. og 10.plass. Vaksdal på den annen side rangeres som 307 av de 312 kommunene som er rangert. I poengscore gir dette Hemnes 4,08 poeng, Vinje 3,66 poeng, Ål 3,55 poeng og Vaksdal 1,68 poeng.

Det er oppsiktsvekkende at Vaksdal siden 2015 jevnt har gjort det dårligere. Fra å få 2,35 i 2015, 2,14 i 2017, 1,89 i 2017 og 1,68 i 2018.

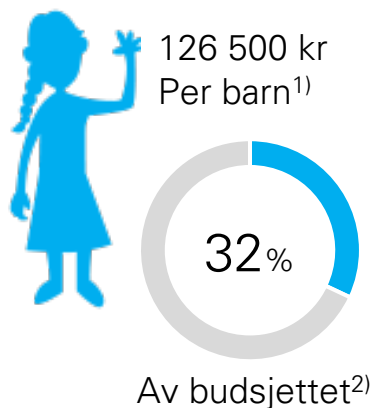
Disse fire kommunene – Hemnes, Ål, Vinje og Vaksdal – som scorer så forskjellig på den totale rangeringen er altså innenfor samme kommunegruppe, noe som betyr at rammevilkårene for å drive politikk i utgangspunktet er relativt likt.

Hvorfor er det da så store forskjeller i kvaliteten på tjenestene de leverer til barna?

De største kommunene

Landsgjennomsnittet

1) Brutto driftsutgifter er per barn 0-20 år i sektorene: Barnehage, grunnskole, barnevern, helsetilbud, og kulturtilbud.

2) Andel av totale brutto driftsutgifter brukt i sektorene: Barnehage, grunnskole, barnevern, helsetilbud, kulturtilbud.

4.6 Budsjettanalyse

Små kommuner (3)

I gjennomsnitt bruker denne kommunegruppen 132 548,96 kroner per barn, tilsvarende en andel på 29,57 prosent av kommunenes totale driftsbudsjett. Dette gjennomsnittet er tett opptil det totale landsgjennomsnittet.

Fitjar bruker 70 000 kroner mindre per barna som vokser opp i sin kommune sammenlignet med det Ål bruker på barna som vokser opp der. For mens Ål bruker 174 274,17 kroner så bruker Fitjar 104 682,36 kroner. Selv om Ål bruker betydelig mer enn Fitjar i faktiske kroner, bruker kommunen bare ett prosentpoeng mer av kommunens driftsbudsjett. Begge kommunene bruker nemlig begge rundt 30 prosent på tjenester til barna. Det forteller oss at Fitjar kommune har trangere økonomiske rammevilkår enn Ål.

Også når vi ser på andelen av kommunebudsjettet som går til barna, så er det store forskjeller mellom de minste kommunene. Vardø kommune bruker 22,44 prosent, ser vi at Austevoll bruker nesten dobbelt så stor andel; 40,38 prosent. Likevel er det Vardø som bruker mest i kroner per barn, 128 613,50 kroner, mens Austevoll bruker 109 467,66 kroner.

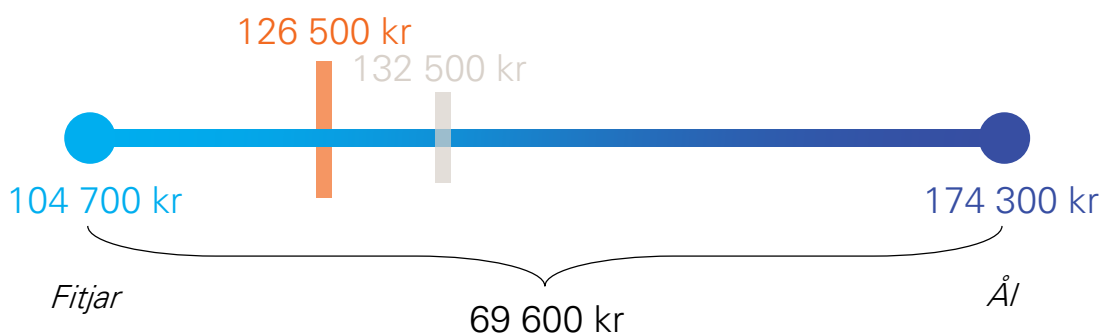
Til sammenligning bruker Vaksdal 27,19 prosent av budsjettet på barn, tilsvarende 119 401,76 kroner per barn i kommunen. Dette er ikke så langt unna gjennomsnittet for denne kommunegruppen på noen av verdiene og vilkårene for å score godt på kvaliteten i tjeneste som leveres til barn er derfor tilstede. Likevel kommer de på bunn 10-listen i totalrangeringen. Sett opp mot kommunene Ål, Vinje og Hemnes er imidlertid pengebruken per barn betydelig lavere. Disse tre kommunene bruker nemlig i snitt 158 275,63 kroner per barn i sine kommuner. Dette kan være med å forklare hvorfor de scorer så mye bedre enn Vaksdal. Samtidig vet vi at Sunndal kommune, som ble omtalt i punkt 2.4.1 kun bruker 10 000 kroner mer per barn enn Vaksdal og likevel leverer betraktelig bedre resultater på vegne av barna.

4.6 Budsjettanalyse

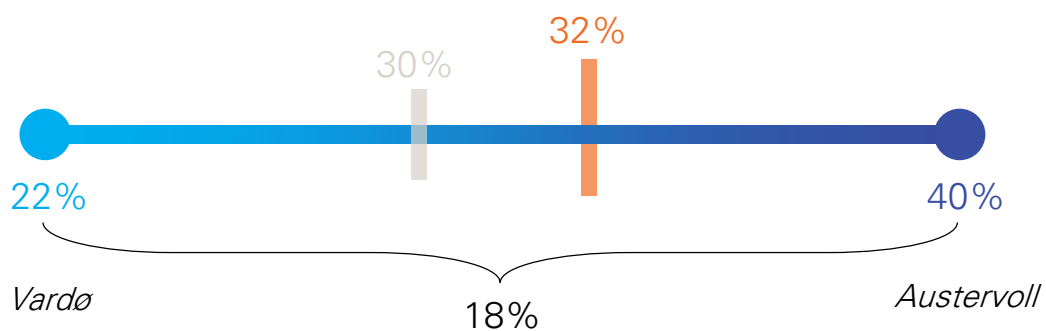
Små kommuner (3)

Brutto driftsutgifter er per barn 0-20 år på barn*

Andelen av totale brutto driftsutgifter brukt på barn*

*«På barn» representerer sektorene: Barnehage, grunnskole, barnevern, helsetilbud og kulturtilbud.

4.6 Sektoranalyse: Barnehage

Små kommuner (3)

Innenfor barnehage er det Vinje kommune som gjør det best, og får totalt 4,57 poeng. Vaksdal får lavest poengscore med 1,52. Også Austevoll og Vardø gjør det relativt svakt, og får 1,55 og 1,58 poeng.

I Tokke kommune brukes det mer enn dobbelt så mye penger per barn innenfor barnehagetilbudet enn det som er tilfellet i Fitjar. For mens tallet er 122 619 kroner i Fitjar kommuner er det hele 257 458 kroner i Tokke. Tokke bruker dermed også langt over landsgjennomsnittet på barnehage.

Det høye forbruket på barnehage kan være noe av årsaken til den forholdsvis høye andelen ansatte med pedagogisk utdanning i kommunen, som er på 51,50 prosent. Det er også best i denne kommunegruppen. I Vaksdal er tallet 36 prosent, mens det laveste i kommunegruppen finner vi i Skjervøy kommune, på 29 prosent. Når det gjelder investeringer gjør imidlertid Skjervøy det best, og rapporterer om å ha brukt 65 080 kroner per barn innen barnehagesektoren. På den annen side melder Aure om minustall.

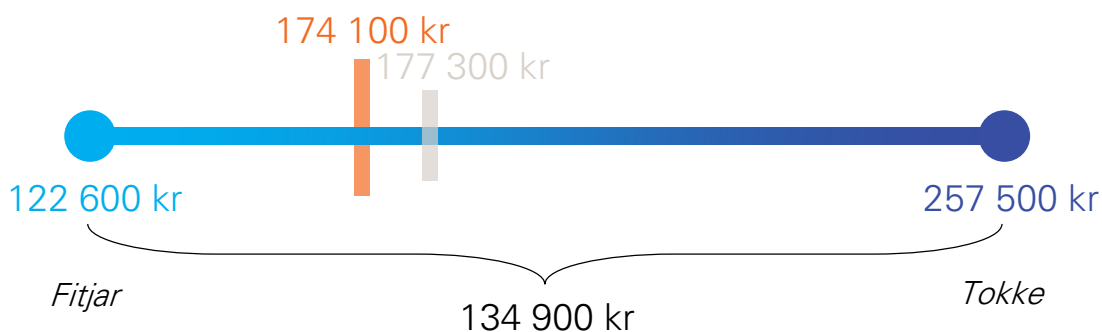
Også barnehagedekningen varierer kraftig i denne kommunegruppe, fra Sømna hvor det er 100 prosent barnehagedekning og det også tilbys barnehageplasser til barn fra andre kommuner, til Vaksdal, hvor barnehagedekningen er på 77 prosent. Sømna har likevel en relativt lav andel pedagogisk ansatte per barn, til tross for at de bruker over både gruppesnittet og landsgjennomsnittet på barnehage.

4.6 Sektoranalyse: Barnehage

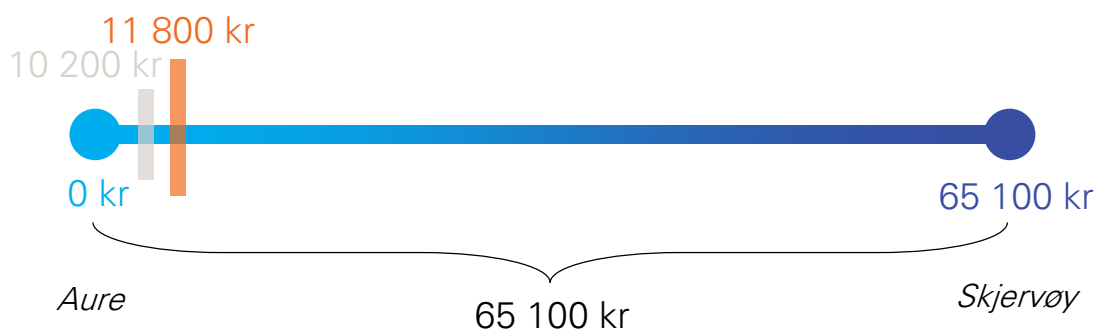
Små kommuner (3)

Brutto driftsutgifter per barn 1-5 år

Brutto investeringsutgifter per barn 1-5 år

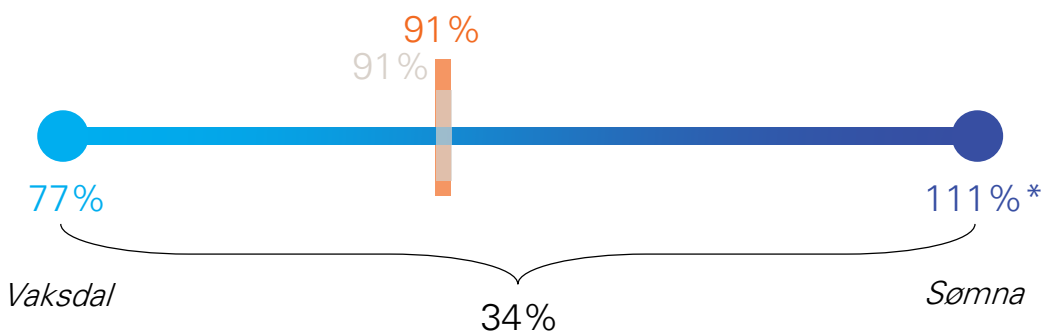

4.6 Sektoranalyse: Barnehage

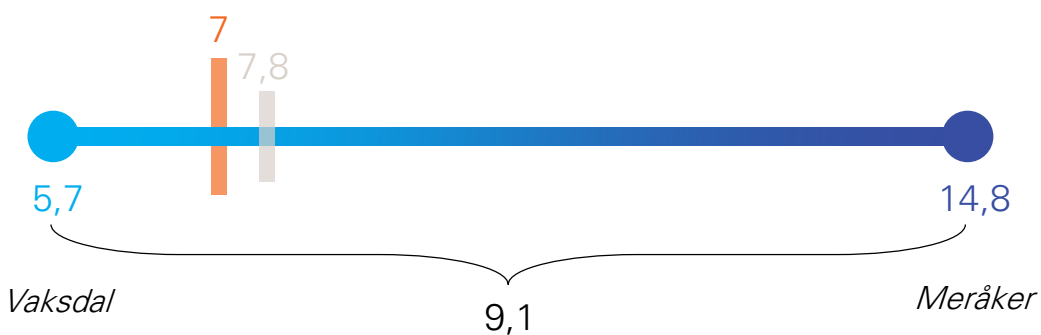
Små kommuner (3)

Andel barn 1-5 år med barnehageplass

Leke og oppholdsareal per barn i barnehage (m2)

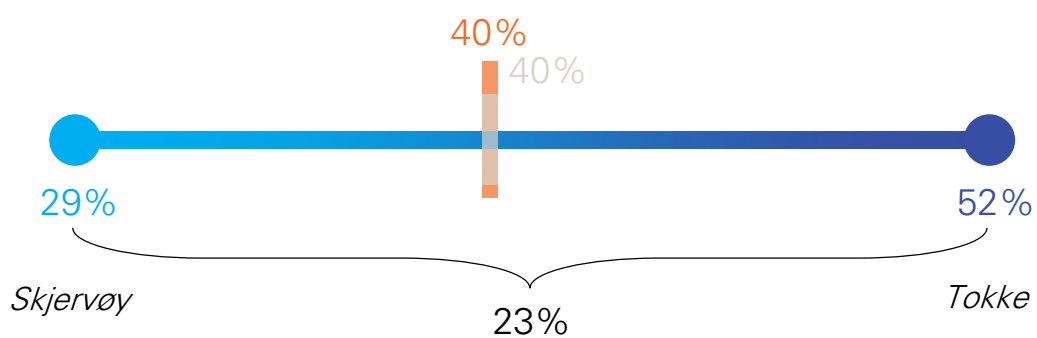
*Noen kommuner oppgir andeler på over hundre prosent. Dette skyldes at kommunene tilbyr barnehageplasser til barn med bostedsadresse utenfor sin kommune.

4.6 Sektoranalyse: Barnehage

Små kommuner (3)

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse | Landsgjennomsnitt

Andel ansatte med pedagogisk utdanning

4.6 Sektoranalyse: Grunnskole

Små kommuner (3)

Samlet sett er det Skjåk, med 4,32 poeng, som leverer best innenfor grunnskole. Nordreisa gjør det svakest, med 2,00 poeng. Det indikerer at det er store forskjeller i grunnskoletilbudet i denne kommunegruppa.

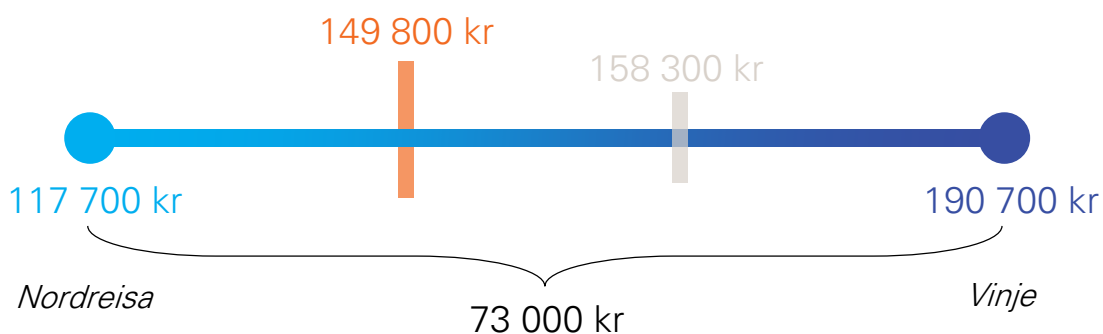
I Nordreisa kommune brukes det 40 prosent mindre på barn i grunnskolen sammenlignet med hva Vinje kommune bruker. Nordreisa bruker 117 652 kroner per barn, mens Vinje bruker 190 699 kroner. Da er det kanskje ikke så rart at Nordreisa har omtrent 40 prosent flere elever per lærer og omtrent 15 prosent flere elever per klasse enn det Vinje har. Samtidig ser vi at Nordreisa har en større andel ansatte med pedagogisk utdanning enn Vinje. Det er likevel Hemnes som leverer best når det gjelder tetthet av skoleansatte med relevant utdanning, med hele 91 prosent. Det er stor forskjell fra Karasjok, som kun rapporterer om 66 prosent. På den annen side har Karasjok det laveste elevantallet per lærer, med 4,02, mens det i Austevoll er dobbelt så mange.

4.6 Sektoranalyse: Grunnskole

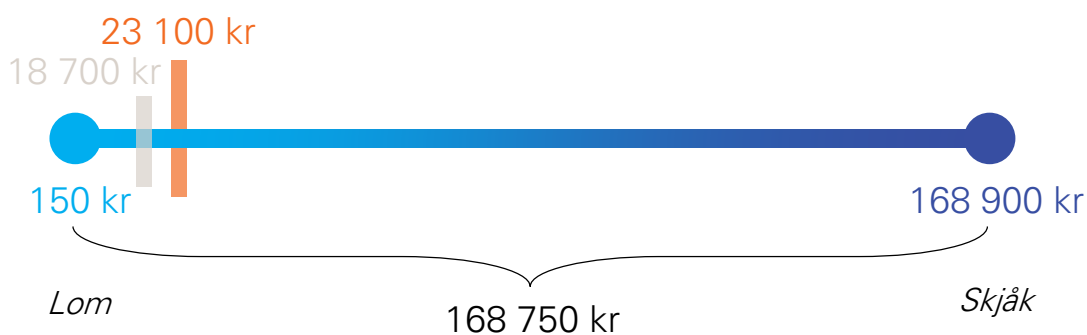
Små kommuner (3)

Brutto driftsutgifter per barn 6-15 år

Brutto investeringsutgifter per barn 6-15 år

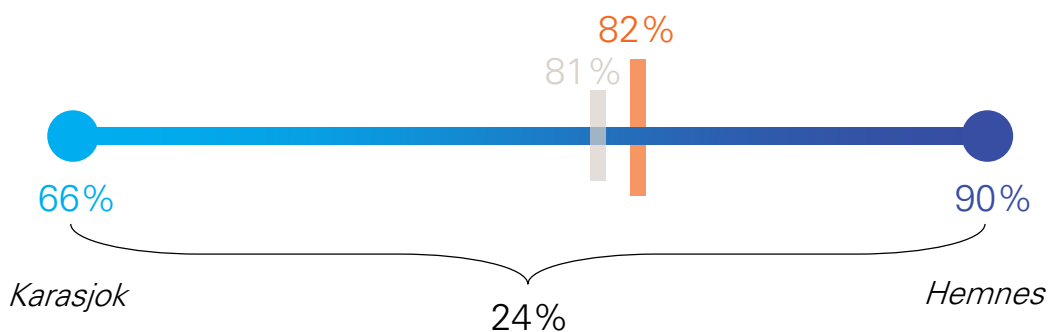

4.6 Sektoranalyse: Grunnskole

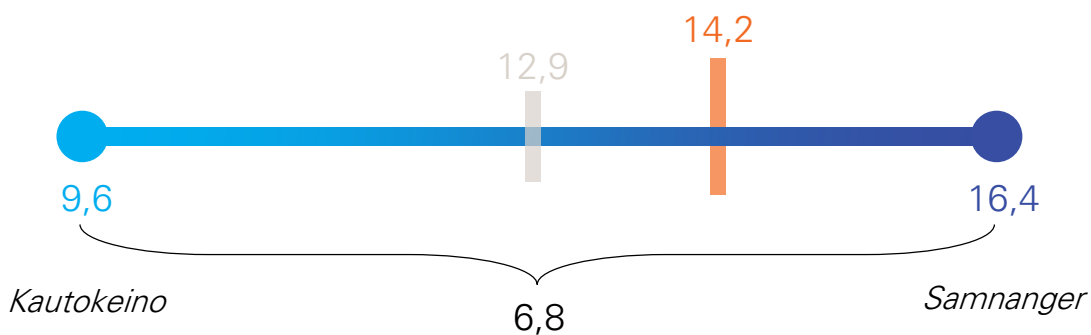
Små kommuner (3)

Andelen lærere med pedagogisk utdanning

Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1.-10.trinn

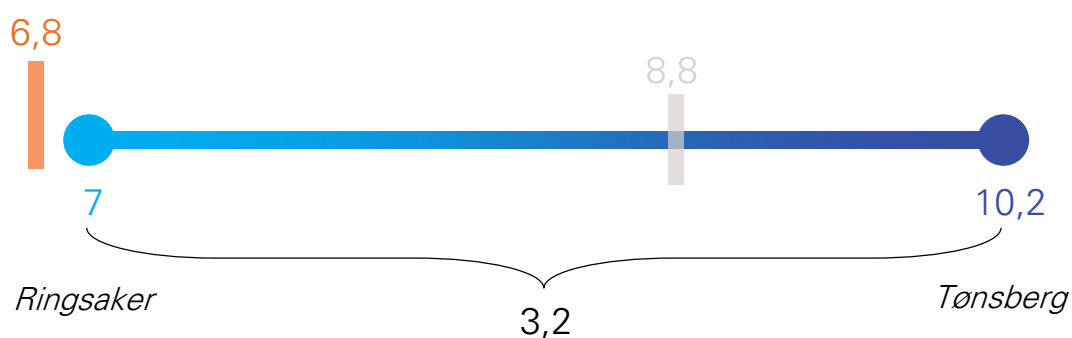

4.6 Sektoranalyse: Grunnskole

Små kommuner (3)

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse | Landsgjennomsnitt

Antall elever per lærer

4.6 Sektoranalyse: Barnevern

Små kommuner (3)

Også innenfor barnevern leverer kommunene i denne gruppen svært ulikt. Dette gir seg utslag i et stort spenn når vi ser på den totale poengsummen, hvor Hol oppnår 4,31, mens Austevoll får 1,26.

I barnevernet er det Austevoll som har denne gruppens laveste andel stillinger med fagutdanning og klarer kun å levere rett under tre per 1000 barn. I Vardø er situasjonen en helt annen, med 7,93. Paradoksalt nok har likevel Vardø gruppens dårligste resultater når det kommer til å overholde tre-måneders fristen for undersøkelsessaker, med 42 prosent. Det er under halvparten av hva Høyanger klarer, som er oppe i 98 prosent. Hva den lave prosenten til Vardø skyldes er det vanskelig å forstå ut ifra kommunens øvrige tall, som alle er både over gruppe- og landsgjennomsnittet.

Da er kanskje lettere å forklare at Austevoll kun klarer å overholde behandlingsfristen i 75 prosent av tilfellene, ettersom de både har gruppens laveste andel med fagutdannede, men også bare bruker 4 965 kroner per barn, noe som er 10 000 kroner mindre enn gruppegjennomsnittet. På den annen side bruker faktisk Høyanger bare i underkant av 2000 kroner mer per barn enn det Austevoll gjør, og har bare litt mer enn en ansatt per 1000 barn. Likevel er det altså store forskjeller i disse kommunenes evne til å overholde undersøkelsesfristen.

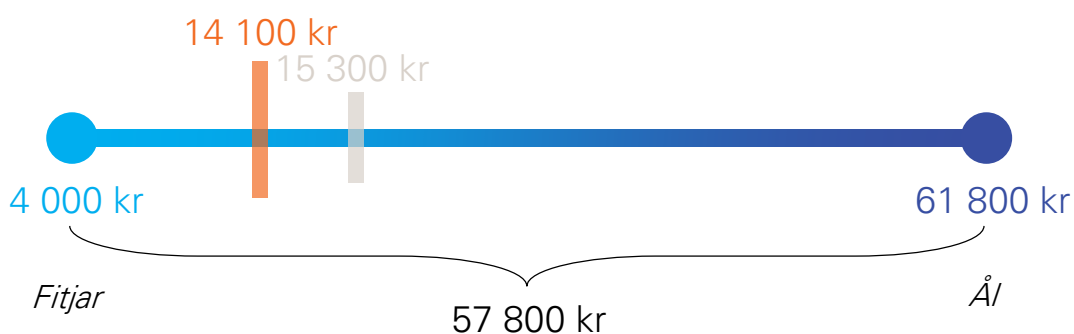
t her

4.6 Sektoranalyse: Barnevern

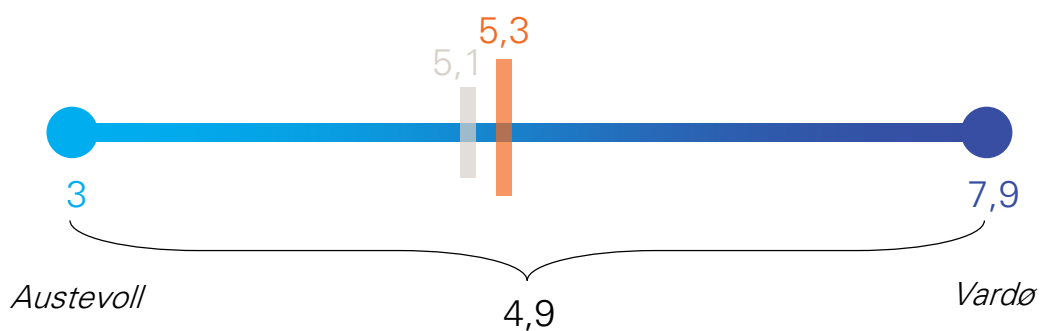
Små kommuner (3)

Brutto driftsutgifter per barn 0-17 år

Antall stillinger med fagutdanning per 1000 barn 0-17 år

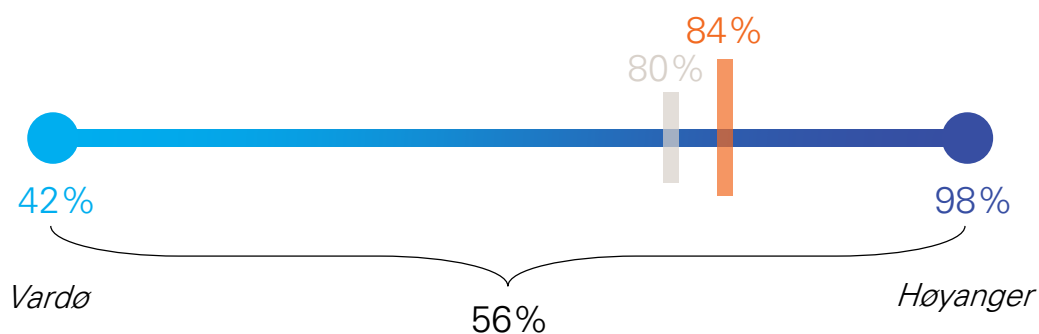

4.6 Sektoranalyse: Barnevern

Små kommuner (3)

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse | Landsgjennomsnitt

Andel undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder

4.6 Sektoranalyse: Helsetjeneste

Små kommuner (3)

Hemnes, Vinje og Tokke får alle 5 poeng, mens Vaksdal får lavest også i denne sektoren, med 1,00 poeng.

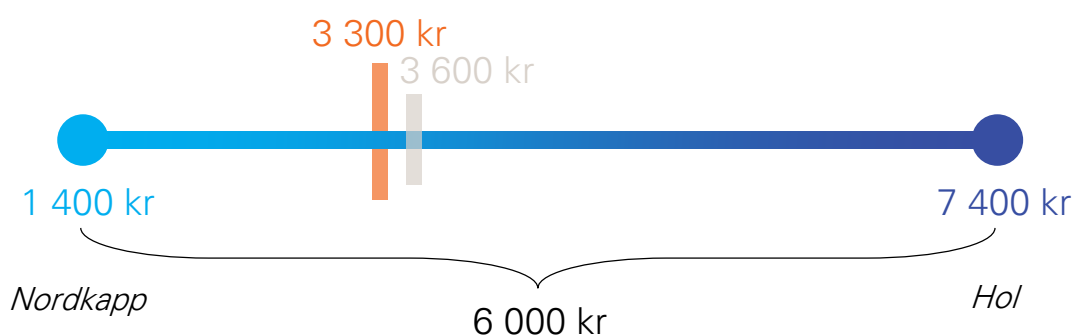
Hol bruker mest på helsetjenester til barn, med 7 419 kroner, mens Nordkapp bruker minst, med 1 393 kroner. Til tross for å bruke et relativt lavt beløp på helsetjenester til barn, både i gruppesammenheng og sammenlignet med landsgjennomsnittet, så rapporterte Nordkapp om 24,61 årsverk per 1000 barn. Det er det høyeste antallet i landet. Da kan det virke noe underlig at kommunen kun klarer å gjennomføre hjemmebesøk til nyfødte innen to ukers fristen i 7 av 10 tilfeller, mens Vinje alltid gjør det med sine 8,58 ansatte per 1000 barn. Aure er likevel dårligst i denne kommunegruppen, og besøker kun nyfødte innen to uker i 54 prosent av tilfellene. Kommunen kan vanskelig skylde på at de kun har økonomi til å bruke 2 305 kroner per barn, ettersom Øygarden og Høyanger bruker nærmest det samme beløpet og likevel klarer å være rett under 100 prosent på andelen nyfødte som får hjemmebesøk.

4.6 Sektoranalyse: Helsetjeneste

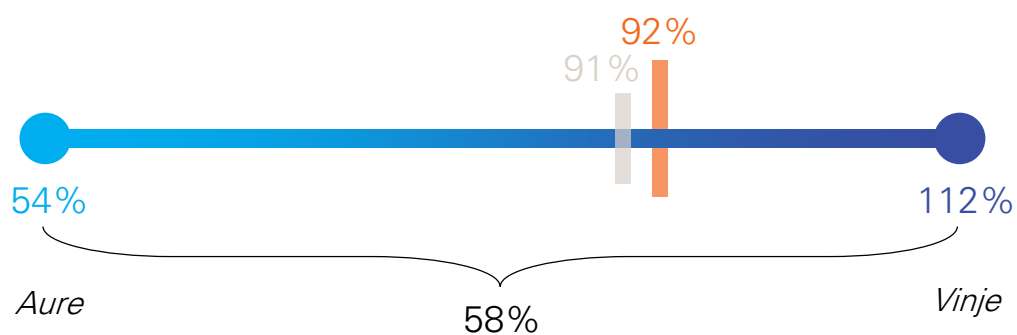
Små kommuner (3)

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse | Landsgjennomsnitt

Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år

Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker

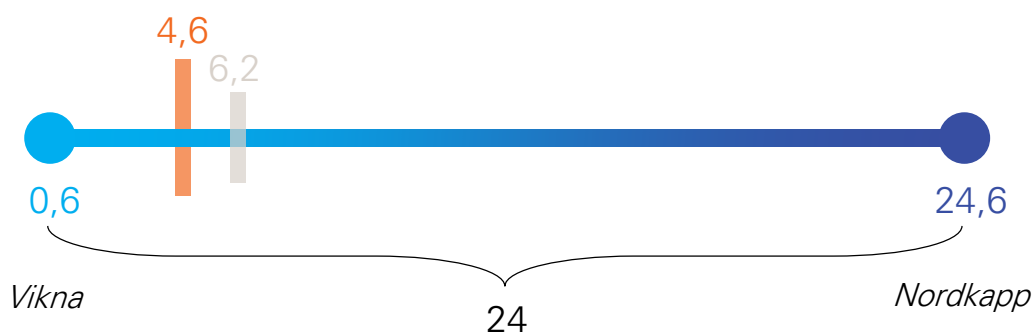

4.6 Sektoranalyse: Helsetjeneste

Små kommuner (3)

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse | Landsgjennomsnitt

Antall årsverk per 1000 barn 0-20 år

4.6 Sektoranalyse: Kulturtilbud

Små kommuner (3)

Innenfor kulturtilbud til barn manifesterer forskjellene i denne kommunegruppen seg svært tydelig: Hol gjør det faktisk så godt i denne sektoren at de kommer på 3. plass på landsrangeringen (5 poeng). Vikna, på den annen side, kommer på tredje dårligst plassering (1,00).

Kommunene som havner på bunn rapporterer om at de ikke bruker en eneste krone på verken aktivitetstilbud (Karasjok) eller barneidretten (Vikna og Rendalen), mens Hol bruker 3 963 kroner per barns aktivitetstilbud og Meråker bruker 6 638 kroner per barn innenfor idretten.

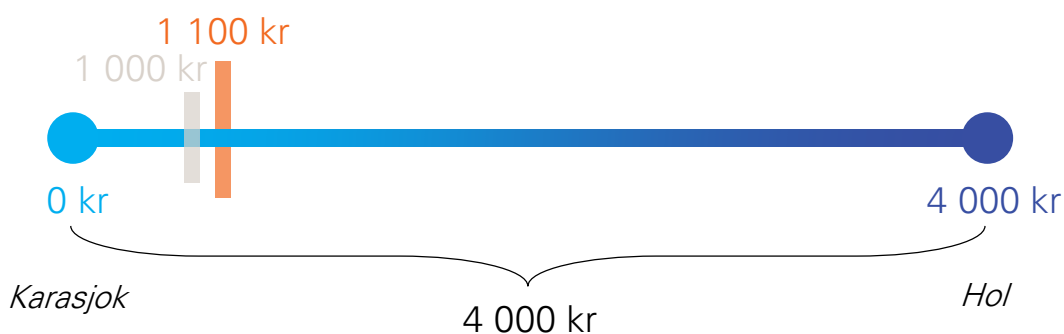
Også Sømna viser at de satser på barna i denne sektoren. Denne kommunen rapporterer om 3 696,33 timer med åpent fritidssenter per 1000 barn i året. Også Frøya har et slikt tilbud som er åpent mer 3 500 timer per 1000 barn i året. Vikna, Karasjok, Skjervøy, Fitjar og Samnanger rapporterer inn 0 timer.

4.6 Sektoranalyse: Kulturtilbud

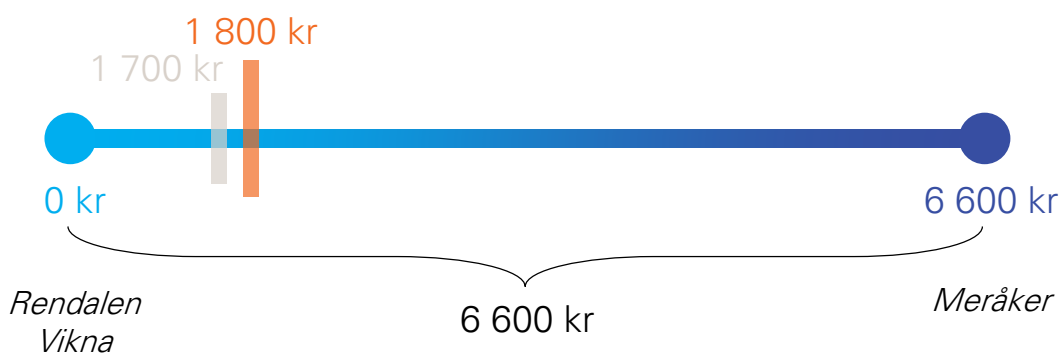
Små kommuner (3)

Brutto driftsutgifter aktivitetstilbud per barn 6-20 år

Brutto driftsutgifter idrett per barn 6-20 år

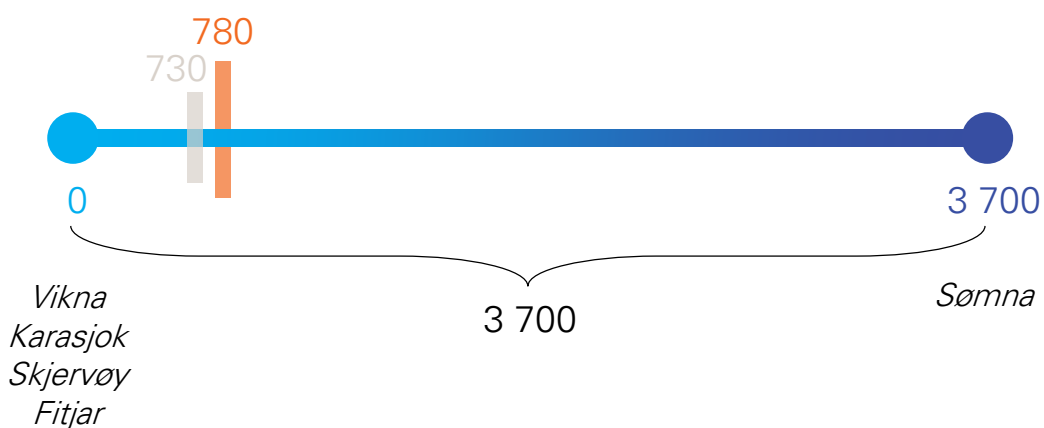

4.6 Sektoranalyse: Kulturtilbud

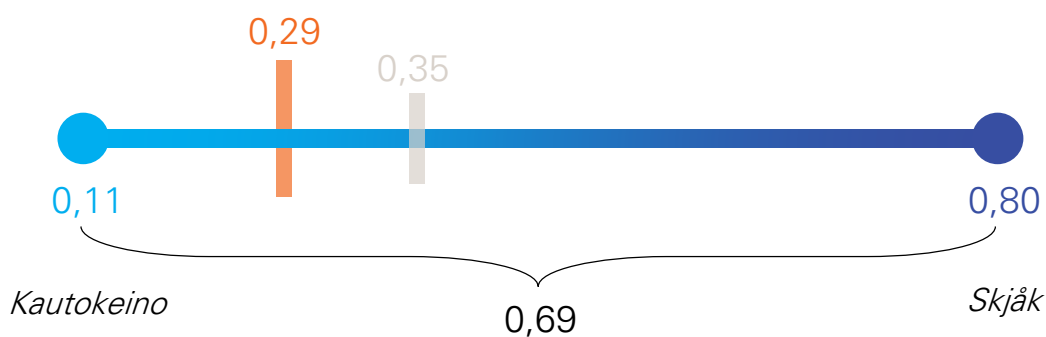
Små kommuner (3)

Timer åpent årlig per 1000 barn 6-20 år*

Antall plasser i kulturskolen per barn 6-15 år

*Kommunale fritidssenter

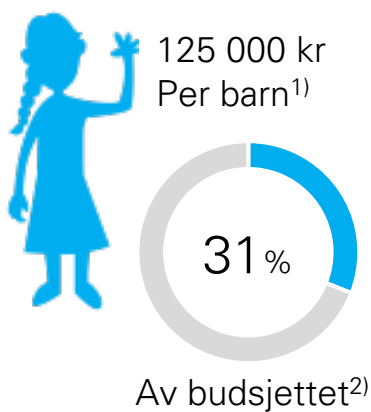
4.7 De mellomstore kommunene

Kommunegruppe (12)

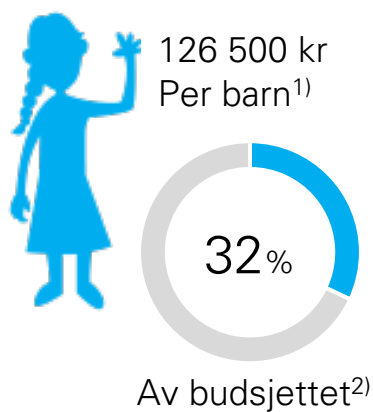
Antall kommuner: 19
Antall barn 0 – 20 år: 42 983

I årets Kommuneanalyse velger vi å sette kommunegruppe 12 under lupen, som en representant for de mellomstore kommunegruppene. Grunnen til at kommunegruppe 12 er valgt er at dette er den eneste mellomstore kommunegruppen som er representert på topp 10-listen, ved Tinn og Sunndal kommune.

De største kommunene

Landsgjennomsnittet

1) Brutto driftsutgifter er per barn 0-20 år i sektorene: Barnehage, grunnskole, barnevern, helsetilbud, og kulturtilbud.

2) Andel av totale brutto driftsutgifter brukt i sektorene: Barnehage, grunnskole, barnevern, helsetilbud, kulturtilbud.

4.7 Budsjettanalyse

De mellomstore kommunene (12)

Tinn kommune bruker mest i gruppen med 150 072 kroner per barn, mens Tynset bruker minst med 110 075 kroner. Det betyr at det brukes 37 prosent mer per barn i Tinn kommune enn det gjøres på barn i Tynset.

Når vi ser på andelen av kommunenes driftsbudsjett som brukes på barn, er det Tysvær som får den høyeste prosentverdien, med 40 prosent. Til sammenligning har Odda den laveste prosenten, med 24 prosent. I faktiske kroner bruker imidlertid Odda 14 prosent mer på hvert barn i sin kommune enn det Tysvær gjør.

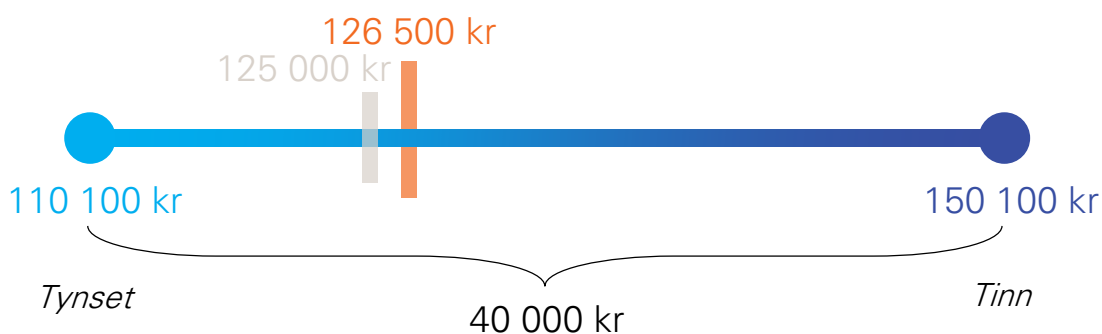
16 kommuner bruker over landsgjennomsnittet per barn i sin kommune, men havner likevel under landsgjennomsnittet på totalrangeringen. Blant disse 16 finner vi to kommuner i denne sammenligningsgruppen; Luster og Meløy kommune.

4.7 Budsjettanalyse

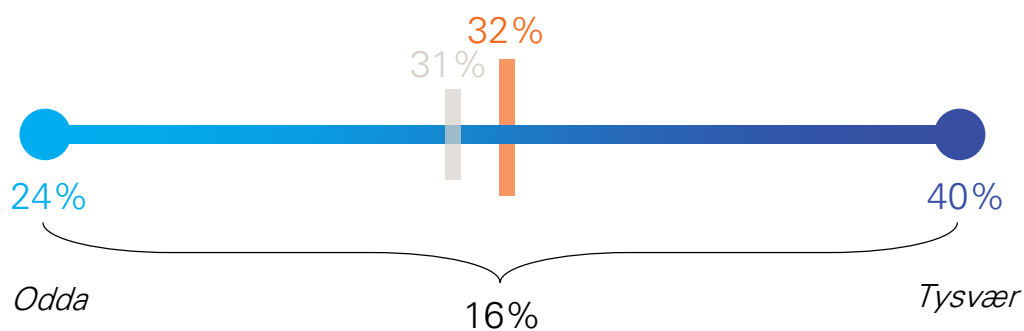
De mellomstore kommunene (12)

Brutto driftsutgifter er per barn 0-20 år på barn*

Andelen av totale brutto driftsutgifter brukt på barn*

*«På barn» representerer sektorene: Barnehage, grunnskole, barnevern, helsetilbud og kulturtilbud.

4.7 Sektoranalyse: Barnehage

De mellomstore kommunene (12)

Det interessante i denne tjenestesektoren er at Tynset scorer best, til tross for å bruke minst på barn totalt sett. Innenfor barnehagetilbudet til barna i kommunen får de hele 4,51 poeng, noe som faktisk plasserer kommunen på 5. plass på landsbasis.

Tynset investerer hele 36 794,76 kroner på barnehage per barn, til sammenligning med Nord-Fron og Årdal, som begge investerer 0 kroner på barnehage. Tynset scorer også best på leke- og oppholdsareal per barn i barnehagen, med 8,30 m². Det er 3 m² mer enn det barna i Lindås har å leke på.

Når det gjelder driftsutgifter per barn i barnehagealder er det imidlertid Tinn kommune som gjør det best i denne kommunegruppen, med hele 225 633 kroner. Det er over 50 prosent mer enn det Lindås bruker.

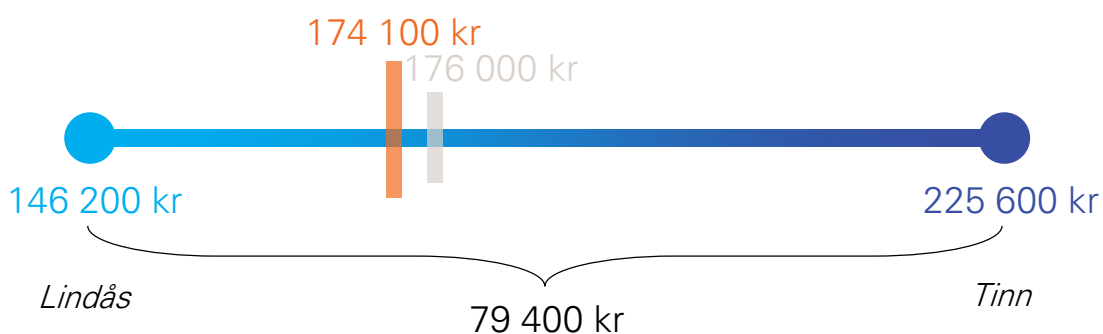
I Tysvær har nesten halvparten av grunnbemanningen i barnehagene pedagogisk utdanning, mens i Meløy kommune er dette bare tilfelle for 3 av 10. Tinn har tilnærmet full barnehagedekning, mens Odda har lavest i denne kommunegruppen, med 88 prosent. Disse to kommunene har imidlertid tilnærmet lik andel stillinger med pedagogisk utdanning og ligger på rundt 40 prosent.

4.7 Sektoranalyse: Barnehage

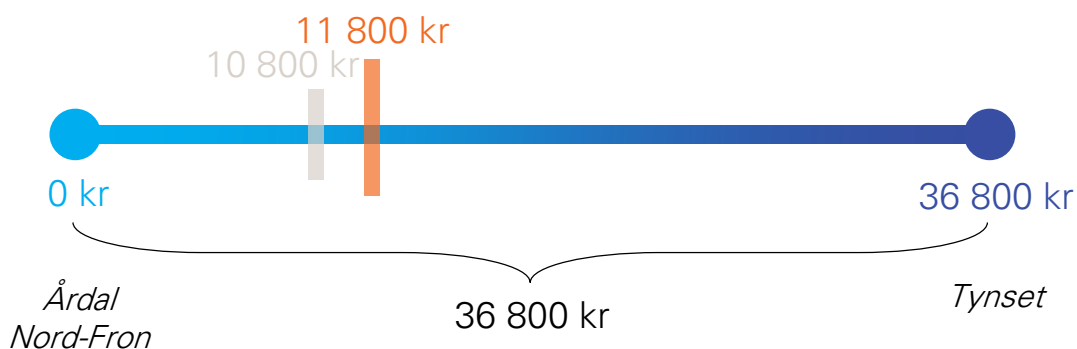
De mellomstore kommunene (12)

Brutto driftsutgifter per barn 1-5 år

Brutto investeringsutgifter per barn 1-5 år

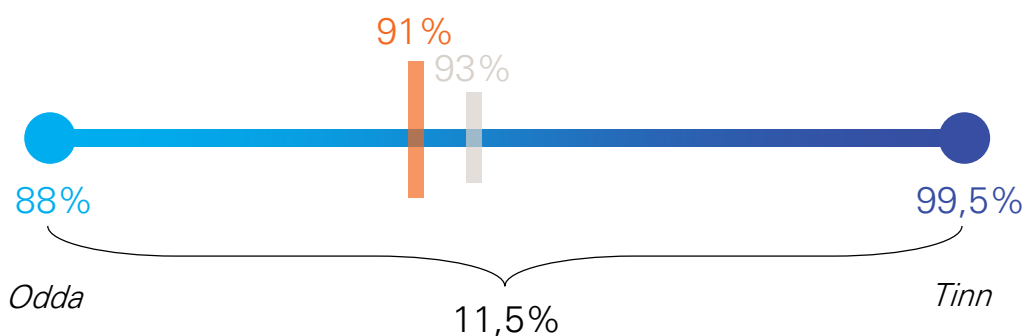

4.7 Sektoranalyse: Barnehage

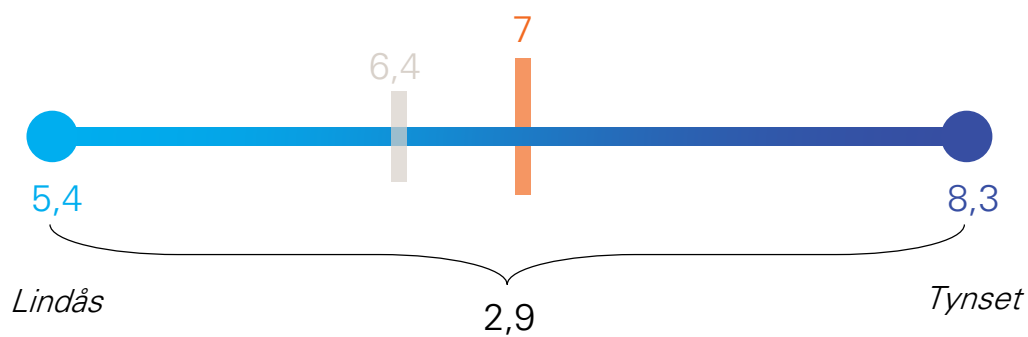
De mellomstore kommunene (12)

Andel barn 1-5 år med barnehageplass

Leke og oppholdsareal per barn i barnehage (m2)

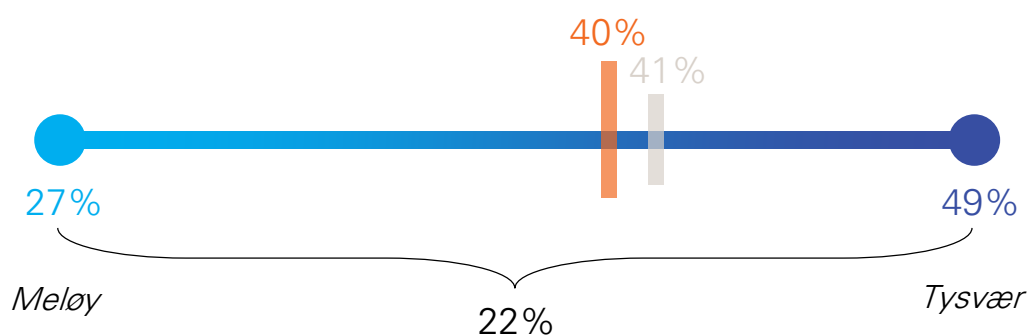

4.7 Sektoranalyse: Barnehage

De mellomstore kommunene (12)

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse | Landsgjennomsnitt

Andel ansatte med pedagogisk utdanning

4.7 Sektoranalyse: Grunnskole

De mellomstore kommunene (12)

Innenfor grunnskole-sektoren er det Luster som gjør det best, med totalt 4,37 poeng. Det gir også Luster 7. plass i den landsrangeringen av kommunenes innsats for barnehagebarna. I denne gruppen er det ikke Luster som bruker mest på grunnskolen i kroner og øre, men denne kommunen scorer likevel best på flere indikatorer; i Luster har mer enn 9 av 10 grunnskoleansatte pedagogisk utdanning, og i tillegg har de gruppens laveste elev per lærer-tall; 4,92 stykker.

I motsatt ende i denne kommunegruppen finner vi Vefsn kommune, som får 1,89 poeng. Vefsn kommune har gruppens høyeste gruppestørrelser, i gjennomsnitt 16,90 elever, noe som er større både enn gruppe- og landsgjennomsnittet. Det er 30 prosent større undervisningsgrupper enn i Sør-Varanger, som har 12 elever per undervisningsgruppe.

Til tross for at Tinn totalt sett gjør det svært godt i årets Kommuneanalyse, scorer kommunen relativt lavt innenfor grunnskole. Kommunene kan kun vise til at 75 prosent av de som er ansatt i grunnskolen har relevant utdanning, noe som er det laveste i denne kommunegruppen. Tinn bruker imidlertid over gruppe- og landsgjennomsnittet per barn i grunnskolen og scorer midt på treet innenfor de andre variablene i grunnskole-sektoren.

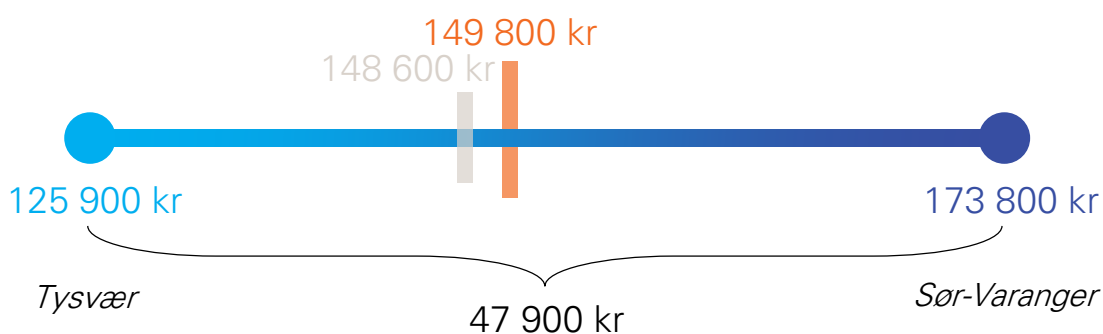
Minst penger på grunnskole er det Tysvær som bruker, med sine 125 913 kroner per barn fra 6 til 15 år. Det er nesten 50 000 kroner mindre enn det Sør-Varanger bruker på barna i sin kommune, hvor tilsvarende tall er 173 796 kroner.

4.7 Sektoranalyse: Grunnskole

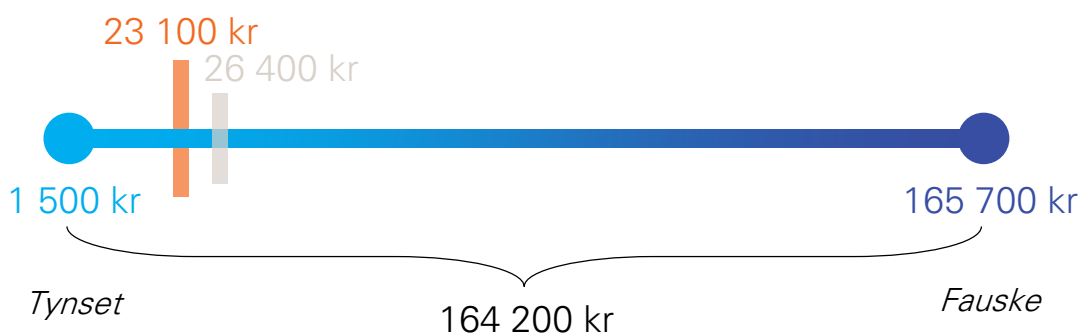
De mellomstore kommunene (12)

Brutto driftsutgifter per barn 6-15 år

Brutto investeringsutgifter per barn 6-15 år

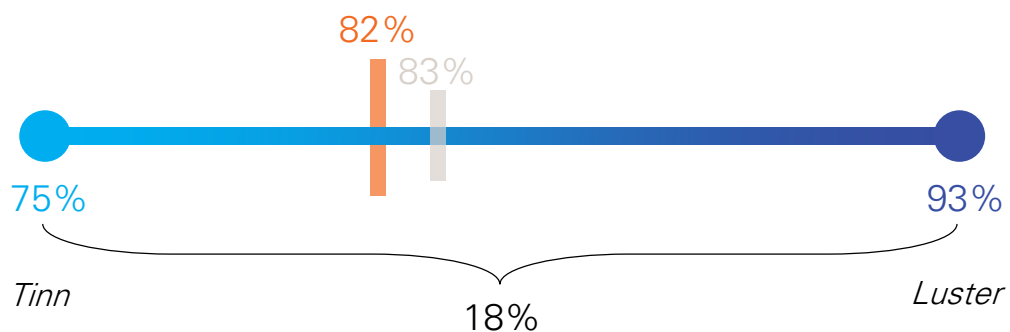

4.7 Sektoranalyse: Grunnskole

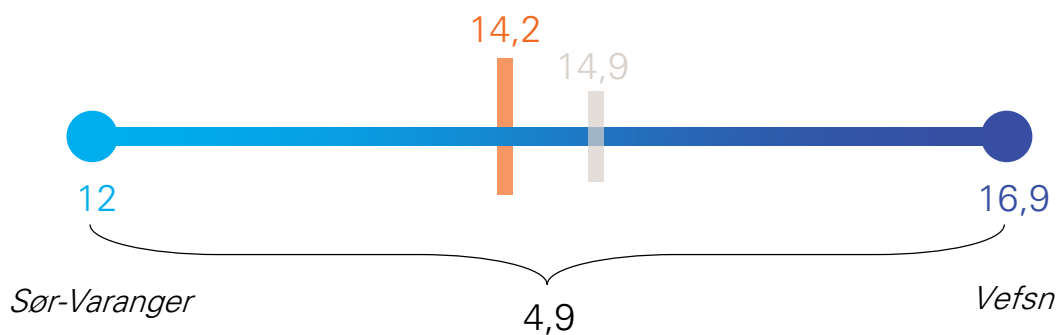
De mellomstore kommunene (12)

Andelen lærere med pedagogisk utdanning

Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1.-10.trinn

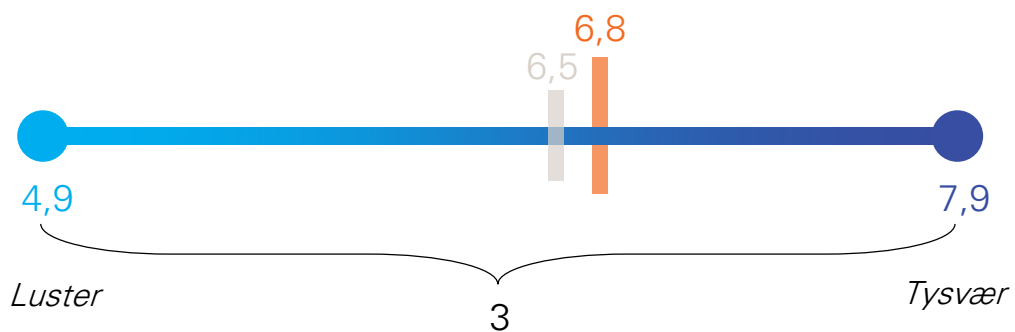

4.7 Sektoranalyse: Grunnskole

De mellomstore kommunene (12)

Antall elever per lærer

4.7 Sektoranalyse: Barnevern

De mellomstore kommunene (12)

Fra å gjøre det svakt innenfor grunnskole gjør Tinn kommune det sterkt innenfor barnevern og plasserer seg på førsteplass i denne kommunegruppen. Med 4,64 poeng får også Tinn kommune en god plassering på landsbasis, og havner på 5. plass. Også Vefsn kommune gjør det betraktelig bedre innenfor barnevern sammenlignet med grunnskole, og kommer på 2. plass i kommunegruppen. Dette illustrer at kommuner som prioriter barn innenfor én sektor ikke nødvendigvis gjør det innenfor alle.

Alstadhaug kommune bruker over 70 prosent mer på barnevernstjenesten per barn i kommunen enn det gjøres i Nord-Fron. I faktiske kroner skiller det nesten 16 000 kroner mellom hva kommunene bruker per barn. Det er imidlertid interessant å merke seg at til tross for at Alstadhaug bruker betydelig mer penger på barnevernstjenesten, leverer kommunen dårligere enn Nord-Fron på overholdelse av tremånedersfristen på undersøkelsessaker. For mens Nord-Fron overholder fristen i 90 prosent av sakene, gjør Alstadhaug det kun i 81 prosent. Dette til tross for at det jobber færre fagutdannede i barnevernstjenesten til Nord-Fron (3,97) sammenlignet med Alstadhaug (Alstadhaug).

Best på overholdelse av saksbehandlingsfristen er Tynset, som klarer det i nesten 100 prosent av sakene. Her er det også verdt å legge merke til at Tynset bare bruker 7 233 kroner per barn i barnevernet, men har likevel et relativt høyt antall stillinger med fagutdannede som jobber i barnevernet (5,23 stykker per 1000 barn).

Alta er den kommunen i gruppen som bryter saksbehandlingsfristen i flest saker; 53 prosent. Også her ser vi at det ikke nødvendigvis er en sammenheng mellom antall kroner som brukes per barn og kvaliteten på tjenestene som leveres; Alta bruker nemlig 15 941 kroner på barnevernet per barn i kommunen, noe som er både over gruppe- og landsgjennomsnittet.

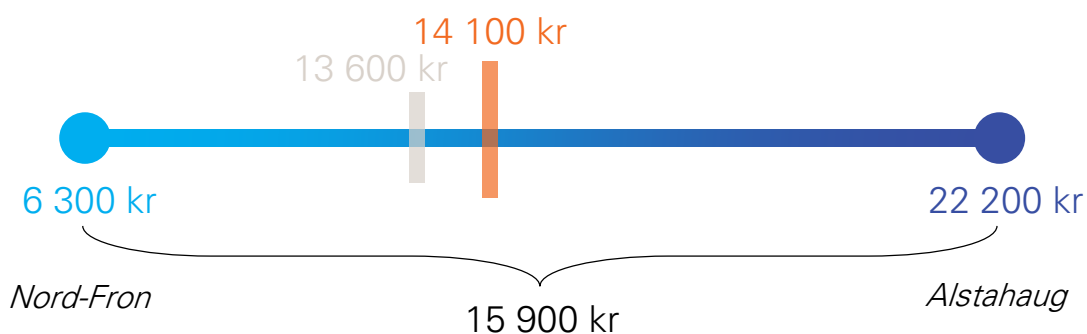
I Luster har barnevernet under 3 fagansatte per 1000 barn. På landsbasis er det bare ni kommuner som oppgir lavere tall.

4.7 Sektoranalyse: Barnevern

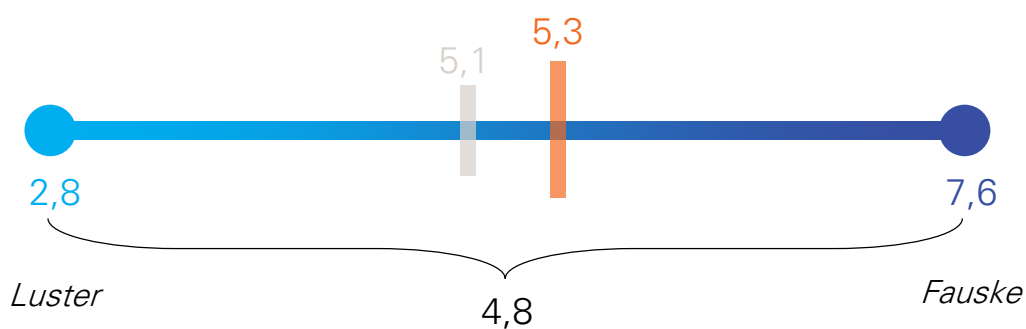
De mellomstore kommunene (12)

Brutto driftsutgifter per barn 0-17 år

Antall stillinger med fagutdanning per 1000 barn 0-17 år

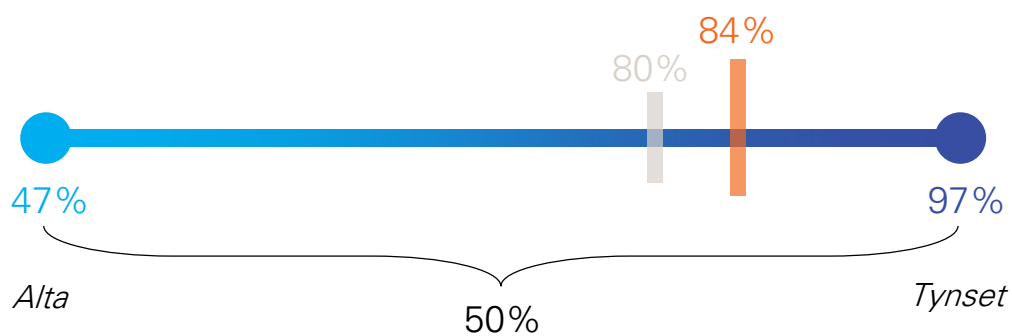

4.7 Sektoranalyse: Barnevern

De mellomstore kommunene (12)

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse | Landsgjennomsnitt

Andel undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder

4.7 Sektoranalyse: Helsetjeneste

De mellomstore kommunene (12)

Lenvik og Tinn kommune scorer like godt innenfor helsetjenester, og får begge 4 poeng. Felles for begge kommunene er at de leverer over gruppesnittet når det gjelder antall kroner brukt på helsetjenester til barn og unge og når det gjelder andelen nyfødte med hjemmebesøk før det er gått to uker. Både Tinn og Lenvik scorer imidlertid lavere enn gruppesnittet når det gjelder antall årsverk i helsetjenesten per barn fra 0 til 20 år.

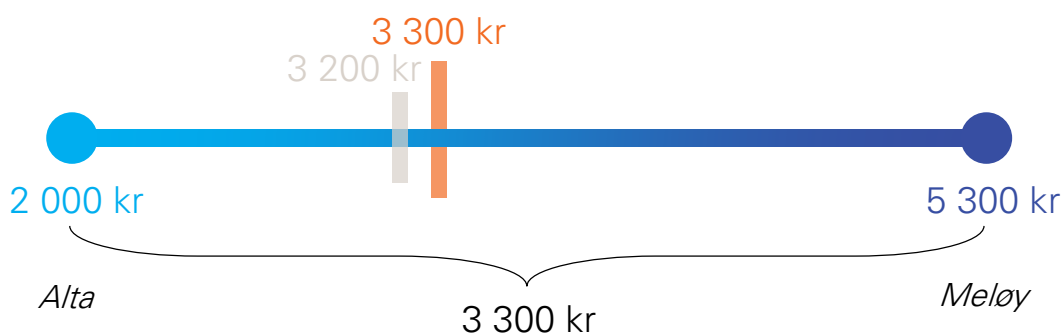
Mens Meløy kommune bruker mest på helsetjenester til barn med sine 5 321 kroner, bruker Alta minst med 2 0334 kroner. De største forskjellene ser vi imidlertid når det gjelder andelen nyfødte som får hjemmebesøk; Vadsø leverer i 100 prosent av tilfellene og har kapasitet til å gjøre flere besøk, mens Alta bare klarer å tilby dette til i overkant av 4 av 10 nyfødte. Vi ser også store forskjeller mellom Lindås kommune og Fauske kommune når det gjelder antall ansatte i helsetjenesten til barn, hvor førstnevnte har en andel på 1,91 per 1000 barn fra 0 til 20 år, mens sistnevnte har en andel på 7,83. Alta, som bruker minst i denne kommunegruppen, har en andel på 2,89. Det er langt under gruppesnittet, som er på 4,84 prosent.

4.7 Sektoranalyse: Helsetjeneste

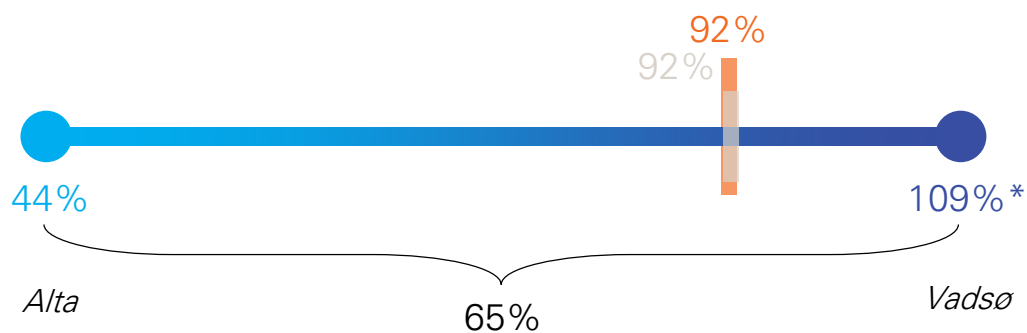
De mellomstore kommunene (12)

Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år

Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker

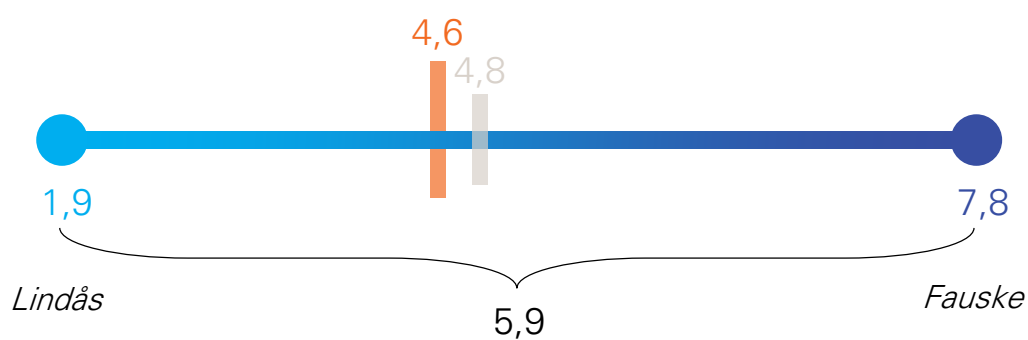
*Noen kommuner oppgir andeler på over hundre prosent. Dette kan skyldes at enkelt nyfødte har fått mer enn ett hjemmebesøk eller at kommunen tilbyr tjenesten til barn med bostedsadresse utenfor sin kommune.

4.7 Sektoranalyse: Helsetjeneste

De mellomstore kommunene (12)

● Min | Gjennomsnitt ● Maks } Differanse | Landsgjennomsnitt

Antall årsverk per 1000 barn 0-20 år

4.7 Sektoranalyse: Kulturtilbud

De mellomstore kommunene (12)

Fra å være best i klassen når det gjelder penger brukt på helsetjenesten til barn, så havner Meløy på bunnplassering når det gjelder kulturtilbud. Totalt får Meløy 1,86 poeng og står dermed i sterk kontrast til Tinn og Nord-Fron, som begge får 4,47 poeng.

Meløy kommune bruker over gruppegjennomsnittet når det gjelder penger til barns aktivitetstilbud, men under gruppesnittet når det gjelder penger på idrett. I tillegg har Meløy kommune nest lavest antall timer åpent fritidssenter, med bare 25 timer per 1000 barn i året og tredje lavest antall kulturskoleplasser per barn. Dette står i sterk kontrast til Fauske, som har fritidssentertilbud 1 422 timer i året per 1000 barn. Dårligst er Lenvik kommune, med null timer.

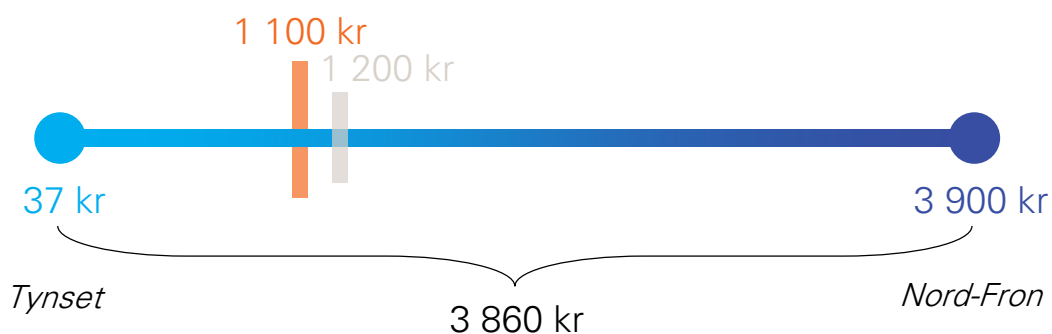
Nord-Fron og Tinn er kommunene som bruker mest på barnas idretts- og kulturtilbud. I Tinn kommune brukes det for eksempel 13 680 kroner på idretten per barn, mens det i Årdal bare brukes 137 kroner. Nord-Fron bruker på sin side 3 921 kroner på aktivitetstilbudet, mens Tynset bruker 37 kroner. Det er svært store forskjeller. Også i Kvinesdal brukes det mye på idrett, totalt 8 122 kroner. Også i Kvinesdal brukes det mye på idrett, totalt 8 122 kroner per barn, etterfulgt av Odda med 4 488 kroner per barn. Det er altså store spenn også mellom kommunene i gruppen som bruker mest på idrettstilbudet til barna.

4.7 Sektoranalyse: Kulturtilbud

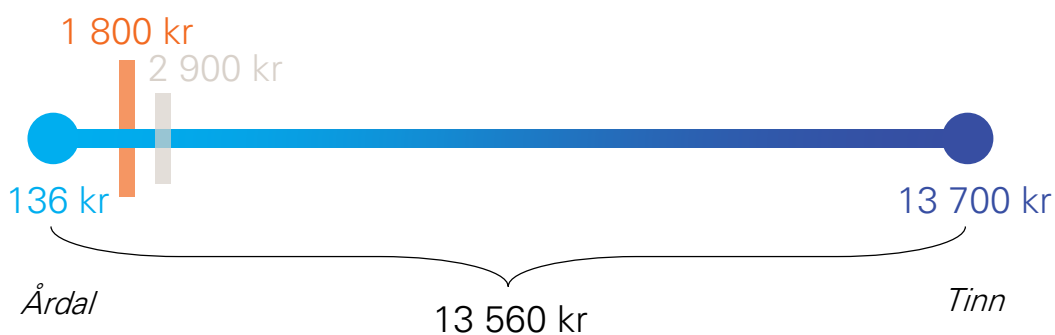
De mellomstore kommunene (12)

Brutto driftsutgifter aktivitetstilbud per barn 6-20 år

Brutto investeringsutgifter per barn 6-15 år

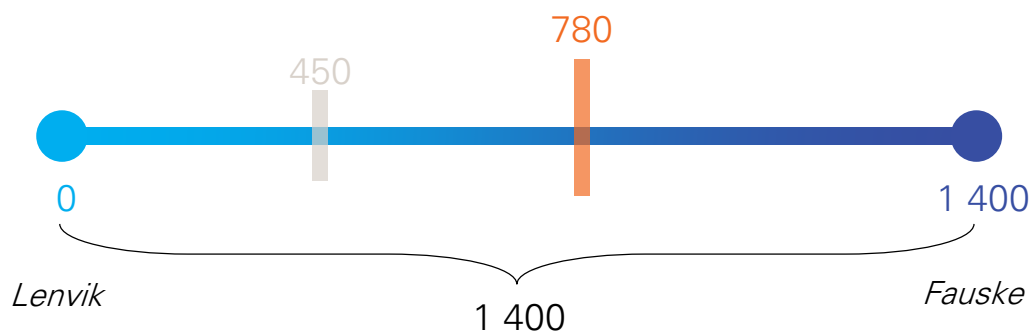

4.7 Sektoranalyse: Kulturtilbud

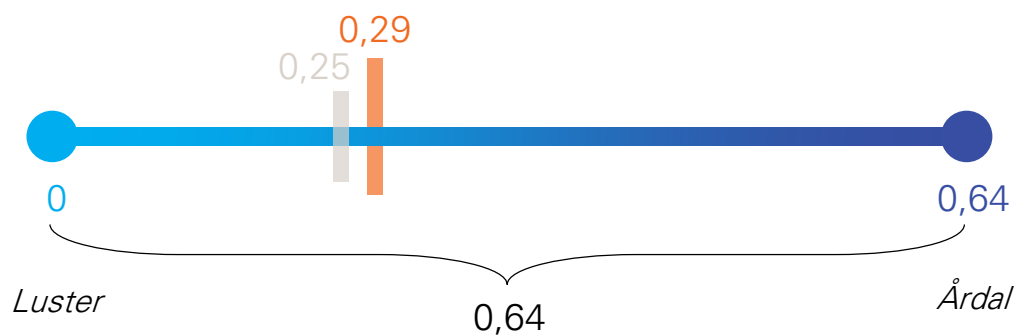
De mellomstore kommunene (12)

Timer åpent årlig per 1000 barn 6-20 år*

Brutto driftsutgifter idrett per barn 6-20 år

*Kommunale fritidssenter

Kapittel 5

Metodikk

5.1 Utvalgte sektorer og variabler

Kommuneanalysen ser på fem ulike sektorer: Barnehage, barnevern, grunnskole, helsetjeneste og kulturtilbud. Innenfor hver av sektorene vurderes kommunene basert på utvalgte variabler – der noen representerer ren pengebruk – mens andre sier noe om kvaliteten på sektorens tjenester.

Barnehage

Brutto driftsutgifter per barn 1-5 år

Tjenesteområder: 201 Barnehage, 211 Styrket tilbud til førskolebarn, 221 Barnehagelokaler og skyss

Brutto investeringsutgifter per barn 1-5 år

Tjenesteområder: 201 Barnehage, 211 Styrket tilbud til førskolebarn, 221 Barnehagelokaler og skyss

Andel barn 1-5 år med barnehageplass

Leke og oppholdsareal per barn i barnehage (m2)

Andel ansatte med pedagogisk utdanning

Grunnbemannning

Grunnskole

Brutto driftsutgifter per barn 6-15 år

Tjenesteområder: 202 Grunnskole, 215 Skolefritidstilbud, 222 Skolelokaler, 223 Skoleskyss

Brutto investeringsutgifter per barn 6-15 år

Tjenesteområder: 202 Grunnskole, 215 Skolefritidstilbud, 222 Skolelokaler, 223 Skoleskyss

Andelen lærere med universitets-/høyskoleutdanning og pedagogisk utdanning

Heltidsansatte i kommunale grunnskole. Legemeldt sykefravær og fødselspermisjon er inkludert i tallet.

Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1-10.årstrinn

Gruppestørrelse 2 (ekskluderer spesialundervisning og særskilt norskopplæring)

Elever per lærer

Antall elever i kommunene delt på antall lærere i kommunene

5.1 Utvalgte sektorer og variabler

Barnevern

Brutto driftsutgifter per barn 0-17 år

Tjenesteområde: 244 Barnevernstjeneste, 251 Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet, 252 Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet

Stillinger med fagutdanning per 1000 barn 0-17 år

Andel undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder

Helsetjeneste

Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år

Tjenesteområde: 232 Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjenesten (alle andre tjenesteområder ekskluderes fra analysen)

Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst

Innebærer besøk av helsestasjonens representant (jordmor eller helsesøster)

Antall årsverk per 1000 barn 0-20 år

Årsverk i «Forebyggende, helsestasjons- og skolehelsetjenesten»

Kulturtilbud

Brutto driftsutgifter aktivitetstilbud per barn 6-20 år

Tjenesteområde: 231 Aktivitetstilbud barn og unge

Brutto driftsutgifter idrett per barn 6-20 år

Tjenesteområde: 380 Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg

Timer åpent årlig per 1000 barn 6-20 år, kommunale fritidssenter

Antall plasser i kulturskolen per barn 6-15 år

5.2 Datagrunnlag

Datagrunnlaget for Kommuneanalysen baserer seg utelukkende på tall kommunene selv rapporterer til Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennom Kommune-Stat-Rapportering (KOSTRA).

5.3 Rangeringsmetode

Kommuneanalysen rangerer og kartlegger landets kommuner ved å gi hver enkelt kommune en score for de enkelte variablene, sektorene isolert sett og sektorene samlet.

Den enkelte kommunen sin score beskriver nivået av tjenestene som leveres til barn sammenlignet med de andre kommunene. Det vil si at kommunene med lavest score ikke nødvendigvis leverer uforsvarlige tjenester til barna, men at nivået på tjenestene er lavere sammenlignet med de andre kommunene.

For hver variabel får kommunene en score fra 1 til 5, der 1 representerer de 20 prosent av kommunene som scorer dårligst for den gitte variabelen, og 5 representerer de 20 prosent av kommunene som ansees å score best.

For å ta hensyn til årlig variasjon er tallmaterialet for hver enkelt variabel et resultat av gjennomsnittet for innrapporterte tall de siste tre årene. Det vil eksempelvis si at dersom 90 prosent av alle undersøkelser i barnevernet for en kommune har behandlingstid på under tre måneder i år 1, mens dette gjelder kun 40 prosent og 20 prosent i år 2 og 3, vil Kommuneanalysen plusse de tre prosenttallene sammen og dele på tre. Resultatet blir da 50 prosent for hvert år. Det er dette prosenttallet, altså 50, som danner utgangspunkt for å sammenligne og rangere kommunenes prestasjon på dette feltet innenfor et enkelt år.

Samlet score for en sektor er beregnet ved å ta et geometrisk gjennomsnitt av scoren til variablene innenfor sektoren. Tilsvarende er samlet score på tvers av alle sektorene beregnet ved å ta geometrisk gjennomsnitt av samlet score for hver enkelt sektor. Et geometrisk gjennomsnitt er brukt for å ta høyde for at variablene innenfor en sektor er avhengig av hverandre.

Laveste mulige samlede score er 1,00 og høyest mulige score er 5,00. Dersom en kommune scorer 1,00 vil det si at den kommunen scorer lavere enn alle andre kommuner på samtlige enkelt variabler og motsatt ved en score på 5,00.

5.4 Budsjettanalyse

I tillegg til å rangere kommunene basert på tjenestene de leverer til barna ser Kommuneanalysen på kommunenes pengebruk innenfor hver av de undersøkte sektorene (barnehage, grunnskole, barnevern, helsetjeneste, kulturtilbud). Den samlede pengebruken på sektorene er ment å representere kommunene sin pengebruk på tjenester til barn.

For å analysere pengebruken ser vi både på hvor stor andel av budsjettet hver enkelt kommune bruker på tjenester til barn og hvor mye penger per barn i alderen 0-20 år dette tilsvarer i faktisk kroner.

5.5 Begrensninger

Kommuneanalysen har flere begrensninger og egner seg derfor først og fremst som grunnlag for diskusjon og utgangspunkt for videre analyser.

Funnene fra analysen gir kun grunnlag for å påpeke forskjeller mellom kommunene. Årsaken til forskjellene belyses ikke av analysen, men det indikeres noen steder visse sammenhenger.

Vurderingen av kvaliteten på de ulike sektorene er begrenset som følge av at analysen baseres på kun noen få utvalgte variabler. Videre kan det diskuteres ytterligere hvilken verdi som er den optimale for enkelte variabler, for eksempel «Elver per lærer» og «Leke og oppholdsareal per barn i barnehage (m²)».

Hvis en sammenligner kommuner fra ulike kommunegrupper bør en være oppmerksom på at Kommuneanalysen ikke tar hensyn til stordriftsfordeler og lignende i de større kommunene. Som følge av dette kan Kommuneanalysen favorisere de små kommunene innenfor noen av variablene.

Ettersom rangeringen av kommunene er relativ vil utviklingen til en kommune over tid ikke nødvendigvis si noe om endringer i kommunen sine prioriteringer da endringene kan skyldes endringer i andre kommuner sine prioriteringer eller antall kommuner som er med i analysen.

Videre tar analysen utgangspunkt i et gjennomsnitt over de tre siste årene, dette medfører at det ikke er mulig å inkludere kommuner som mangler verdier for et eller flere av de aktuelle årene. Manglende verdier kan blant annet skyldes utelatt innrapportering, at kommunene innrapporterer så lave tall at disse unntas offentlighet grunnet fare for å dele sensitiv informasjon og at kommuner har blitt slått sammen.

5.6 Endringer

I 2019 ble det gjort noen endringer i datagrunnlaget til analysen. Dette medfører at de rangeringene som vises i rapporten og på våre hjemmesider i dag ikke stemmer direkte overens med rangeringene og rapportene som er blitt offentlig gjort tidligere.

Endringene i datagrunnlaget innebærer:

- Frem til og med 2016 omfatter datagrunnlaget for *Andel ansatte med pedagogisk utdanning* «Andel ansatte med utdanning som barnehagelærer». Etter 2016 omhandler denne variabelen «Andel årsverk med utdanning som barnehagelærer, annen pedagogisk utdanning og pedagogisk utdanning som tilsvarer utdanningskravet til styrer/pedagogisk leder».
- Fra og med 2015 er utgifter til voksenopplæring ekskludert fra datagrunnlaget for «Brutto driftsutgifter per barn 6-15 år» og «Brutto driftsutgifter per barn 6-15 år» i grunnskolen.
- I tidligere publiserte analyser er det kun sett på «244 Barnevernstjeneste» for «Brutto driftsutgifter per barn 0-17 år». Fra og med 2019 omhandler datagrunnlaget for alle årene «244 Barnevernstjeneste», «251 Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet» og «252 Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet».
- Frem til 2015 omfatter datagrunnlaget netto utgifter for «Driftsutgifter aktivitetstilbud barn per 1000 6-20 år» og «Driftsutgifter idrett per 6-20 år, fra og med 2015 omfatter datagrunnlaget brutto utgifter.

Kapittel 6

Vedlegg

Vedlegg 1: Totalrangering

Vedlegg 2: Kommuner som er utelatt fra totalrangeringen

Vedlegg 3: KOSTRA-grupper

Vedlegg 2: FNs Barnekomité's merknader til Norge (utdrag)

Vedlegg 1: Totalrangering

Rangering	Kommune	Score	Størrelse	Gruppe	Fylkenavn
1	1832 Hemnes	4,08	Liten	3	Nordland
2	1936 Karlsøy	3,84	Liten	6	Troms
3	0826 Tinn	3,77	Middels	12	Telemark
4	0633 Nore og Uvdal	3,70	Liten	6	Buskerud
5	1563 Sunndal	3,67	Middels	12	Møre og Romsdal
6	0834 Vinje	3,66	Liten	3	Telemark
7	1938 Lyngen	3,58	Liten	6	Troms
8	5044 Namsskogan	3,57	Liten	6	Trøndelag
9	5011 Hemne	3,56	Liten	2	Trøndelag
10	0619 Ål	3,55	Liten	3	Buskerud
11	5045 Grong	3,53	Liten	6	Trøndelag
12	2004 Hammerfest	3,52	Middels	12	Finnmark
13	0511 Dovre	3,52	Liten	2	Oppland
14	0618 Hemsedal	3,51	Liten	2	Buskerud
15	1943 Kvænangen	3,50	Liten	6	Troms
16	5013 Hitra	3,46	Liten	3	Trøndelag
17	1852 Tjeldsund	3,44	Liten	5	Nordland
18	0620 Hol	3,42	Liten	3	Buskerud
19	0833 Tokke	3,39	Liten	3	Telemark
20	0914 Tvedestrand	3,37	Middels	10	Aust-Agder
21	5021 Oppdal	3,31	Middels	11	Trøndelag
22	0828 Seljord	3,28	Liten	2	Telemark
23	1417 Vik	3,27	Liten	3	Sogn og Fjordane
24	5038 Verdal	3,26	Middels	8	Trøndelag
25	2003 Vadsø	3,25	Middels	12	Finnmark
26	0122 Trøgstad	3,25	Middels	10	Østfold
27	1923 Salangen	3,24	Annet	16	Troms
28	1828 Nesna	3,24	Liten	6	Nordland
29	0521 Øyer	3,24	Middels	11	Oppland
30	0815 Kragerø	3,24	Middels	11	Telemark

Vedlegg 1: Totalrangering

Rangering	Kommune	Score	Størrelse	Gruppe	Fylkenavn
31	1134 Suldal	3,23	Annet	16	Rogaland
32	5025 Røros	3,22	Middels	11	Trøndelag
33	0428 Trysil	3,22	Middels	11	Hedmark
34	0938 Bygland	3,20	Liten	6	Aust-Agder
35	1834 Lurøy	3,19	Liten	4	Nordland
36	5005 Namsos	3,19	Middels	11	Trøndelag
37	1841 Fauske - Fuosko	3,16	Middels	12	Nordland
38	1238 Kvam	3,15	Middels	11	Hordaland
39	0426 Våler	3,15	Liten	2	Hedmark
40	0617 Gol	3,15	Liten	2	Buskerud
41	1547 Aukra	3,14	Annet	16	Møre og Romsdal
42	1560 Tingvoll	3,13	Liten	2	Møre og Romsdal
43	1418 Balestrand	3,13	Liten	5	Sogn og Fjordane
44	5047 Overhalla	3,13	Liten	2	Trøndelag
45	1824 Vefsn	3,12	Middels	12	Nordland
46	1445 Gloppen	3,12	Middels	11	Sogn og Fjordane
47	1401 Flora	3,11	Middels	11	Sogn og Fjordane
48	1812 Sømna	3,11	Liten	3	Nordland
49	1931 Lenvik	3,09	Middels	12	Troms
50	1416 Høyanger	3,09	Liten	3	Sogn og Fjordane
51	1127 Randaberg	3,09	Middels	8	Rogaland
52	5015 Ørland	3,08	Middels	8	Trøndelag
53	1411 Gulen	3,07	Liten	5	Sogn og Fjordane
54	0529 Vestre Toten	3,05	Middels	7	Oppland
55	1924 Målselv	3,05	Middels	11	Troms
56	0805 Porsgrunn	3,02	Stor	13	Telemark
57	5014 Frøya	3,02	Liten	3	Trøndelag
58	0543 Vestre Slidre	3,01	Liten	2	Oppland
59	0430 Stor-Elvdal	3,01	Liten	2	Hedmark
60	1913 Skånland	3,00	Liten	2	Troms

Vedlegg 1: Totalrangering

Rangering	Kommune	Score	Størrelse	Gruppe	Fylkenavn
61	1939 Storfjord	2,99	Liten	6	Troms
62	0807 Notodden	2,98	Middels	11	Telemark
63	0937 Evje og Hornnes	2,97	Liten	1	Aust-Agder
64	1021 Marnardal	2,97	Liten	4	Vest-Agder
65	1224 Kvinnherad	2,96	Middels	11	Hordaland
66	0522 Gausdal	2,96	Middels	11	Oppland
67	1432 Førde	2,96	Middels	8	Sogn og Fjordane
68	0403 Hamar	2,96	Stor	13	Hedmark
69	1511 Vanylven	2,95	Liten	2	Møre og Romsdal
70	0532 Jevnaker	2,94	Middels	7	Oppland
71	1443 Eid	2,94	Middels	11	Sogn og Fjordane
72	0501 Lillehammer	2,94	Stor	13	Oppland
73	0119 Marker	2,93	Liten	1	Østfold
74	5037 Levanger	2,93	Middels	8	Trøndelag
75	2030 Sør-Varanger	2,93	Middels	12	Finnmark
76	1266 Masfjorden	2,92	Liten	6	Hordaland
77	0437 Tynset	2,91	Middels	12	Hedmark
78	5023 Meldal	2,91	Liten	2	Trøndelag
79	1928 Torsken	2,90	Liten	4	Troms
80	0929 Åmli	2,90	Liten	6	Aust-Agder
81	1920 Loabák - Lavangen	2,89	Liten	6	Troms
82	0623 Modum	2,89	Middels	10	Buskerud
83	1519 Volda	2,89	Middels	11	Møre og Romsdal
84	5040 Namdalseid	2,88	Liten	5	Trøndelag
85	1820 Alstahaug	2,88	Middels	12	Nordland
86	1037 Kvinesdal	2,88	Middels	12	Vest-Agder
87	0538 Nordre Land	2,87	Middels	11	Oppland
88	1135 Sauda	2,86	Liten	3	Rogaland
89	0814 Bamble	2,86	Middels	8	Telemark
90	0425 Åsnes	2,86	Middels	11	Hedmark

Vedlegg 1: Totalrangering

Rangering	Kommune	Score	Størrelse	Gruppe	Fylkenavn
91	1566 Surnadal	2,85	Middels	11	Møre og Romsdal
92	0544 Øystre Slidre	2,84	Liten	2	Oppland
93	0911 Gjerstad	2,84	Liten	2	Aust-Agder
94	1228 Odda	2,84	Middels	12	Hordaland
95	1822 Leirfjord	2,84	Liten	2	Nordland
96	1014 Vennesla	2,83	Middels	8	Vest-Agder
97	0701 Horten	2,83	Stor	13	Vestfold
98	1922 Bardu	2,83	Liten	3	Troms
99	1866 Hadsel	2,82	Middels	11	Nordland
100	0901 Risør	2,82	Middels	11	Aust-Agder
101	0516 Nord-Fron	2,82	Middels	12	Oppland
102	0515 Vågå	2,82	Liten	2	Oppland
103	1027 Audnedal	2,81	Liten	4	Vest-Agder
104	1826 Hattfjelldal	2,81	Liten	6	Nordland
105	0819 Nome	2,80	Middels	11	Telemark
106	0432 Rendalen	2,79	Liten	3	Hedmark
107	2020 Porsanger - Porsángu - Porsanki	2,79	Liten	3	Finnmark
108	0419 Sør-Odal	2,79	Middels	7	Hedmark
109	1428 Askvoll	2,78	Liten	1	Sogn og Fjordane
110	0434 Engerdal	2,78	Liten	6	Hedmark
111	5001 Trondheim	2,78	Stor	14 & 15	Trøndelag
112	0429 Åmot	2,77	Liten	2	Hedmark
113	1133 Hjelmeland	2,77	Liten	3	Rogaland
114	1849 Hamarøy - Hábmær	2,75	Liten	6	Nordland
115	1940 Gáivuotna - Kåfjord - Kaivuono	2,75	Liten	6	Troms
116	1223 Tysnes	2,75	Liten	2	Hordaland
117	0412 Ringsaker	2,75	Stor	13	Hedmark
118	1235 Voss	2,74	Middels	11	Hordaland
119	1141 Finnøy	2,74	Liten	2	Rogaland
120	1231 Ullensvang	2,74	Liten	2	Hordaland

Vedlegg 1: Totalrangering

Rangering	Kommune	Score	Størrelse	Gruppe	Fylkenavn
121	1535 Vestnes	2,73	Middels	11	Møre og Romsdal
122	1420 Sogndal	2,72	Middels	8	Sogn og Fjordane
123	1146 Tysvær	2,72	Middels	12	Rogaland
124	0704 Tønsberg	2,72	Stor	13	Vestfold
125	1941 Skjervøy	2,72	Liten	3	Troms
126	0926 Lillesand	2,71	Middels	11	Aust-Agder
127	1046 Sirdal	2,71	Annet	16	Vest-Agder
128	5004 Steinkjer	2,71	Stor	13	Trøndelag
129	1264 Austrheim	2,71	Liten	2	Hordaland
130	0402 Kongsvinger	2,71	Middels	8	Hedmark
131	1004 Flekkefjord	2,71	Middels	11	Vest-Agder
132	0536 Søndre Land	2,70	Middels	10	Oppland
133	0135 Råde	2,70	Middels	7	Østfold
134	1903 Harstad - Hårstták	2,69	Stor	13	Troms
135	1838 Gildeskål	2,69	Liten	6	Nordland
136	0417 Stange	2,68	Middels	10	Hedmark
137	1429 Fjaler	2,68	Liten	2	Sogn og Fjordane
138	1523 Ørskog	2,68	Liten	1	Møre og Romsdal
139	1573 Smøla	2,66	Liten	6	Møre og Romsdal
140	1424 Årdal	2,66	Middels	12	Sogn og Fjordane
141	1805 Narvik	2,65	Middels	11	Nordland
142	0829 Kviteseid	2,65	Liten	2	Telemark
143	5018 Åfjord	2,64	Liten	2	Trøndelag
144	1815 Vega	2,63	Liten	6	Nordland
145	0540 Sør-Aurdal	2,63	Liten	2	Oppland
146	1933 Balsfjord	2,63	Middels	11	Troms
147	0517 Sel	2,63	Middels	11	Oppland
148	0621 Sigdal	2,63	Liten	2	Buskerud
149	2022 Lebesby	2,61	Liten	6	Finnmark
150	0827 Hjartdal	2,61	Liten	5	Telemark

Vedlegg 1: Totalrangering

Rangering	Kommune	Score	Størrelse	Gruppe	Fylkenavn
151	1804 Bodø	2,61	Stor	13	Nordland
152	0520 Ringeby	2,60	Liten	2	Oppland
153	1942 Nordreisa	2,60	Liten	3	Troms
154	1259 Øygarden	2,60	Liten	3	Hordaland
155	0605 Ringerike	2,60	Stor	13	Buskerud
156	0528 Østre Toten	2,58	Middels	10	Oppland
157	1124 Sola	2,58	Stor	13	Rogaland
158	1426 Luster	2,57	Middels	12	Sogn og Fjordane
159	1837 Meløy	2,57	Middels	12	Nordland
160	0604 Kongsberg	2,57	Stor	13	Buskerud
161	5053 Inderøy	2,57	Middels	11	Trøndelag
162	0423 Grue	2,56	Liten	2	Hedmark
163	0514 Lom	2,56	Liten	3	Oppland
164	1505 Kristiansund	2,56	Stor	13	Møre og Romsdal
165	5039 Verran	2,56	Liten	2	Trøndelag
166	1576 Aure	2,55	Liten	3	Møre og Romsdal
167	1439 Vågsøy	2,55	Middels	11	Sogn og Fjordane
168	5027 Midtre Gauldal	2,54	Middels	10	Trøndelag
169	0512 Lesja	2,54	Liten	5	Oppland
170	5036 Frosta	2,53	Liten	1	Trøndelag
171	0217 Oppegård	2,53	Stor	13	Akershus
172	0220 Asker	2,53	Stor	13	Akershus
173	0519 Sør-Fron	2,52	Liten	2	Oppland
174	1911 Kvæfjord	2,52	Liten	6	Troms
175	2025 Deatnu Tana	2,52	Liten	6	Finnmark
176	1551 Eide	2,52	Liten	1	Møre og Romsdal
177	1860 Vestvågøy	2,52	Middels	11	Nordland
178	1430 Gaular	2,51	Liten	2	Sogn og Fjordane
179	0127 Skiptvet	2,51	Liten	2	Østfold
180	1001 Kristiansand	2,51	Stor	13	Vest-Agder

Vedlegg 1: Totalrangering

Rangering	Kommune	Score	Størrelse	Gruppe	Fylkenavn
181	0214 Ås	2,50	Middels	7	Akershus
182	0502 Gjøvik	2,50	Stor	13	Oppland
183	1902 Tromsø	2,49	Stor	13	Troms
184	1431 Jølster	2,49	Liten	2	Sogn og Fjordane
185	1112 Lund	2,49	Liten	2	Rogaland
186	0427 Elverum	2,48	Stor	13	Hedmark
187	0136 Rygge	2,48	Middels	7	Østfold
188	5024 Orkdal	2,47	Middels	7	Trøndelag
189	1870 Sortland - Suortá	2,46	Middels	11	Nordland
190	1160 Vindafjord	2,45	Middels	11	Rogaland
191	0928 Birkenes	2,45	Liten	2	Aust-Agder
192	1539 Rauma	2,44	Middels	11	Møre og Romsdal
193	0811 Siljan	2,43	Liten	1	Telemark
194	5032 Selbu	2,43	Liten	1	Trøndelag
195	0221 Aurskog-Høland	2,43	Middels	7	Akershus
196	1260 Radøy	2,43	Middels	10	Hordaland
197	2011 Guovdageaidnu - Kautokeino	2,43	Liten	3	Finnmark
198	1029 Lindesnes	2,41	Liten	2	Vest-Agder
199	0239 Hurdal	2,40	Liten	2	Akershus
200	1543 Nesset	2,38	Liten	2	Møre og Romsdal
201	0124 Askim	2,38	Middels	8	Østfold
202	2019 Nordkapp	2,38	Liten	3	Finnmark
203	0236 Nes	2,38	Middels	7	Akershus
204	0418 Nord-Odal	2,37	Middels	10	Hedmark
205	0438 Alvdal	2,37	Liten	2	Hedmark
206	0104 Moss	2,36	Stor	13	Østfold
207	5028 Melhus	2,36	Middels	7	Trøndelag
208	0301 Oslo	2,33	Stor	14 & 15	Oslo
209	0612 Hole	2,33	Middels	8	Buskerud
210	0420 Eidskog	2,33	Middels	11	Hedmark

Vedlegg 1: Totalrangering

Rangering	Kommune	Score	Størrelse	Gruppe	Fylkenavn
211	5029 Skaun	2,32	Middels	7	Trøndelag
212	1222 Fitjar	2,32	Liten	3	Hordaland
213	1201 Bergen	2,32	Stor	14 & 15	Hordaland
214	0806 Skien	2,31	Stor	13	Telemark
215	0125 Eidsberg	2,31	Middels	10	Østfold
216	0631 Flesberg	2,31	Liten	1	Buskerud
217	0542 Nord-Aurdal	2,30	Middels	11	Oppland
218	1827 Dønna	2,30	Liten	5	Nordland
219	1101 Eigersund	2,30	Middels	10	Rogaland
220	0906 Arendal	2,30	Stor	13	Aust-Agder
221	1002 Mandal	2,30	Middels	8	Vest-Agder
222	1142 Rennesøy	2,29	Liten	2	Rogaland
223	0534 Gran	2,29	Middels	10	Oppland
224	1520 Ørsta	2,28	Middels	10	Møre og Romsdal
225	1130 Strand	2,28	Middels	8	Rogaland
226	1516 Ulstein	2,28	Middels	11	Møre og Romsdal
227	0628 Hurum	2,27	Middels	7	Buskerud
228	1514 Sande	2,26	Liten	1	Møre og Romsdal
229	2012 Alta	2,26	Middels	12	Finnmark
230	0626 Lier	2,26	Stor	13	Buskerud
231	1833 Rana	2,26	Stor	13	Nordland
232	1246 Fjell	2,26	Stor	13	Hordaland
233	1003 Farsund	2,26	Middels	11	Vest-Agder
234	5051 Nærøy	2,26	Middels	11	Trøndelag
235	1221 Stord	2,25	Middels	8	Hordaland
236	1121 Time	2,24	Middels	8	Rogaland
237	0234 Gjerdrum	2,24	Middels	7	Akershus
238	0822 Sauherad	2,23	Liten	1	Telemark
239	1032 Lyngdal	2,23	Middels	11	Vest-Agder
240	0716 Re	2,22	Middels	8	Vestfold

Vedlegg 1: Totalrangering

Rangering	Kommune	Score	Størrelse	Gruppe	Fylkenavn
241	1247 Askøy	2,22	Stor	13	Hordaland
242	1504 Ålesund	2,21	Stor	13	Møre og Romsdal
243	1106 Haugesund	2,21	Stor	13	Rogaland
244	1219 Bømlo	2,21	Middels	11	Hordaland
245	5035 Stjørdal	2,21	Stor	13	Trøndelag
246	1103 Stavanger	2,19	Stor	14 & 15	Rogaland
247	0624 Øvre Eiker	2,17	Middels	7	Buskerud
248	1018 Søgne	2,17	Middels	7	Vest-Agder
249	0229 Enebakk	2,16	Middels	7	Akershus
250	0602 Drammen	2,15	Stor	13	Buskerud
251	0219 Bærum	2,15	Stor	13	Akershus
252	1244 Austevoll	2,15	Liten	3	Hordaland
253	1256 Meland	2,15	Middels	8	Hordaland
254	1017 Songdalen	2,15	Middels	10	Vest-Agder
255	1868 Øksnes	2,14	Liten	2	Nordland
256	0227 Fet	2,14	Middels	7	Akershus
257	0215 Frogn	2,13	Middels	8	Akershus
258	1102 Sandnes	2,13	Stor	13	Rogaland
259	5030 Klæbu	2,13	Middels	11	Trøndelag
260	0211 Vestby	2,12	Middels	7	Akershus
261	1531 Sula	2,12	Middels	7	Møre og Romsdal
262	0919 Froland	2,12	Middels	11	Aust-Agder
263	0128 Rakkestad	2,11	Middels	11	Østfold
264	0821 Bø	2,11	Middels	11	Telemark
265	0625 Nedre Eiker	2,09	Stor	13	Buskerud
266	0713 Sande	2,08	Middels	10	Vestfold
267	5031 Malvik	2,08	Middels	8	Trøndelag
268	0137 Våler	2,08	Liten	1	Østfold
269	1548 Fræna	2,07	Middels	10	Møre og Romsdal
270	0216 Nesodden	2,06	Middels	7	Akershus

Vedlegg 1: Totalrangering

Rangering	Kommune	Score	Størrelse	Gruppe	Fylkenavn
271	1925 Sørreisa	2,06	Liten	2	Troms
272	1263 Lindås	2,06	Middels	12	Hordaland
273	1114 Bjerkreim	2,05	Liten	2	Rogaland
274	0106 Fredrikstad	2,05	Stor	13	Østfold
275	1865 Vågan	2,03	Middels	11	Nordland
276	1120 Klepp	2,03	Middels	7	Rogaland
277	0233 Nittedal	2,02	Stor	13	Akershus
278	0226 Sørum	2,01	Middels	7	Akershus
279	1515 Herøy	2,00	Middels	8	Nordland
280	1502 Molde	2,00	Stor	13	Møre og Romsdal
281	0105 Sarpsborg	2,00	Stor	13	Østfold
282	0238 Nannestad	1,99	Middels	7	Akershus
283	1122 Gjesdal	1,98	Middels	8	Rogaland
284	0230 Lørenskog	1,97	Stor	13	Akershus
285	0904 Grimstad	1,97	Stor	13	Aust-Agder
286	1534 Haram	1,95	Middels	10	Møre og Romsdal
287	1216 Sveio	1,95	Middels	11	Hordaland
288	1554 Averøy	1,94	Middels	11	Møre og Romsdal
289	0138 Hobøl	1,93	Liten	1	Østfold
290	1528 Sykkylven	1,92	Middels	7	Møre og Romsdal
291	0213 Ski	1,89	Stor	13	Akershus
292	1119 Hå	1,88	Middels	7	Rogaland
293	0231 Skedsmo	1,87	Stor	13	Akershus
294	1211 Etne	1,87	Liten	1	Hordaland
295	1149 Karmøy	1,85	Stor	13	Rogaland
296	0237 Eidsvoll	1,85	Stor	13	Akershus
297	5050 Vikna	1,83	Liten	3	Trøndelag
298	1253 Osterøy	1,82	Middels	10	Hordaland
299	0912 Vegårshei	1,82	Liten	1	Aust-Agder
300	0228 Rælingen	1,80	Middels	7	Akershus

Vedlegg 1: Totalrangering

Rangering	Kommune	Score	Størrelse	Gruppe	Fylkenavn
271	1925 Sørreisa	2,06	Liten	2	Troms
272	1263 Lindås	2,06	Middels	12	Hordaland
273	1114 Bjerkreim	2,05	Liten	2	Rogaland
274	0106 Fredrikstad	2,05	Stor	13	Østfold
275	1865 Vågan	2,03	Middels	11	Nordland
276	1120 Klepp	2,03	Middels	7	Rogaland
277	0233 Nittedal	2,02	Stor	13	Akershus
278	0226 Sørum	2,01	Middels	7	Akershus
279	1515 Herøy	2,00	Middels	8	Nordland
280	1502 Molde	2,00	Stor	13	Møre og Romsdal
281	0105 Sarpsborg	2,00	Stor	13	Østfold
282	0238 Nannestad	1,99	Middels	7	Akershus
283	1122 Gjesdal	1,98	Middels	8	Rogaland
284	0230 Lørenskog	1,97	Stor	13	Akershus
285	0904 Grimstad	1,97	Stor	13	Aust-Agder
286	1534 Haram	1,95	Middels	10	Møre og Romsdal
287	1216 Sveio	1,95	Middels	11	Hordaland
288	1554 Averøy	1,94	Middels	11	Møre og Romsdal
289	0138 Hobøl	1,93	Liten	1	Østfold
290	1528 Sykkylven	1,92	Middels	7	Møre og Romsdal
291	0213 Ski	1,89	Stor	13	Akershus
292	1119 Hå	1,88	Middels	7	Rogaland
293	0231 Skedsmo	1,87	Stor	13	Akershus
294	1211 Etne	1,87	Liten	1	Hordaland
295	1149 Karmøy	1,85	Stor	13	Rogaland
296	0237 Eidsvoll	1,85	Stor	13	Akershus
297	5050 Vikna	1,83	Liten	3	Trøndelag
298	1253 Osterøy	1,82	Middels	10	Hordaland
299	0912 Vegårshei	1,82	Liten	1	Aust-Agder
300	0228 Rælingen	1,80	Middels	7	Akershus

Vedlegg 1: Totalrangering

Rangering	Kommune	Score	Størrelse	Gruppe	Fylkenavn
301	1517 Hareid	1,78	Middels	10	Møre og Romsdal
302	1449 Stryn	1,78	Middels	10	Sogn og Fjordane
303	0123 Spydeberg	1,77	Middels	11	Østfold
304	0101 Halden	1,71	Stor	13	Østfold
305	0235 Ullensaker	1,70	Stor	13	Akershus
306	1243 Os	1,69	Middels	8	Hordaland
307	1251 Vaksdal	1,68	Liten	3	Hordaland
308	1441 Selje	1,65	Liten	1	Sogn og Fjordane
309	1529 Skodje	1,56	Liten	1	Møre og Romsdal
310	0627 Røyken	1,55	Stor	13	Buskerud
311	1111 Sokndal	1,51	Liten	1	Rogaland
312	1532 Giske	1,48	Middels	11	Møre og Romsdal

Vedlegg 2: Kommuner som er utelatt fra totalrangeringen

Noen kommuner kommer ikke med på totalrangeringen som følge av at kommunene mangler tall for en eller flere av variablene de siste tre årene. Under ser du hvilke kommuner dette gjelder.

Kommune	Størrelse	Kommunegruppe	Fylke
0111 Hvaler	Liten	3	Østfold
0118 Aremark	Liten	5	Østfold
0121 Rømskog	Liten	4	Østfold
0415 Løten	Middels	7	Hedmark
0436 Tolga	Liten	5	Hedmark
0439 Folldal	Liten	2	Hedmark
0441 Os	Liten	5	Hedmark
0513 Skjåk	Liten	3	Oppland
0533 Lunner	Middels	7	Oppland
0541 Etnedal	Liten	6	Oppland
0545 Vang	Liten	6	Oppland
0615 Flå	Liten	5	Buskerud
0616 Nes	Liten	2	Buskerud
0622 Krødsherad	Liten	1	Buskerud
0632 Rollag	Liten	6	Buskerud
0702 Holmestrand	Uoppgitt	0	Vestfold
0706 Sandefjord	Uoppgitt	0	Vestfold
0709 Larvik	Uoppgitt	0	Vestfold
0710 Sandefjord	Stor	13	Vestfold
0711 Svelvik	Middels	7	Vestfold
0712 Larvik	Stor	13	Vestfold
0714 Hof	Uoppgitt	0	Vestfold
0715 Holmestrand	Middels	7	Vestfold
0719 Andebu	Uoppgitt	0	Vestfold
0720 Stokke	Uoppgitt	0	Vestfold

Vedlegg 2: Kommuner som er utelatt fra totalrangeringen

Noen kommuner kommer ikke med på totalrangeringen som følge av at kommunene mangler tall for en eller flere av variablene de siste tre årene. Under ser du hvilke kommuner dette gjelder.

Kommune	Størrelse	Kommunegruppe	Fylke
0722 Nøtterøy	Uoppgitt	0	Vestfold
0723 Tjøme	Uoppgitt	0	Vestfold
0728 Lardal	Uoppgitt	0	Vestfold
0729 Færder	Stor	13	Vestfold
0817 Drangedal	Liten	2	Telemark
0830 Nissedal	Liten	5	Telemark
0831 Fyresdal	Liten	6	Telemark
0935 Iveland	Liten	5	Aust-Agder
0940 Valle	Liten	6	Aust-Agder
0941 Bykle	Annet	16	Aust-Agder
1026 Åseral	Liten	6	Vest-Agder
1034 Hægebostad	Liten	5	Vest-Agder
1129 Forsand	Annet	16	Rogaland
1144 Kvitsøy	Liten	4	Rogaland
1145 Bokn	Liten	5	Rogaland
1151 Utsira	Liten	4	Rogaland
1227 Jondal	Liten	6	Hordaland
1232 Eidfjord	Annet	16	Hordaland
1233 Ulvik	Liten	6	Hordaland
1234 Granvin	Liten	5	Hordaland
1241 Fusa	Liten	2	Hordaland
1242 Samnanger	Liten	3	Hordaland
1245 Sund	Middels	8	Hordaland
1252 Modalen	Annet	16	Hordaland
1265 Fedje	Liten	5	Hordaland

Vedlegg 2: Kommuner som er utelatt fra totalrangeringen

Noen kommuner kommer ikke med på totalrangeringen som følge av at kommunene mangler tall for en eller flere av variablene de siste tre årene. Under ser du hvilke kommuner dette gjelder.

Kommune	Størrelse	Kommunegruppe	Fylke
1412 Solund	Liten	5	Sogn og Fjordane
1413 Hyllestad	Liten	4	Sogn og Fjordane
1419 Leikanger	Liten	2	Sogn og Fjordane
1421 Aurland	Annet	16	Sogn og Fjordane
1422 Lærdal	Liten	6	Sogn og Fjordane
1433 Naustdal	Liten	2	Sogn og Fjordane
1438 Bremanger	Liten	6	Sogn og Fjordane
1444 Hornindal	Liten	4	Sogn og Fjordane
1524 Norddal	Liten	6	Møre og Romsdal
1525 Stranda	Liten	2	Møre og Romsdal
1526 Stordal	Liten	5	Møre og Romsdal
1545 Midsund	Liten	4	Møre og Romsdal
1546 Sandøy	Liten	5	Møre og Romsdal
1557 Gjemnes	Liten	2	Møre og Romsdal
1567 Rindal	Uoppgitt	0	Møre og Romsdal
1571 Halså	Liten	5	Møre og Romsdal
1624 Rissa	Uoppgitt	0	Sør-Trøndelag
1718 Leksvik	Uoppgitt	0	Trøndelag
1723 Mosvik	Uoppgitt	0	Nord-Trøndelag
1729 Inderøy	Uoppgitt	0	Trøndelag
1811 Bindal	Liten	5	Nordland
1813 Brønnøy	Middels	11	Nordland
1816 Vevelstad	Liten	4	Nordland
1818 Herøy	Liten	2	Nordland
1825 Grane	Liten	5	Nordland

Vedlegg 2: Kommuner som er utelatt fra totalrangeringen

Noen kommuner kommer ikke med på totalrangeringen som følge av at kommunene mangler tall for en eller flere av variablene de siste tre årene. Under ser du hvilke kommuner dette gjelder.

Kommune	Størrelse	Kommunegruppe	Fylke
1835 Træna	Liten	5	Nordland
1836 Rødøy	Liten	5	Nordland
1839 Beiarn	Liten	6	Nordland
1840 Saltdal	Liten	2	Nordland
1845 Sørfold	Liten	6	Nordland
1848 Steigen	Liten	3	Nordland
1850 Divtasvuodna - Tysfjord	Liten	6	Nordland
1851 Lødingen	Liten	5	Nordland
1853 Evenes	Liten	6	Nordland
1854 Ballangen	Liten	2	Nordland
1856 Røst	Liten	6	Nordland
1857 Værøy	Liten	4	Nordland
1859 Flakstad	Liten	5	Nordland
1867 Bø	Liten	5	Nordland
1871 Andøy	Middels	11	Nordland
1874 Moskenes	Liten	5	Nordland
1901 Harstad	Uoppgitt	0	Troms
1915 Bjarkøy	Uoppgitt	0	Troms
1917 Ibestad	Liten	6	Troms
1919 Gratangen	Liten	5	Troms
1926 Dyrøy	Liten	5	Troms
1927 Tranøy	Liten	5	Troms
1929 Berg	Liten	5	Troms
2002 Vardø	Liten	3	Finnmark
2014 Loppa	Liten	6	Finnmark

Vedlegg 2: Kommuner som er utelatt fra totalrangeringen

Noen kommuner kommer ikke med på totalrangeringen som følge av at kommunene mangler tall for en eller flere av variablene de siste tre årene. Under ser du hvilke kommuner dette gjelder.

Kommune	Størrelse	Kommunegruppe	Fylke
2015 Hasvik	Liten	6	Finnmark
2017 Kvalsund	Liten	6	Finnmark
2018 Måsøy	Liten	6	Finnmark
2021 Kárásjohka - Karasjok	Liten	3	Finnmark
2023 Gamvik	Liten	6	Finnmark
2024 Berlevåg	Liten	6	Finnmark
2027 Unjárga - Nesseby	Annet	16	Finnmark
2028 Båtsfjord	Liten	3	Finnmark
2111 Longyearbyen	Uppgitt	0	Svalbard
5012 Snillfjord	Liten	5	Trøndelag
5016 Agdenes	Liten	4	Trøndelag
5017 Bjugn	Liten	2	Trøndelag
5019 Roan	Liten	5	Trøndelag
5020 Osen	Liten	5	Trøndelag
5022 Rennebu	Liten	2	Trøndelag
5026 Holtålen	Liten	2	Trøndelag
5033 Tydal	Liten	6	Trøndelag
5034 Meråker	Liten	3	Trøndelag
5041 Snåase - Snåsa	Liten	3	Trøndelag
5042 Lierne	Liten	5	Trøndelag
5043 Raarvihke – Røyrvik	Liten	6	Trøndelag
5046 Høylandet	Liten	5	Trøndelag
5048 Fosnes	Liten	4	Trøndelag
5049 Flatanger	Liten	5	Trøndelag
5052 Leka	Liten	5	Trøndelag
5054 Indre Fosen	Middels	11	Trøndelag
5067 Rindal	Liten	2	Trøndelag

Vedlegg 3: KOSTRA-grupper

Av SSB fordeles alle landets kommunene i 16 ulike KOSTRA-grupper. KOSTRA-gruppene er basert på tre ulike dimensjoner: Folkemengde, bundne kostnader og frie disponible inntekter per innbygger.

Små kommuner: Kommuner med 0-4 999 innbyggere

Mellomstore kommuner: Kommuner med 5 000-19 999 innbyggere

Store kommuner: Kommuner med minst 20 000 innbyggere

UNICEF Norges Kommuneanalyse baser seg på KOSTRA-gruppene fordi kommunene sammenlignes da med andre kommuner de har samme økonomiske rammevilkårene/forutsetningene som.

Sammenligninger kan også gjøre på tvers av KOSTRA-gruppene og vise hvordan ulike økonomiske rammebetingelser kan gi utslag for de ulike områdene kommunen yter tjenester til barn og unge på.

Små kommuner

Kostragruppe 1

Små kommuner med middels bundne kostnader per innbygger, lave frie disponible inntekter.

Kostragruppe 2

Små kommuner med middels bundne kostnader per innbygger, middels frie disponible inntekter.

Kostragruppe 3

Små kommuner med middels bundne kostnader per innbygger, høye frie disponible inntekter.

Kostragruppe 4

Små kommuner med høye bundne kostnader per innbygger, lave frie disponible inntekter.

Kostragruppe 5

Små kommuner med høye bundne kostnader per innbygger, middels frie disponible inntekter.

Kostragruppe 6

Små kommuner med høye bundne kostnader per innbygger, høye frie disponible inntekter.

Vedlegg 3: KOSTRA-grupper

Mellomstore kommuner

Kostragruppe 7

Mellomstore kommuner med lave bundne kostnader per innbygger, lave frie disponible inntekter.

Kostragruppe 8

Mellomstore kommuner med lave bundne kostnader per innbygger, middels frie disponible inntekter.

Kostragruppe 9

Mellomstore kommuner med lave bundne kostnader per innbygger, høye frie disponible inntekter.

Store kommuner

Kostragruppe 13

Store kommuner utenom de fire største byene.

Kostragruppe 14

Bergen, Trondheim og Stavanger.

Kostragruppe 10

Mellomstore kommuner med middels bundne kostnader per innbygger, lave frie disponible inntekter.

Kostragruppe 11

Mellomstore kommuner med middels bundne kostnader per innbygger, middels frie disponible inntekter.

Kostragruppe 12

Mellomstore kommuner med middels bundne kostnader per innbygger, høye frie disponible inntekter.

Kostragruppe 15

Oslo Kommune

Kostragruppe 16

De ti kommunene med høyest frie disponible inntekter per innbygger.

Vedlegg 4: FNs Barnekomité's merknader til Norge

Utdrag fra FNs Barnekomité's avsluttende merknader til Norges fjerde rapport om gjennomføringen av FNs Barnekonvensjon

Referanse: CRC/C/NOR/CO/4

Dato: 29. 01.2010

Tema: Samordning

Avsnitt 10. Komiteen erkjenner at det kommunale selvstyret i Norge har stor verdi, men den er betenkt over at arbeidet for å få til en bedre samordning mellom staten og kommunene, mellom kommunene innbyrdes og internt i kommunene ikke har vist seg effektivt, og at tjenestetilbudet, tilgangen til tjenestene og samordningen av de ulike tjenestene, samt evnen til å tilpasse seg nye utfordringer, derfor ikke er garantert på sammenlignbart vis over hele landet. Komiteen merker seg med bekymring at det er stor variasjon i kommunenes implementering av barns rettigheter i tjenestene, både med hensyn til omfanget av slike tjenester og innenfor hvilke rammer de ytes. Komiteen er også bekymret for at mangelen på samordning skal føre til at utsatte grupper av barn, hvis rettigheter har en tendens til å bli neglisjert, blir offer for mangler i implementeringen av deres rettigheter.

Avsnitt 11. Komiteen anbefaler som et særlig viktig tiltak at parten overvåker nøye hvordan barns rettigheter blir implementert i de forskjellige deler av landet, herunder gjennom regjeringens initiativ "Bedre overvåking", at den styrker bruken av sine tilsynsmekanismer for å påse at alle tjenesteleverandører retter seg etter de vedtatte forskrifter og rammer, og at den sørger for at systemet av samordnede tjenester på alle nivåer tar særlig hensyn til barn som har behov for spesiell bistand for å kunne nyte sine rettigheter fullt ut.

Vedlegg 4: FNs Barnekomité's merknader til Norge

Utdrag fra FNs Barnekomité's avsluttende merknader til Norges fjerde rapport om gjennomføringen av FNs Barnekonvensjon

Referanse: CR C1c1NoRJco1s-6

Dato: 4.juli 2018

Tema: Generelle gjennomføringstiltak (art. 4, 42 og 44 nr. 6)

Omfattende politikk og strategi

5. Komiteen merker seg med tilfredshet tjenestene som tilbys av lokale myndigheter, men anbefaler at parten øker sin innsats for å avskaffe regionale forskjeller i tjenestetilbudet, og at eventuelle planer eller tiltak for å øke lokale myndigheters selvstyre ledsages av klare retningslinjer for å sikre at tjenestene er av like høy kvalitet overalt i staten.

Tildeling av ressurser

6. Med henvisning til sin generelle kommentar nr. 19 (2016) om offentlig budsjettering for å realisere barns rettigheter anbefaler komiteen at parten

(a) gjennomfører en omfattende vurdering av budsjettbehovene for barn, med særlig vekt på barn i sårbare og marginaliserte situasjoner

(b) tildeler tilstrekkelige budsjettressurser, i samsvar med artikkel 4 i konvensjonen

(c) i betydelig grad styrker sin innsats for å sikre at hver kommune blir tildelt de midlene de trenger for å oppfylle sine forpliktelser når det gjelder å gjennomføre barns rettigheter

(d) tildeler øremerkede midler til lokale myndigheter istedenfor å gi rammetilskudd, for å sikre at midler tiltenkt realiseringen av barns rettigheter brukes på en adekvat måte, til det tiltenkte formålet.